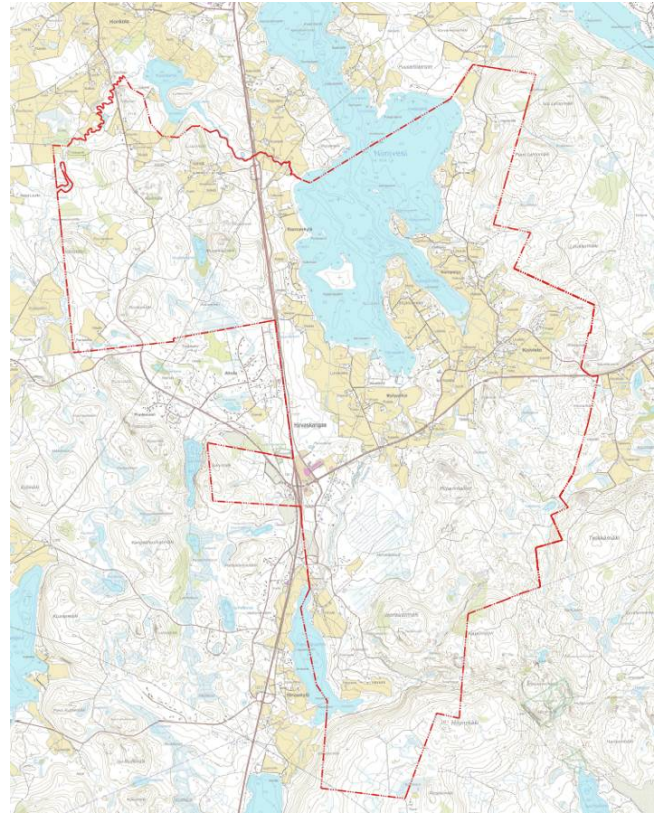

HIRVASKANKAAN-KOIVISTON OSAYLEISKAAVAN MUUTOS

KAAVASELOSTUS

29.5.2018

KAUPUNGINVALTUUSTO HYVÄKSYNYT 11.6.2018

SISÄLLYSLUETTELO

1	TUNNISTETIEDOT	4
2	TIIVISTELMÄ	5
3	LÄHTÖKOHDAT	5
3.1	Alueen yleiskuvaus.....	5
3.2	Maanomistus	6
3.3	Luonnonympäristö.....	7
3.4	Rakennettu ympäristö	14
3.5	Rakennettu kulttuuriympäristö.....	14
3.6	Maisema.....	18
3.7	Muinaismuistot	20
3.8	Liikenne	22
3.9	Tekninen huolto.....	24
3.10	Väestö, työpaikat, palvelut.....	26
3.11	Ympäristön häiriötekijät	27
4	SUUNNITTELUTILANNE JA LAADITUT SELVITYKSET	28
4.1	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	28
4.2	Maakuntakaava	29
4.3	Yleiskaavat	32
4.4	Asemakaavat.....	34
4.5	Laaditut suunnitelmat ja selvitykset.....	35
4.6	Rakennusjärjestys ja rakennuskiellot	36
4.7	Pohjakartta	36
5	KAAVAN TAVOITTEET	36
5.1	Yleistavoitteet	36
5.2	Tavoitteet rannoilla	37
5.3	Tavoitteet sisämaalla	37
5.4	Lähtökohta-aineistojen asettamat tavoitteet	37
6	MITOITUSPERIAATTEET	38
6.1	Yleistä.....	38
6.2	Ranta-alueiden rakennusoikeuden mitoituseriaatteet.....	38
6.3	Kuivanmaan mitoitus	40
7	SUUNNITTELUN VAIHEET	41
7.1	Osallistuminen ja yhteistyö.....	41
7.2	Luonnosvaihe	41
7.3	Ehdotusvaihe.....	42
7.4	Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen tehdyt muutokset	42
7.5	Hyväksyminen	44
8	OSAYLEISKAAVAN KUVAUS	44
8.1	Kokonaisrakenne.....	44
8.2	Maankäyttö.....	44
8.2.1	Asuminen	44
8.2.2	Palvelut ja työpaikat	45
8.2.3	Virkistys.....	46
8.2.4	Loma-asuminen	46
8.2.5	Liikenne	46
8.2.6	Erytisalueet.....	47
8.2.7	Maa- ja metsätalous.....	48
8.2.8	Vesialueet	48
8.2.9	Kulttuuriperintö ja luonnonympäristö	48

8.2.10	Yleiskaavamääräykset	51
9	MITOITUS	52
10	OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUKSET	54
10.1	Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen.....	54
10.2	Maakuntakaavan toteutuminen	56
10.3	Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön	57
10.3.1	Luonnonympäristö	57
10.3.2	Maisema ja kulttuuriperintö	57
10.3.3	Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne	59
10.3.4	Liikenteelliset vaikutukset.....	59
10.3.5	Kaupalliset vaikutukset.....	60
10.3.6	Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset	61
10.3.7	Sosiaaliset vaikutukset.....	61
10.3.8	Ilmastonmuutos	61
11	YLEISKAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA SEN TOTEUTTAMINEN	61
12	YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN	62

LIITTEET

Liite 1	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma
Liite 2	Maisemarakennekartta
Liite 3	Rakentamiseen soveltuvat alueet
Liite 4	Kylärakenne ja vesihuolto
Liite 5	Ydinkylän alueen mitoitustaulukko
Liite 6	Rakennustapaohjeet
Liite 7	Kantatien 69 liittymätarkastelu
Liite 8	Kaavoittajan vastine kaavaehdotuksen palautteisiin

OSAYLEISKAAVAN SELOSTUS, JOKA KOSKEE 28. PÄIVÄNÄ MARRASKUUTA 2017
PÄIVÄTTYÄ KARTTAA.

1 TUNNISTETIEDOT

Hirvaskangas-Koivisto osayleiskaava-alue käsittää valtatie 4 suunnassa likimain Kuorejoen ja Hirvasmäen välisen alueen rajautuen lännessä Uuraisten kunnan ja kaakossa Laukaan kunnan rajoihin. Kaava-alueen pinta-ala on noin 32,08 km².

Kaavan nimi	Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutos
Kaavan päiväys	28.11.2017
Kaavan laatija	Kaavoituspäällikkö Olli Kinnunen 020 632 2035 Kaavasuunnittelija Nina Marjoniemi Kaavasuunnittelija Tuuli Tolonen 020 632 2036 Äänekosken kaupunki Kaavoituspalvelut Hallintokatu 4, 44100 Äänekoski etunimi.sukunimi@aanekoski.fi
Vireilletulo	Kaavahanke on tullut vireille 25.6.2007 poikkeamishakemuksen käsittelyn yhteydessä. Muuttuneiden tavoitteiden vuoksi hanke laitettiin uudelleen vireille vuoden 2011 kaavoituskatsauksen yhteydessä 5.12.2011.
Nähtävilläolot	Kaavaluonnos I nähtävillä 17.6. – 19.7.2013 (MRA 30 §) Kaavaluonnos II nähtävillä 25.4. - 25.5.2017 (MRA 30 §) Kaavaehdotus nähtävillä 10.1. – 9.2.2018 (MRA 19 §)
Hyväksyminen	Kaupunginvaltuusto 11.6.2018 § 25

2 TIIVISTELMÄ

Äänekosken kaupungin eteläisiin osiin on kohdistunut sekä asuntojen rakentamiseen että työpaikkojen muodostamiseen liittyvää tonttikysyntää. Alueen merkitys ja kiinnostavuus on viime vuosina korostunut Äänekosken ja Jyväskylän välisten liikenneyhteyksien kohentumisen sekä Koiviston kylän alueella olevan vesiosuuskunnan rakentamisen myötä. Koiviston kylä on vuosisataisen maatalouden harjoittamisen leimaamaa kulttuurimaisemaa, jolla on maakunnallista arvoa. Alueella on myös virinnyt takavuosia vilkkaampaa tonttien myyntihalukkuutta.

Asuntoalueiden kaavoittamisella kaupunki on vastannut tonttikysyntään ja laajentanut tonttitarjontaa laatimalla uutta asemakaava-alueita valtatie 4 länsipuolelle. Oikeusvaikutteisella yleiskaavalla luodaan edellytyksiä arvokkaaseen miljööseen sijoittuvan maaseutumaisen rakennustavan edistämiseksi.

Työpaikka-alueiden suunnittelun osalta hanke jatkaa Hirvaskankaan palvelukeskuksen asemakaavoituksella aloitettua elinkeinopoliittista strategiaa kaupungin eteläosassa. Hirvaskankaalle on laadittu noin 20 tonttia käsittävä asemakaava monipuolisen työpaikka-alueen rakentamiseksi, jonka alueen laajentamiseen yleiskaavassa varaudutaan.

Hirvaskankaalle mahdollistetaan merkittävä pääasiassa ohikulkevan liikenteen varaan perustuva työpaikka-alue valtatie 4 ja kantatie 69 risteuksen ympärille. Alueen tonteille pyritään löytämään liike- ja/tai tuotannollista toimintaa harjoittavia yrityksiä, jotka arvostavat alueen erinomaista liikenteellistä sijaintia.

Uuden Äänekosken kaupungin elinkeinopoliittikan kannalta Hirvaskankaan kehittämisessä kysymys on myös työpaikkakolmion muodostamisesta: Hirvaskangas täydentää Äänekosken ja Suolahden merkittäviä työpaikkakeskitymiä Jyväskylän puoleisessa päässä.

3 LÄHTÖKOHDAT

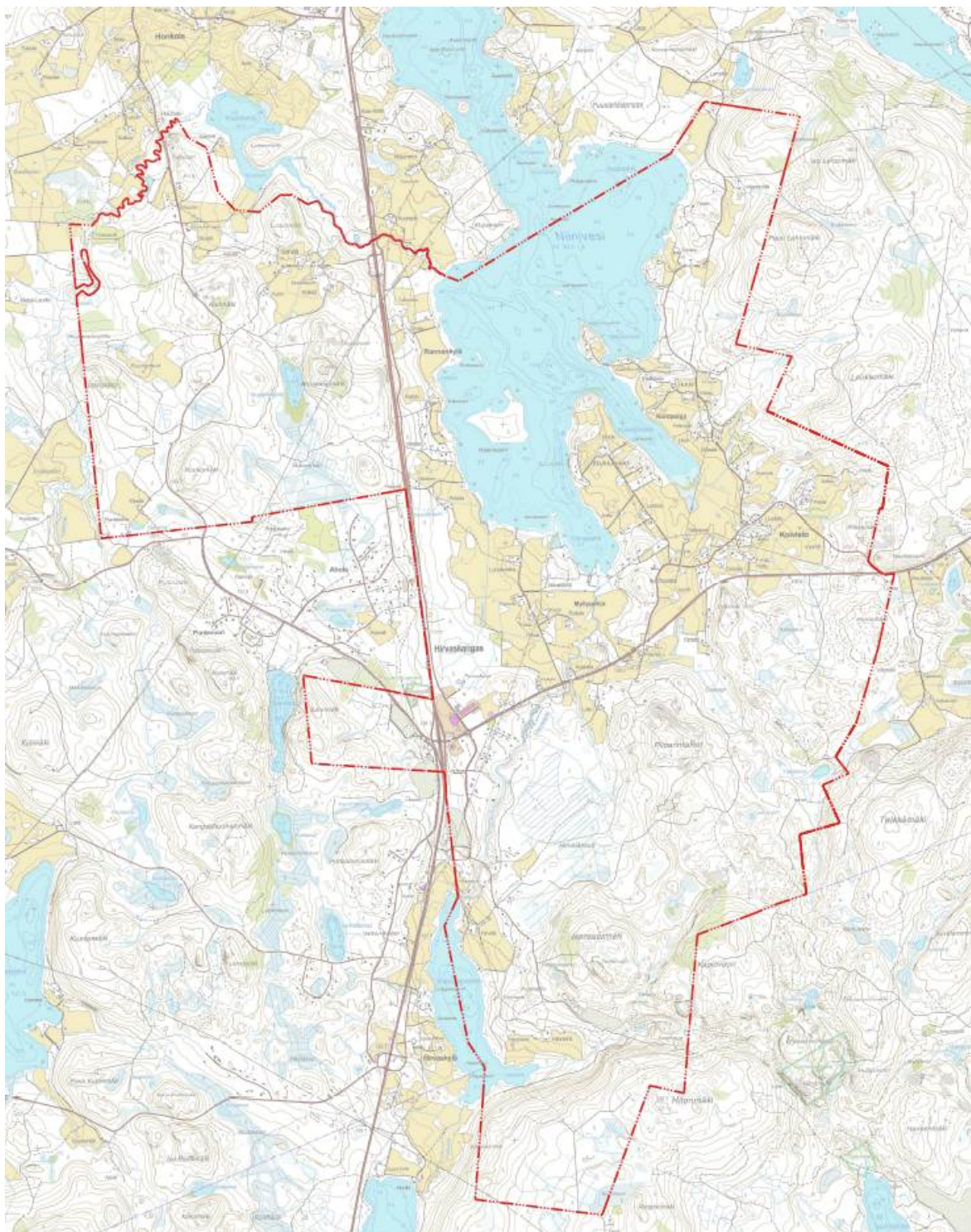
3.1 Alueen yleiskuvaus

Suunnittelualue koostuu kahdesta erityyppisestä kohteesta: Hirvaskankaan vilkkaasta liikennepalvelukeskuksesta ja Koiviston perinteisestä maaseutukylästä.

Hirvaskangas on vuosikymmeniä toiminut kahden valtavyhlän (vt 4 ja kt 69) vilkkaana risteysalueena, jonka tuntumaan on sijoittunut liikennettä palvelevaa toimintaa. Alue on kunnallistekniikan piirissä ja kaupunki on laatinut omistamalleen maa-alueelle asemakaavan, johon perustuen Hirvaskankaasta on tarkoitus kehittää lähivuosina hyvin merkittävä työpaikka-alue.

Kirkonkylä on 1500-luvulta lähtien maatalouden harjoittamisen kohteena ollut alue, jolla on kulttuurimaisemana maakunnallista arvoa. Koiviston kylällä on myös merkittävää historiallista arvoa: kylä toimi hyvän liikenteellisen sijaintinsa johdosta keskisen Suomen hallinnollisena keskuksena 1700-luvun lopulla. Koivistonkylässä sijaitsee mm. yksi sisämaan ensimmäisistä postikonttoreista, kulkutautisairaala, apteekki ja kruunun viljamakasiini. Nykyisen Keski-Suomen ainoan museotien paikalla kulki Kuopion ja Vaasan välinen posti-, kievari- ja sotatie.

Keskeisellä kyläalueella sijaitsee satakunta rakennettua kiinteistöä, joista osa on loma-asuntoja tai ainoastaan kesäkäytössä. Hieman suunnittelualuetta laajemman Koiviston tilastoalueen asukasluvu on 544 as (31.12.2014).

Kuva: Suunnittelualueen sijainti ja rajaus

3.2 Maanomistus

Suurin osa suunnittelualueesta on yksityisessä maanomistuksessa. Äänekosken kaupunki omistaa Koiviston koulun alueen sekä pääosin Hirvaskankaan asemakaavoitetun alueen.

Kuva. Kaupungin maanomistus Hirvaskankaan alueella.

3.3 Luonnonympäristö

Alueen luontoa ja maisemaa on analysoitu useiden monipuolisten selvitysten yhteydessä:

- Länsi- ja itäosan rantojen luonto- ja maisemaselvitykset (Äänekosken kaupunki / Kimmo Tuikka, 1991 ja 1992)
- Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisema-alueet (Keski-Suomen liitto, 1996)
- Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja perinnemaisemien päivitys- ja täydennysinventointi (Keski-Suomen ympäristökeskus, 2004-2005)
- Hirvaskankaan osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys (Kimmo Tuikka, 2004)
- Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan luontoselvitys (Äänekosken kaupunki / Ari Jäntti, 2004)
- Maatalousalueiden luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelma / Honkola ja Koivisto (Keski-Suomen ympäristökeskus / Liisa Horppila-Jämsä, 2005)
- Liikennevarausten ympäristöselvitykset (Keski-Suomen liitto / Keski-Suomen ympäristökeskus 2008).
- Hirvimäen asemakaava-alueen luontoselvitys (FCG, 2012)
- Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoskohteiden luonto- ja maisemaselvitys (Mia Rahinanti, 2013)
- Vt 4 Vehniä-Äänekoski YVA, Luontoselvitys (Ramboll, 2016)

Kasvillisuus, metsät

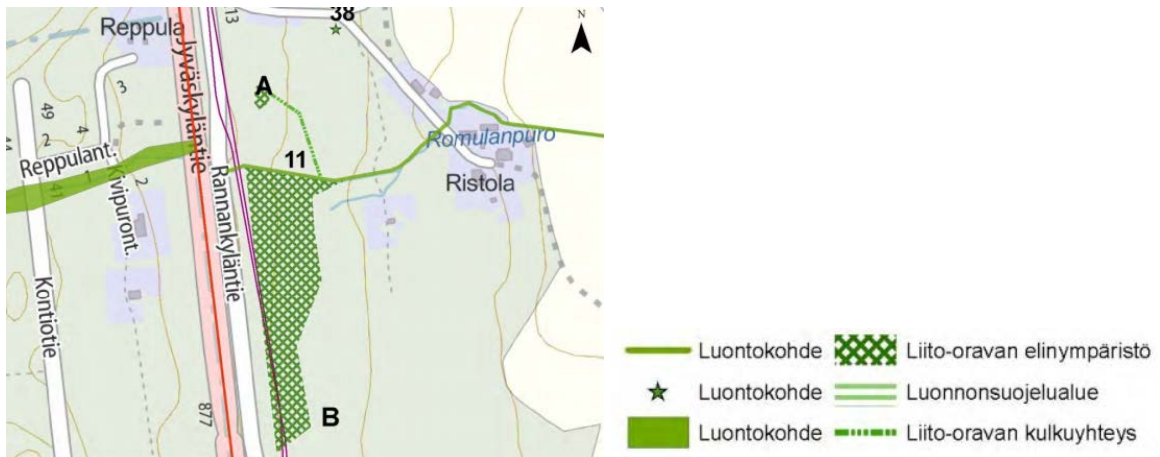
Osayleiskaava-alueen metsät ovat pääosin havupuuvaltaisia tuoreita kangasmetsiä. Männyn (*Pinus sylvestris*) ja kuusen (*Picea abies*) lisäksi metsissä esiintyy lehtipuita kuten raudus-, (*Betula pendula*) ja hieskoivua (*B. pubescens*), haapaa (*Populus tremula*) ja etenkin rehevämmissä ja kosteammissa paikoissa harmaaleppää (*Alnus incana*) ja raitaa (*Salix caprea*). Metsäalueet ovat valtaosaksi intensiivisen metsätalouden käsittelemiä, joten nuorten ja yksilajisten alle 40 vuoden ikäisten metsien esiintyminen alueella on runsasta. Tuoreiden kankaiden lisäksi alueella esiintyy myös kulutukselle herkkiä kuivia ja karuhkoja jäkäläkallioita. Alkuperäisistä soista suurin osa on ojitettuja korpia ja rämeitä. Varsinaisia lehtoja alueella ei ole, mutta lehtomaisuutta ja rehevyyttä ilmentäviä kasveja kasvoi lähinnä peltojen ja tilojen laitamilla.

Romulanpuron ympäristön kasvillisuus on enimmäkseen lehtomaista kuusikangasta ja puronvarsilla kasvillisuus on tuoretta ja saniaisvaltaista lehtoa. Kasvillisuutta leimaa puronvarressa hiirenporras, metsäalvejuuri ja korpi-imarre. Alueella on uhanalaisia luontotyyppisiä keskiravinteiset lehdot (VU) ja kosteat keskiravinteiset lehdot (NT). Alueella kulkeva puro on vesilain 3. luvun 2 § 8 kohdan mukainen luonnontilainen puronuoma ja metsälain mukainen kohde.

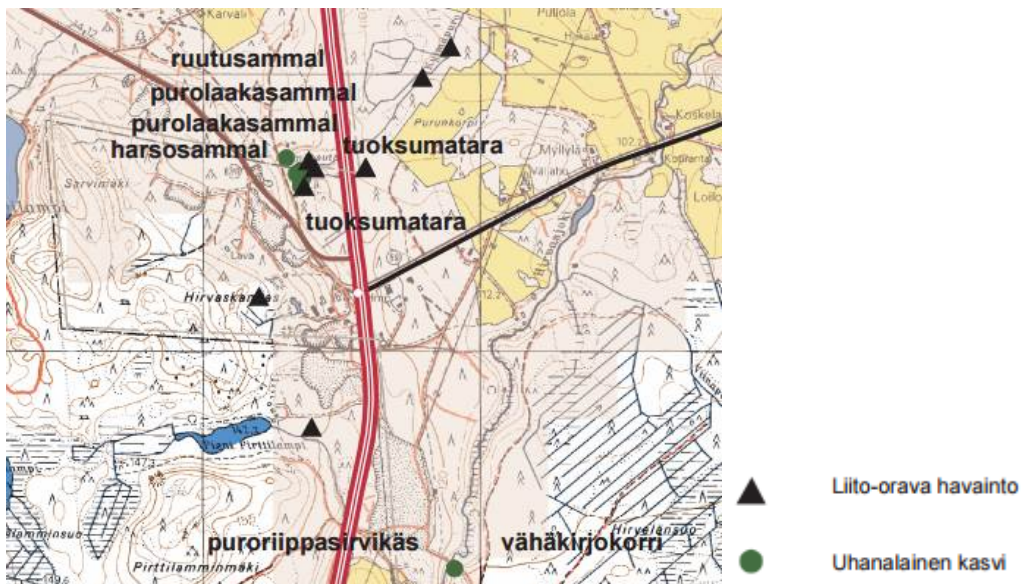
Paavolan liito-oravametsän pohjoisosa rajoittuu puronvarsilehtoon, joka on luokiteltu uhanalaiseksi luontotyyppiksi keskiravinteiset lehdot (VU). Lehto on metsälain mukainen kohde. Luonnonsuojelu-

lailla luonnonmuistomeriksi rauhoitettu kohde, kataja on osoitettu luontoselvityksen karttaotteesta numerolla 38 (kuva alla).

Kuva. Romulanpuron luontokohde. (Ramboll, 2016)

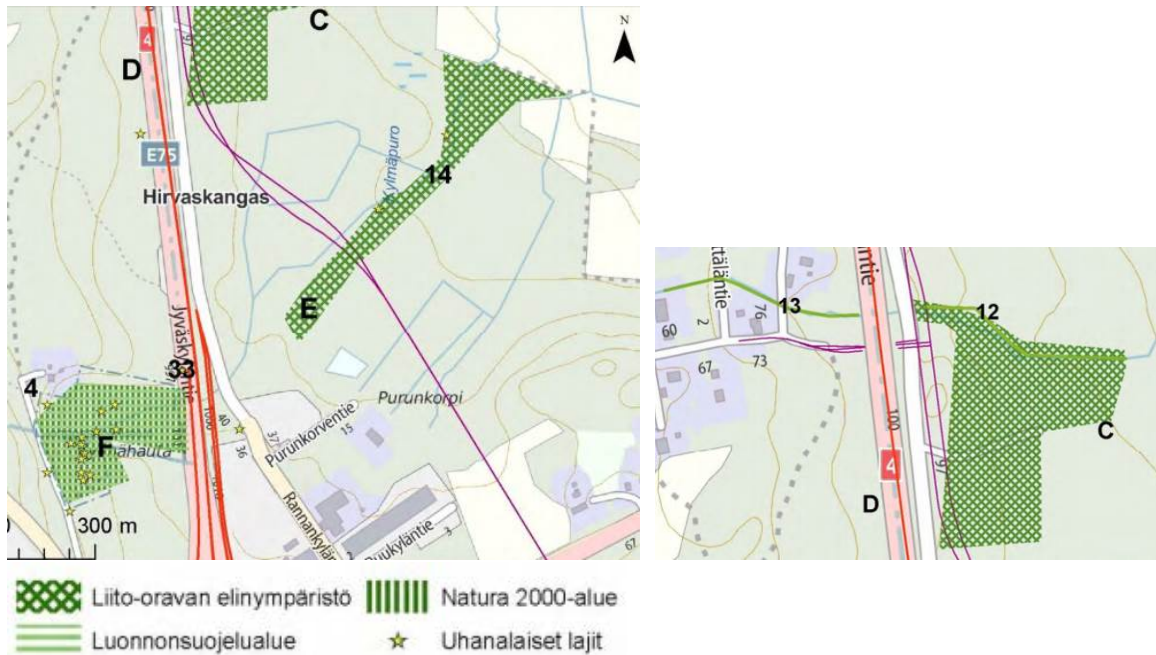

Kuva. Ote Hirvaskankaan kohdalla tehdyistä luontohavainnoista. (Lähde: Keski-Suomen liiton maakuntakaavan tausta-aineisto, Liikennevarausten ympäristöselvitys 2008.)

Liito-orava

Liito-orava on uhanalainen, luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettu laji. Luontodirektiivin (92/42/EY) mukaan liito-orava on yhteisön tärkeänä pitämä eläinlaji. EU:n alueella liito-orava esiintyy Suomen lisäksi vain Virossa.

Liito-oravahavaintoja on tehty Hirvaskankaan liikenneasemien pohjoispuoleiselta alueelta. Kylmäpuron alueella liito-oravalle soveltuva elinalue kulkee noin 40 metriä leveänä Jyväskylältä koilliseen. Alueella kulkee melko samansuuntaisesti myös metsälain 10 § suojaama puro. Vuoden 2011 selvityksissä havaittiin liito-oravien hyödyntävän valtatie varteen asennettuja hyppytolppia kulkiesaan Kylmähaudan puolelle. Kevään 2016 selvityksessä havaittiin, että Kylmäpuron varren metsä on uudistettu täysin, mikä katkaisee liito-oravan kulkuyhteyden valtatie 4 länsipuoliselle Kylmähaudan elinympäristölle (F). Näiden elinympäristöjen välissä valtatie 4 varrella sijaitsee liito-oravan liikkumisen mahdollistamiseen tarkoitetut hyppypylväät. Romulanpuron alueella on tavattu liito-oravaa ja liito-oravalle sopivaa elinympäristöä on 3,6 hehtaaria.

Kuva. Vasemmalla Kylväpuron (E) ja Kylvähäudan (F) liito-oravametsät, oikealla Paavolan liito-oravametsä (C). (Ramboll, 2016)

Linnusto

Hirvassiilon maa-ainestenottoalueen pohjoisosassa havaittiin vuonna 2012 noin 30 törmäpääsky-parin pesimäyhdyuskunta. Törmäpääsky kaivaa vuosittain uudet pesäkolot samalle alueelle. Törmäpääsky on uhanalainen (VU) ja rauhoitettu laji. Alue on asemakaavoitettu.

Natura 2000

Natura 2000 on Euroopan laajuinen ekologinen verkosto, joka käsittää luontodirektiivin perusteella määritellyt alueet. Natura-alueen suojelun perustana on luontodirektiivi (SCI). Natura 2000 –verkostolla pyritään turvaamaan luontodirektiivissä mainittujen luontotyyppien ja lajien elinympäristöjen säilyminen. Kaava-alueelle kokonaisuudessaan tai osittain sijoittuu kolme eri Natura 2000 –verkostoon kuuluvaa aluetta. Natura-alueen luonnonsuojelulailta toteutettavaksi tarkoitetut osat alueet ovat maakuntakaavassa luonnonsuojelualueena (SL).

Natura-2000 kohteiden läheisyyteen ei kaavassa osoiteta uutta maankäyttöä, mikä poikkeaisi voimassa olevasta osayleiskaavasta, joten *Natura-arvioinnin tarveharkintaselvitystä* ei ole tarpeen erikseen laatia.

Hitonhauta-Kylvähauta-Hirvasjoki

Alueen koodi: FI0900011

Pinta-ala: 132 ha

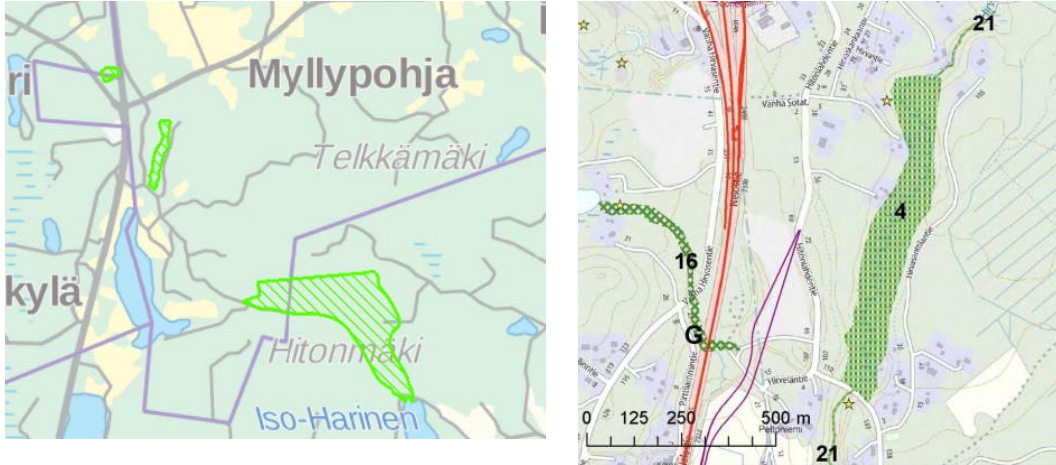
Kunta: Laukaa, Uurainen, Äänekoski

Kyseessä on ympäristö- ja luontoarvoltaan hyvin monipuolinen ja merkittävä alue, joka koostuu kolmesta erillisestä osa-alueesta: Hitonhaidasta, Kylväpuron lähteiköstä ja Hirvasjoesta.

Hitonhaidan länsi- ja pohjoisosassa on arvokas harjualue syvän harjuhaidan jakamine rinnakkaislähteineen. Harjualue liittyy kasvistollisesti merkittävään ja geologisesti erittäin merkittävään rotkovajoamaan. Hitonhaidan kallioalue on pääosin harvaa kalliomännikköä. Rotkossa kasvaa useita vaateliaita lehtokasveja.

Äänekosken ja Uuraisten rajalla sijaitseva Kylväpuron lähteikkö kuuluu Keski-Suomessa hyvin harvinaisiin rinne- ja lähteikkösoihin. Suon ja sen reunasta jyrkkänä kohoavan harjukankaan rajan tuntumassa on sekä avolähteitä että tiikupintoja. Lähteikössä kasvaa harvinaisia vaateliaita kasvilajeja.

Hirvasjoki on 3,2 kilometriä pitkä hiekkapohjainen, leveä, matala ja kohtalaisen nopeasti virtaava joki, jonka vesi on silmämääräisesti arvioituna kirkasta ja laadultaan hyvää. Yläjuoksulla joki virtaa syvällä kanjonissa, alajuoksulla jokilaakso on leveämpi. Joen varressa tavataan pienialaisesti rehevää lehto- ja korpikasvillisuutta. Hirvasjoen alueella esiintyy luontodirektiivin liitteen II laji kirjojokikorento ja joki on myös koskikaran talvehtimispaikka. Joessa on todettu taimenen luontainen esiintyminen ja joki on kalataloudellisesti arvokas kohde, sekä arvokas pienvesi.

Kuva. Osayleiskaavan suunnittelualueella sijaitsevat Natura 2000 alueet kokonaisuudessaan vasemmassa kuvassa. (Lähde: www.syke.fi). Oikealla luontoselvityksessä osoitettu Hirvasjoen alue (Ramboll, 2016).

Luontoselvitysten suosituksia

Pienen Hirvasen rannoilla on jo riittävästi rakennuksia, joten lisärakentaminen ei ole suositeltavaa ainakaan heti rantaviivan tuntumaan, jotta järven kuormitus pysyisi aisoissa ja rannan pesimälinnustolla riittäisi elintilaa.

Kuppihauta ja Hitonhaudan Natura-alue on maisemallista luonnonreservaattia, joka ei sovellu rakentamiseen. Kulutuskestävyys on vähäistä kuivilla kankailla ja rakentamisen myötä alueen kasvilajisto tulisi pikkuhiljaa muuttumaan radikaalisti. Kalliot kuuluvat arvokkaisiin kallioalueisiin, joten maankäyttöä on rajoitettu maa-aineslailla. Soramontut tulisi maisemoida.

Kapiovuoren alue ei sovellu rakentamiselle syrjäseutuna, suona ja osittain vaikeakulkuisena paikkana. Tervaleppäkosteikon luonnontilaisuus tulisi palauttaa ja Kapiovuoren rinteiden kuusioita olisi hyvä säästää mahdollisimman luonnontilaisena vaatelaiden lajien elinympäristönä.

Viinapuron varsi ei sovellu rakentamiselle, koska puron uoma saattaa muuttua ja tulvia. Puron varren kasvillisuuden tulee antaa kasvaa ja luonnontilan palautua. Metsäalue tulee säästää alueella harvinaisen lehtomataran kasvupaikan ympärillä.

Kylmäpuron varteen tulee jättää rakentamatonta vyöhykettä. Puronvarsi on mahdollista Kylmähaudan uhanalaisten kasvien leviämisaluetta. Liito-oravan esiintymän metsäosuus tulisi säilyttää ja purojen virtauksia ei saisi muuttaa.

Myllypohjan peltojen avoimuus ja rakentamattomuus tulee säilyttää muuten lintujen muuonakainen levähdyspaikka menettää merkityksensä. Toisaalta pellot kaipaisivat enemmän suojavyöhykkeitä mm. Hirvasjoen varteen. Toisaalta ajoittainen kesannointi lisää mm. pesimälinnustoa alueella. Metsittyminen karkottaisi pelto- ja pensaslinnuston. Lahdentakasen upea puukuja tulee säilyttää.

Orivuori ei sovellu rakentamiseen kallioisuutensa vuoksi. Luonnontilaisuudenkaltaisuus näkyy vain pienessä osaa vuoren eteläpäässä, jonka toivoisi säilyvän.

Lisärakentamista ei suositella *Telkkälammen* rantaan, jossa on jo mökki ja muuta ihmistoimintaa. Kuivien kallioiden lakia ei tulisi hakata. *Telkkäpuron* varteen ei myöskään rakentaminen sovi. Ori-korpi ei sovellu rakentamiseen ja puuston tuottokin saattaa olla vajaata. Luhtaisuutensa vuoksi suon voisi ennallistaa.

Muhlunniemen pelto- ja kylämaiseman säilyttäminen on ristiriidassa rakentamisen ja tontittamisen kanssa, koska maisema muuttuisi täysin ja muuttolinnut menettäisivät yhden merkittävän levähdyspaikan. Maiseman ja luontoarvojen puolesta niemenkärkeä ei tulisi enää tehdä avohakkuuta pitkään aikaan. Koivistonlahden pohjukka tulee pitää rakentamattomana vesilintujen pesimäpaikkana.

Koulun ympäröivää metsikköä on hoidettava varoen ja muun muassa kolopuut ja isot komeat puut tulee säilyttää ja koulunpihalle olisi hyvä perustaa keto.

Mäkelämpuro on luonnontilaisena säilyttämisen arvoinen. Rakentamista on tehtävä alueelle varoen.

Riiksmäessä rakentaminen ei sovi ainakaan Riiksmäen karuimmille kulutusta vähemmän kestäville mäntykallioille eikä myöskään heti puron varteen.

Pienen Lehtomäen rinne on rakentamiseen sopimatonta. Lähteiden luonnontilaisuus tulisi palauttaa ja metsää säilyttää.

Hepomäki ei sovellu rakentamiseen kallioisuutensa vuoksi. Metsähoidossa tulee ottaa huomioon Keski-Suomessa silmälläpidettävät kasvilajit: näsiä ja punakoiso. Vesienkunnostuksessa on syytä ottaa huomioon kaulushaikaran esiintyminen alueella.

Mustikkalammen rantaan ei sovi rakentaminen. Pesii mm. kurki.

Raiviokallio on näköalapaikka, eikä kulutuskestävyydeltään sovi rakentamiselle.

Ruunansuon peltojen ympärillä pesii rikas linnusto, jota kuvastaa mm. mustapääkertun esiintyminen alueella. Rakentamista ei suositella ainakaan rehevän puron varteen.

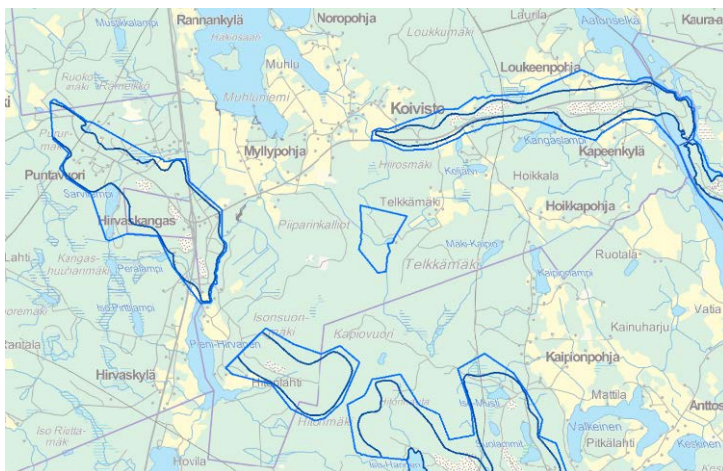
Kivimäki ei sovi kallioisuuden ja kulutusherkkyuden vuoksi rakentamiselle. Hillityn retkeilyn ja marjastuksen paikka.

Katvelan luona olevaa lähdettä ei saisi pilata ihmistoiminnalla. Luikanmäki on rakentamiselle liian mäkinen. Lutakko ei kokonsa puolesta sovellu rakentamiselle ja Kuorejoen varren luonnontilaisuus kärsisi lisärakentamisesta.

Lisärakentaminen vähentäisi Tallijoen luonnontilaisuutta ja pienentää kosteikkoalueita, joten rakentamista joen varteen ei suositella. Myös tulvavaara on olemassa.

Pohjavesialueet

Yleiskaavan suunnittelualueen eteläosaan sijoittuu useita vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita. *Hirvaskangas* (0989251) sijoittuu runsaasti liikennöidyn valtatie 4 ja risteysalueen molemmiin puolin jatkuen luoteeseen Uuraisten kunnan puolelle. *Hitonmäki* (0999251) sijoittuu sekä Äänekosken kaupungin, että Laukaan kunnan puolelle suunnittelualueen eteläosassa. *Telkkälampi* (0999210) sijoittuu Telkkälammen ympäristöön ja *Kapeenkylä* (0999201) seuraa seututien 69 linjausta Hiiosmäeltä itään päin.

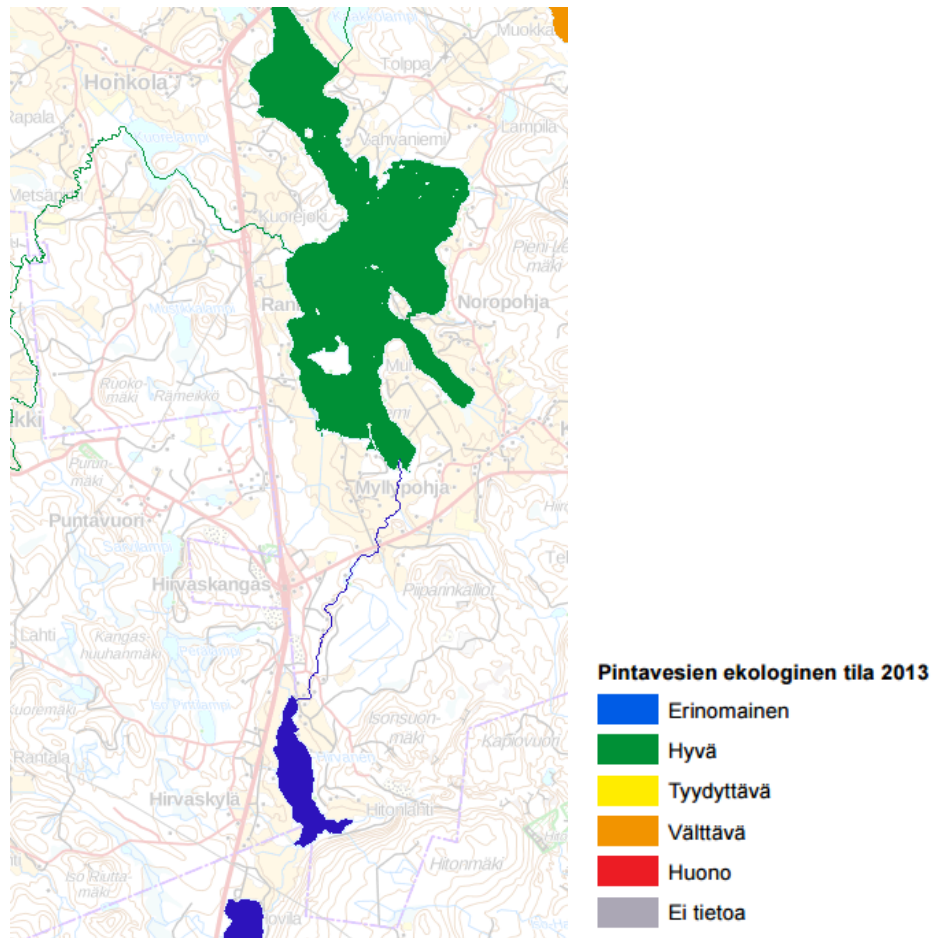
Kuva. Pohjavesialueita suunnittelualueen eteläosassa. (Lähde: www.syke.fi)

Vesistöt

Osayleiskaavan suunnittelualueen suurimmat vesistöt, *Niinivesi* ja *Pieni-Hirvanen* kuuluvat Kymijoen vesistöön. *Niinivesi* on rehevä humuspitoinen järvi, mikä on osittain seurausta ympäröivästä maataloudesta ja viime vuosisadan alkupuolen vedenlaskusta peltopinta-alan lisäämiseksi (mm. Tuikka 1992). Geomorfologisesti alue kuuluu Järvi-Suomen vaihtelevan kallioperäreliefin alueeseen. Vesien korkeus meren pinnasta vaihtelee 90-150 metriä. Relatiivisten korkeussuhteiden perusteella alue on mäkimaata (korkeusvaihtelu 20-50 m) ja Koiviston kylä vuorimaata (lähes 100 m). Isonsuonmäen korkeus on noin 215 metriä merenpinnasta.

Valtatien 4 länsipuolelle sijoittuva *Mustikkalampi* (12,1 ha) on luhtarantainen lampi, jonka ympäristössä on pesinyt kurki. Kohteeseen liittyy puro, joka on mahdollisesti vesilain 3. luvun 2 §:n mukainen kohde.

Kuva. Niinivesi ja Pieni-Hirvasenen vesistöjen tila. (Lähde: www.syke.fi)

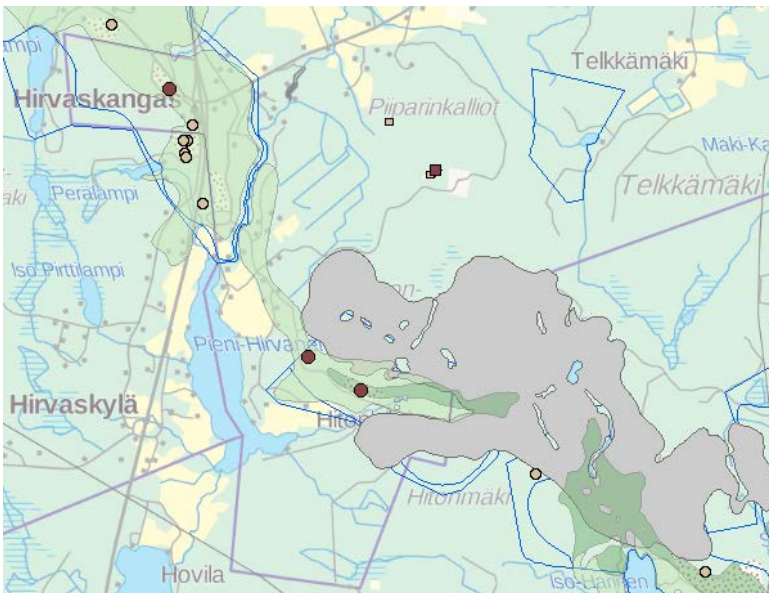
Maaperä

Koiviston kylän alueella maaperä on paikoin kallioista ja paikoin hienojakoista. Pohjavesien muodostumisalueella maaperä muodostuu pääsääntöisesti karkearakeisemmasta maalajista.

Kuva. Maaperän lajit 1:200 000 kartalla kuvattuna. Punainen; kallioma, vihreä; karkearakenneinen maalaji, ruskea; sekalajitteinen maalaji, lila; hienojakoinen maalaji. (Lähde: GTK ja Paikkatietoikkuna)

Osayleiskaavan alueella on muutamia maa-ainestenottolupia. Asemakaavoitetulla Hirvimäen alueella on soran ja hiekan maa-ainestenottolupa, kuin myös Hitonlahden alueella *Pieni-Hirvanen* vesistön itäpuolella aivan valtakunnallisesti arvokkaan geologisen kalliomuodostuman vieressä. Piiparinkallioiden alueella on kalliokiviaineksen maa-ainestenottolupa.

Kuva. Hitonlahden valtakunnallisesti arvokkaan kalliialueen rajausta harmaalla ja maa-ainestenottoluvat tummilla pistemerkinnöillä. Vaaleat pistemerkinnät ovat päättäneiden lupien kohteita. (Lähde: syke.fi)

3.4 Rakennettu ympäristö

Alueen rakennuskanta on kylän pitkä historia huomioon ottaen varsin nuorta. Pääosin asutus muodostuu yksinäistaloista pienillä moreenikumpareilla. Uudempi rakennuskanta on sijoittunut teiden varsille. Vanhimmat rakennukset ovat hajallaan kyläraitin läheisyydessä. Edustavimpia niistä ovat Muhlun päärakennus, vanha koulu, seurantalo sekä Pölkin hyvin säilyneet aittarivit.

3.5 Rakennettu kulttuuriympäristö

Voimassa olevan osayleiskaavatyön yhteydessä tehtiin Honkolan ja Koiviston vanhan rakennetun ympäristön selvitys (Keski-Suomen museo, Mari Murtoniemi. 2004). Alueen rakennuskanta on kylän pitkä historia huomioon ottaen varsin nuorta. Pääosin asutus muodostuu yksinäistaloista pienillä moreenikumpareilla. Uudempi rakennuskanta on sijoittunut teiden varsille. Vanhimmat rakennukset ovat hajallaan kyläraitin läheisyydessä. Edustavimpia niistä ovat Muhlun päärakennus, vanha koulu, seurantalo sekä Pölkin hyvin säilyneet aittarivit.

MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Keski-Suomen maakuntakaavassa on osayleiskaava-alueelle osoitettu maakunnallisesti arvokkaana rakennettuna kulttuuriympäristönä Koiviston vanha koulu, museotie ja Muhluniemi.

Kohde 146 Koiviston vanha koulu, museotie ja Muhluniemi

Muhluniemeen perustettiin ensimmäinen asumus jo vuonna 1553. Nykyinen kunnostettu Muhlun päärakennus on vuodelta 1787. Talossa on ollut yksi sisämaan ensimmäisistä postikonttoreista 1700-luvun lopulla. Koiviston kylän läpi kulkee vanha maantie, joka on edelleen historiallisella paikallaan (museotiestatus). Tien varteen rakennettiin koulu vuonna 1913 kruunun viljamakasiinin hirsistä. Rakennus on vuorattu satulakattoinen hirsitalo, jonka ulkoasussa on jugend- ja kertaustyyliä. Pihapiiriin valmistui vuonna 1951 suurten ikäluokkien tarvitsema uusi koulu. Se on oman aikansa tyyppinen rapattu tiilirakennus, jossa on kaksi kerrosta ja satulakatto.

Koiviston museotie (83.)

Koiviston kylän vuosisatoja vanhassa peltomaisemassa ja historiallisessa ympäristössä kulkeva, kantatiehen 69 molemmista päistään liittyvä ja oman kokonaisuutensa muodostava n. 3 km pituinen perinteiset muotonsa säilyttänyt osuus 1700-luvulla perustetusta posti-, kauppa- ja sotatiestä. Kyläasutus on oleellinen osa tiemiljöötä. Historiallinen kylätiemaisema, jonka historia kytkeytyy 1700-luvun jälkipuolen tiestön ja keskisen Suomen hallinnolliseen kehitykseen. Tien varrelle on rakentunut nauhamaisesti asutus, rakennushistoriallisesti merkityksellistä maaseudun rakennusperintöä, muinaisuudesta tai sotahistoriaan yhdistettävistä tapahtumista kertovia historiallisia jälkiä maisemassa. Pihapiirejä ympäröivät saarekkeiset avarat peltomaisemat siellä, missä rakentaminen on vielä vähäistä ja maaseutukulttuuri vallitsee maisemaa.

Kuva. Vasemmalla Koiviston vanha kyläkoulu ja oikealla Koiviston museotie (Rakennusinventointi 2006).

Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelma on laadittu vuonna 2013 (M. Piltz, L. Soosalu). Koiviston paikallistie on otettu Liikenneviraston museokohdekokoelmaan vuonna 1998. Koiviston tie sopii tiemuseokohteeksi erityisesti siksi, että se korostaa Koiviston asemaa 1700-luvulla ja 1800-luvun alussa keskisen Suomen liikenteellisenä ja hallinnollisena keskuksena. Vuonna 2007 luotiin Tiehallinnon museoteiden ja –siltojen kokoelmapolitiikka, jota sovellettiin museokohteiden arvoluokitukseen ja ne arvioitiin kolmeen tallennusluokkaan. Kokoelmapolitiikka edellyttää museokohteelta valtakunnallista merkitystä. Koiviston paikallistien katsottiin täyttävän valtakunnallisen tieliikenteen historian kriteerit ja se esitettiin suoraan kokoelmaan kuuluvaksi.

Tien kunnossapidosta vastaa Keski-Suomen ELY-keskus ja kohde kuuluu Äänekosken alueurakkaan. Museokohteiden hoito-ohjeiden mukaisesti kohteet pyritään säilyttämään niiden museointiajankohdan mukaisessa kunnossa. Koivistontie valittiin museotieksi edustamaan kustavilaisen tienrakennuksen kautta, jolloin tiet määräysten mukaisesti ojitettiin ja pengerrerettiin. Tien leveys oli 10 kyynärää eli noin 6 metriä. Tien hoidon ja ylläpidon ensisijainen tavoite pidemmällä tähtäimellä on säilyttää tie nykyisen kaltaisena. Normaalit soratien hoitotoimet ja uudelleen ojittaminen ovat sallittuja. Erityisesti tien kilometripylväitä ja niiden läheistä ympäristöä ei saa muuttaa lainkaan. Tien muut muinaismuistot tulee myös säilyttää koskemattomina. Tienvarren puuston ja pensaston raivaaminen on suositeltavaa sekä maisemien avautumisen että tien näkemien parantamisen ja sitä kautta turvallisuuden näkökulmasta. Keskeisenä tavoitteena on liikenneturvallisuuden tason säilyttäminen tai parantaminen.

Uudet liittymät suositellaan sopeutettavaksi mahdollisimman hienovaraisesti museotiehen sovittaen. Liittymät tulisi rakentaa välttämällä laajoja päällystettyjä pintoja. Uudet rakennuspaikat liitetään mieluiten olemassa oleviin liittymiin. Kaikessa rakentamisessa huomioidaan sen vaikutus ja soveltuvuus maisema- ja kyläkuvaan kokonaisuutena, ei vain yksittäiseen rakennuspaikkaan.

PAIKALLISESTI ARVOKAS RAKENNETTU KULTTUURIYMPÄRISTÖ

Muhluniemeen perustettiin ensimmäinen asumus jo vuonna 1553. Nykyinen kunnostettu Muhlun päärakennus on vuodelta 1787. Talossa on ollut yksi sisämaan ensimmäisistä postikonttoreista 1700-luvun lopulla Koiviston kylän läpi kulkee vanha maantie, joka on edelleen historiallisella paikallaan (museotie-status). Tien varteen rakennettiin koulu vuonna 1913 kruunun viljamakasiinin hirsistä. Rakennus on vuorattu satulakattoinen hirsitalo, jonka ulkoasussa on jugend- ja kertaustyyliä. Pihapiiriin valmistui vuonna 1951 suurten ikäluokkien tarvitsema uusi koulu. Se on oman aikansa tyypillinen rapattu tiilirakennus, jossa on kaksi kerrosta ja satulakatto.

Suunnittelualueelta vuonna 2006 inventoidut kohteet:

Hirvelä (41.)

Pääasiallinen kohde on navettarakennus viime vuosisadan vaihteesta. Poikkiharjainen kookas lohkokivinavetta on hyväkuntoinen. Pihapiirissä on uusi päärakennus, kellari, aittarakennus (1935) ja uusi aitta.

Hirvelän viereinen mylly (42.)

Kenties vanha kaksikerroksinen myllyrakennus, joka muutettu asumiskäyttöön mm. laittamalla ikkunoita seiniin. Peltikatto, vastamaalattu, käyntisilta toiseen kerrokseen. Paikallisesti maisemaansa hyvin istuva, historiallisesti merkittävä viereiseen maatalaan alkuaan kuulunut kylämylly, josta tehty myöhemmin asuintalo.

Hitonlahti (43.)

Vanha tila Hitonlahdentien päässä. Vanha päärakennus (v. 1912) hieman huonokuntoinen, hirsipintainen ja tiilikatteinen. Vieressä aittarakennus 1930-luvun lopulta ja sementtitiilinavetta (1939) ja vilja-aitta sekä kauempana notkahtaneita latoja ja rantasauna. Paikallisesti maisemallisesti kyläkuvaan kuuluva ja rakennushistoriallisesti merkittävä vanha päärakennus perinteistä tyyppiä vuodelta 1912 ja siihen liittyvät 1930-luvun lopun iso aitta, vilja-aitta, tiilinavetta sekä v. 1958 sauna.

Kilpelä (52.)

1936 rakennettu hyväkuntoinen hirsirakennus ja ympärillä olevat piharakennukset hiukan syrjässä sijaitsevalla Kilpelän tilalla. Hyvin alkuperäisessä asussaan säilynyt rakennushistoriallisesti merkittävä v. 1936 maatilan hirsinen päärakennus maisemaan hyvin sijoittuneena.

Kivelä (53.)

Paikallisesti rakennushistoriallisesti merkittävä 1920-luvun klassistishenkinen mansardikattoinen asuintalo hyvin tiemaisemaan sijoittuneena. Pihassa luhtiaitta.

Kivimäki (54.)

1800-luvun alkupuolelta oleva komea korkea vanhan Kivimäentilan päärakennus ja vilja-aitta/kellari sekä ympärillä olevat uudemmat talous- ja asuinrakennukset. Paikallisesti rakennushistoriallisesti erityisen merkittävä, harvinaistuva, 1800-luvun alkupuolen hieman pohjalaisvaikutteinen maatilain päärakennus, jossa myöhemmät korjaukset tehty talon henkeä kunnioittaen. Myös sisätiloissa merkittävää rakennusperintöä, kuten esim. takkamuuri. Maisemallisesti paikallisesti arvokas, pihapiirin läpi kulkee tie perinteiseen tapaan. Pihapiirissä monipuolinen joukko aittarakennuksia, holvatu kellari sekä muita rakennushistoriallisesti paikallisesti arvokkaita talousrakennuksia.

Lustila (59.)

Vanha torppa, jossa hyvin vanha ja säilynyt sulkanurkkainen aitta ja vieressä kolmen aitan rivi, jonka päälle ja sivulle rakennettu 1900-luvun puolivälissä puuliiteri ja terassi. Paikallisesti asutushistoriallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittäviä maatilain aittarakennuksia, erityisen hieno vanha sulkanurkkainen aitta ja uudistettu 1900-luvun alun riviaitta sekä muita monia historiavaiheita läpikäyneet pihapiirin rakennukset. Sijaitsee uudistuneen asuntoalueen laidalla maisemallisesti merkittävällä järvenrantapaikalla.

Majaniemi (61.)

Maisemallisesti merkittävällä paikalla sijaitseva tila, jonka rakennukset siistissä kunnossa, mutta suurin osa uusittu niin ettei vanhaa alkuperäistä jäljellä. Paikallisesti maisemallisesti arvokas kulttuurimaisemaan hyvin sijoittunut perinteinen maatilapihapiiri, jossa kuitenkin rakennuskantaa muuttavasti korjattu ja uudistettu pihapiirin ilmettä.

Nätkilä (62.)

1907 rakennettu tila, Kivimäen isännän veli aikoinaan rakentanut. Pikkipäätyinen päärakennus kohtuullisesti säilyttänyt alkuperäiset piirteensä. Vanhat ikkunat vielä tallella. Eteinen tehty 1950-luvulla, ja sauna ja pesutilat myöhemmin. Pihapiirissä myös aitta, joka siirretty vanhasta Kivimäestä. Paikallisesti rakennushistoriallisesti merkittävä 1900-luvun alkupuolen maatilain pihapiiri, jossa v. 1907 tehty jossain määrin alkuperäisen ilmeensä säilyttänyt päärakennus sekä aittarakennus ja muitakin rakennushistoriaa henkiviä perinteisiä hirsirakennuksia.

Vanhala (66.)

Vanha torppa, joka valmistunut n. 1918. Paikallisesti historiallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä vanhan torpan pienimuotoinen pihapiiri v. 1918 vaiheilta, josta vaiheesta säilynyt alkuperäisessä asussa navetta, muutettu pari aittaa, sauna sekä osa asuinrakennuksesta. Edustaa harvinaistuvaa maaseudun rakennus- ja asumistapaa uuden omakotiasutuksen keskellä.

Muhluniementie (85.)

Historialliselta Koivistonmäeltä Muhluniemeen erkaneva tie. Sitä ympäröi laajat vanhat pellot ja muutamat tilat. Tien pohjoispäässä Muhlun vanha tila ja välillä kolme tilaa: jälleenrakennusaikakauden Anttila (1948) länsipuolella vähän matkan päässä tiestä, Lehtola (1933) ja sen pihapiiri tien varrella ja tien alkupäässä oleva 1,5 kerroksinen Pohjola 1920-luvulta. Paikallisesti maisemallisesti ja asutushistoriallisesti arvokasta tiealuetta 1700-luvun, 1920-, 1930- ja 1940-lukujen maataloineen. Maisema-alue liittyy maakunnallisesti merkittävään Koivistonkylän kulttuurimaisema-alueeseen.

Hakala (86.)

Paikallisesti maisemallisesti merkittävä avara peltomaisemaan sijoittuva entisen torpan pihapiiri, jossa paikallisesti rakennushistoriallisesti arvokas 1800-1900-luvun vaihteen päärakennus ja muita siihen liittyviä talousrakennuksia.

Harjula (87.)

Paikallisesti maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä entinen 1890-luvun torpan pihapiiri, jossa kylämaisemassa hyvin näkyvä v. 1933 päärakennus, jota laajennettu tyyliin sopimattomalla tiilisiivellä 1965 sekä 1940-1950-lukujen talousrakennukset, kuten aitta, navetta, puimala, vilja-aitta, jotka kaikki varastokäytössä.

Koiviston koulu (90)

Maakunnallisesti rakennushistoriallisesti merkittävä vanha Koiviston koulu on valmistunut v. 1915 ja siihen liittyy historiallisesti merkittävä uudempi koulu vuodelta 1951. Tyylikkäästi hyvin säilyneitä aikakausiensa koulurakennuksia viihtyisässä kouluympäristössä Koiviston kylän keskellä.

Koiviston seuratalo (91.)

Vuonna 1949 valmistunut Koiviston hirsi- ja parrurunkoinen kookas seuratalo rakennettiin kylän yhteiseksi kokoontumis- ja ilottelupaikaksi pääasiassa talkoovoimin.

Koiviston taistelupaikka (92.)

Muhlu (94.)

Entisen postikonttorin ja postimestarin virkatalon pihapiiri ja rakennukset. Sijaitsee hallitsevalla paikalla Koiviston kylämaisemassa Muhluniementien päässä. 1700-luvun postikonttoria jäljellä päärakennuksessa ja vaunuliiteriä nykyisessä kuivaamorakennuksessa. Pihaa rajaa länsipuolelta kookas navetta (1955) ja pihan pohjoispuolella sauna.

Kuva. Muhluniemeä 1970-luvulla (Äänekosken museo).

Nätkilä (95.)

Paikallisesti maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä 1800-luvun lopun maatilan päärakennus pihapiireineen miellyttävässä maisemassa Pölkintien varrella. Päärakennuksessa on yhdistelty erilaisia tyyli ratkaisuja. Pihapiirissä myös pariaitta 1800-luvulta ja kauempana sauna.

Pölkki (96.)

Paikallisesti asutushistoriallisesti ja maisemallisesti merkittävä 1621 perustetun maatilan pihapiiri Koivistonkylän vanhan taistelupaikan vieressä. Pihapiirin entisyydestä enää kertomassa huonokuntoinen riimahirrellinen päärakennus osin 1700-luvulta, punaiseksi maalatut eloaita (1888) ja aittarivi (1920) sekä kestikievarin aikainen kalustoliiteri historiallisen Koivistonkylän museotien varrella.

Rajaharju (97.)

Paikallisesti maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä kumpuilevaan peltomaisemaan sijoittuva tyyppillinen jälleenrakennuskauden 1940-luvun maatilapihapiiri.

Norola (149.)

Maisemallisesti erityisen merkittävä maatilapihapiiri peltoineen ja kivikkosaarekkeineen peltoalueiden keskellä. Talouskeskuksessa paikallisesti rakennushistoriallisesti merkittävää rakennuskantaa seudun vanhimpiin kuuluneella tilalla. Päärakennus siirretty ja uusittu nykyasuun 1930-luvulla. Pihapiirissä lisäksi 1800-luvun purkukuntoinen navetta ja viljamakasiini 1800-luvun lopulta.

Takala (150.)

Paikallisesti maisemallisesti ja rakennushistoriallisesti merkittävä ja jo häviävää rakennusperinnettä edustava pieni vanha pihapiiri rantamaisemassa. Takalantien päässä rantakoivikossa 1900-luvun vaihteesta tai vielä vanhempi huonokuntoinen hirsinen päärakennus ja rannassa kenties Niiniveden vanhin savusauna 1800-luvulta. Nykyiset asuinrakennukset ja muutettu vanha riihi kauempana rannasta.

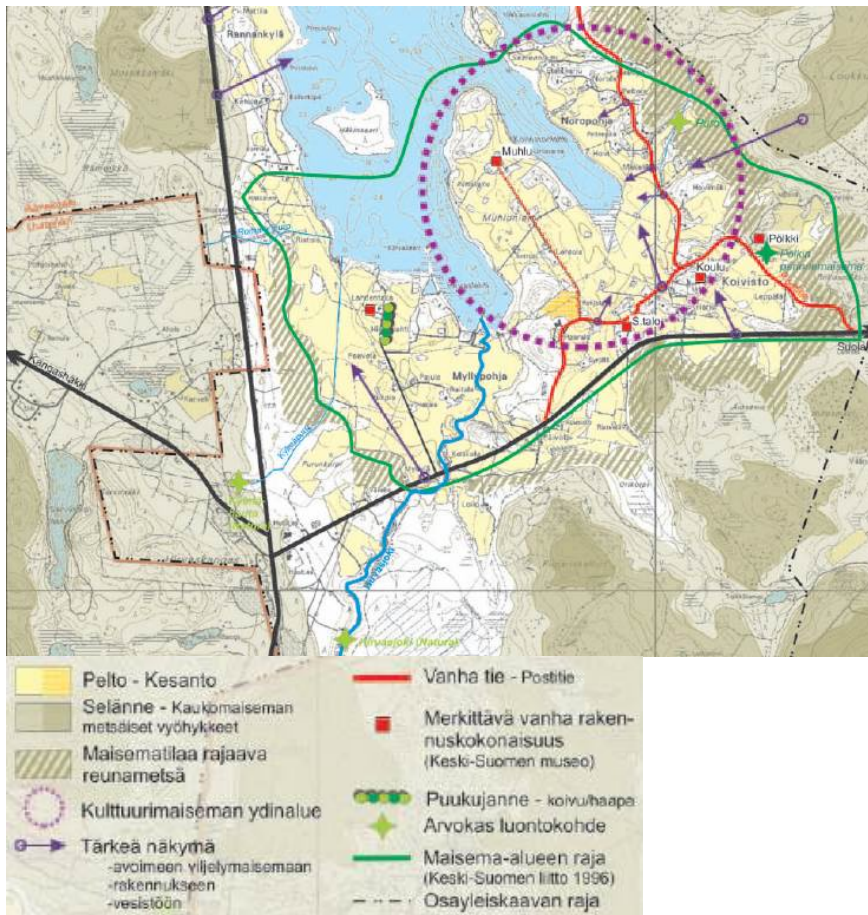
Kuva. Rakennettua kulttuuriympäristöä. Ylhäällä vasemmalla Hirvelän navettarakennus ja vasemmalla Kivimäen päärakennus. Alhaalla vasemmalla Vanhalan torppa ja oikealla Kivelä.

Yleiskaavassa on suojeltaviksi kohteiksi osoitettu harkinnan mukaan osa inventoiduista kohteista, joilla on säilymisen edellytyksiä. Vastaava kohdenumero on osoitettu kaavakartalla merkinnän **sr** yhteydessä.

3.6 Maisema

Voimassa olevan yleiskaavan laatimista varten tehtiin erillinen Honkolan ja Koivistonkylän maisemaselvitys (Keski-Suomen ympäristökeskus, Matleena Muhonen, 2004).

Äänekosken kulttuuriympäristöohjelma Koivistolta Klubinmäelle on laadittu vuonna 2006. Tavoitteena oli koota yksiin kansiin kulttuuriympäristöön liittyvät kohteet muistomerkeistä ja muinaisesteiden löytöpaikoista kulttuurimaisemiin ja rakennuksiin.

Kuva. Ote maiseamselvityksestä, Koiviston kylän kohdalta. (Kartta Matleena Muhonen 07/2004)

Koiviston kylä on syntynyt vesistön rantaan, kivettömälle hiesusavimaalle. Koivistonkylä kiertyy Niiniveden eteläkärjen ympärille. Vesi työntyy kolmena lahtena kylään. Metsäiset selänneet rajaavat kylää etenkin idässä ja etelässä. Maasto on korkeussuhteiltaan hyvin vaihtelevaa. Selännealueilla on pieniä suopainanteita. Mäkien rinteet ovat louhikkaisia ja paikoin vaikeakulkuisia. Maaperä vaihtelee kalliisista mäen lakialueista moreenimuodostumiin ja sorakenttiin. Pienempiä kulttuurimaisema-alueita on syntynyt *Pieni-Hirvasen* rannoille melko jyrkkään rinteeseen sekä Rannankylään *Niiniveden* länsirannalle.

Maisemakuvallisesti alue jakautuu varsinaisen Koivistonkylän muodostamaan viljelyaukeaan sekä metsäisiin selänneisiin kaukomaisemassa. Maisemakuvallisesti ja kulttuurihistoriallisesti kylän ydin- aluetta edustaa Koivistonlahden ympärille kiertyvä kulttuurimaisema, jossa vanhat tiet ja peltoaukeat polveilevat rytmikkäästi. Pellot aaltoilevat kauniisti ja tärkeitä näkymiä avautuu useista paikoista kohti kylää ja vesistöä.

Maisemakuvassa huomiota herättää rakennuskannan ikä. Tärkeitä näkymiä ovat näkymät vesistöön sekä Suonenjoki-Hirvaskangas tieltä avautuvat näkymät kohti kylää. Erityisen pitkät näkymät ovat kohti vanhaa koulua sekä näkömä kohti Lahdentauksen peltoaukeita. Karjatilojen määrä on Koivistossakin merkittävästi vähentynyt ja maatalouden murroksesta kertovat paikoitellen peltojen kesannointi ja metsitys. Varsinaisen kulttuurimaiseman ydinalueen luonne on kuitenkin vielä elävä ja hoidettu.

Koiviston kylältä ei 1990-luvun perinnemaisemainventoinneissa löydetty yhtään perinnemaisemaa. Uusi asutus on usein noussut hakamaiden paikalle. Pellot ovat tehokkaassa viljelyksessä.

MAAKUNNALLISESTI ARVOKAS MAISEMA-ALUE

Kohde 46 Honkola

Honkolan kylä on historiallisen tien varteen syntynyt kylä. Alueelle ovat tyypillisiä loivasti kumpuilevat pellot ja suhteellisen hyvin säilynyt rakennuskanta. Honkolan läpi kulkeva tie on 1700-luvun lo-

pulla perustettu postitie ja jo aikaisemmin se on ollut tärkeä Etelä- ja Keski-Suomen ja Pohjanmaan yhdistävä kauppatie.

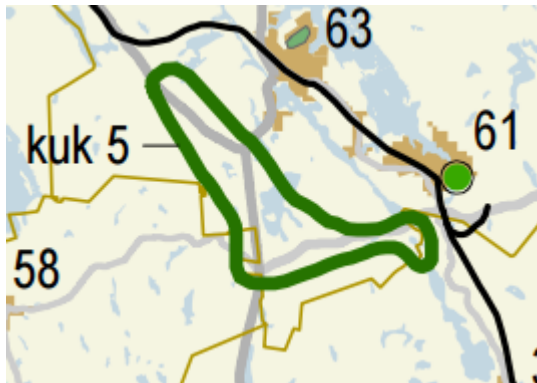
Kohde 47 Koivistonkylä

Koivistonkylää halkovalta historialliselta tielinjaukselta (museotiestatus) avautuu mainiot vesistö- ja peltoaukeanäkymät. Havupuuvaltaiset taustametsät kehystävät kumpuilevaa ja rehevää maaseutumaisemaa. Rakennuskanta on kerroksista ja kirjavaa. Vaikka kylällä on rikas kulttuurihistoria, on vanhoja rakennuksia jäljellä vähän.

Kulttuuriympäristön kehittämisen kohdealue:

kuk 5 Honkola-Koivisto

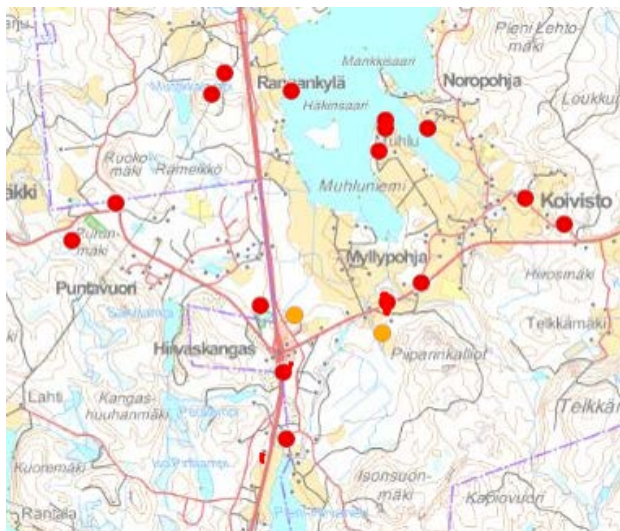
Monipuolinen ja historiallinen kulttuuriympäristö: museotie, muinaismuistoja, elävää maaseutumaisemaa ja hoidettua rakennuskantaa. Helppo saavutettavuus ja Jyvässeudun läheisyys tekevät alueesta vetovoimaisen kohteen.

3.7 Muinaismuistot

Muinaismuistot ovat muinaismuistolain (295/1963) rauhoitettuja. Lain suojaamia muinaisjäänköksiä ovat mm. muinaiset hautaröykkiöt, kalmistot, asuinpaikat, kalliomaalaukset, uhrikivet, ja muut palvontapaikat, linnavuoret ja huomattavien rakennusten rauniot. Kiinteän muinaisjäänköksen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen, vahingoittaminen, poistaminen ja muu siihen kajoaminen on kielletty.

Aikaisemman osayleiskaavatyön yhteydessä on laadittu Hirvaskankaan-Koiviston muinaisjäänkösinventointi (Mikroliitti Oy, Timo Jussila, 2004). Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaava-alueelle sijoittuu 12 muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäänköstä.

Kuva. Muinaismuistokohteita merkittynä kartalle ja oikealla kuva Venäläiskivistä (kuva Äänekosken kulttuuriympäristöohjelmasta).

Muinaismuistokohteet/alueet:

- 1) **Ruokomäki**, 1000 00 3540, kiinteä muinaisjäänös, historiallinen, puolustusvarustukset.
Kohde sijaitsee Äänekosken ja Uuraisten rajalla, valtatie 4 länsipuolella, valtatie ja Hirvaskankaan risteyksestä 2,7 km luoteeseen. Suon reunassa, alueen ylitse kulkevan sähkölinjan alla on matalia kuoppia, joissa on tien puolella maavalli. Perimätiedon mukaan paikalla on Suomen sodan (v. 1808-1809) aikaisia poteroita ja rintavarustuksia, jotka liittyvät lähistöllä käytyyn kahakkaan. Paikalla oli tarkoitus järjestää väijytys etelästä päin tuleville venäläisille, mutta hanke epäonnistui. Kahakka käytiin pohjoisempana, Tallivuoren luona.
- 2) **Ryssänpiilo 1**, 1000 00 3537, kiinteä muinaisjäänös, historiallinen, kultti- ja tarinapaikat.
Kohde sijaitsee valtatie 4 länsipuolella, valtatie ja Hirvaskankaan risteyksestä 3,2 km pohjoisluoteeseen, Mustikkamäen jyrkässä itärinteessä, pystysuoran kalliojyrkänteen juurella, sähkölinjasta noin 30 m luoteeseen. Paikalla on suuri siirtolohkare, jonka alla on usean miehen mentävä luola, jota on selvästi siivottu ja jonka lattiaa on tasoitettu. Luolan suuaukko osoittaa kaakkoon. Paikallisen muistitiedon mukaan kyseessä on 1800-luvun "laukkuryssien" tavaranniilopaikka, välivarasto.
- 3) **Ryssänpiilo 2**, 1000 00 3538, kiinteä muinaisjäänös, historiallinen, kultti- ja tarinapaikat.
Kohdekuvaus kuten Ryssänpiilo 1.
- 4) **Pirttiniemi**, 1000 00 3539, kiinteä muinaisjäänös, historiallinen, hautapaikat, joukkohaudat.
Paikalla on matala maakumpu ja sen vieressä iso veden täyttämä kuoppa. Perimätiedon mukaan maakummun alle on haudattu venäläisiä sotilaita Suomen sodan (v. 1808-1809) aikana. Paikka on alavassa niemessä, lähes vesirajan tasolla kosteikossa.
- 5) **Muhlu 1**, 992 01 0005, kiinteä muinaisjäänös, kivikautinen, asuinpaikat
Kohde sijaitsee Niiniveteen kurottuvan Muhluniemen Muhlun tilan pellolla, päärakennuksesta 175 m länsiluoteeseen ja järvenrannasta noin 100 m itään. Maasto viettää melko jyrkästi rantapoukamaan, maaperä on hiekkaa ja hiesua. Asuinpaikan pohjoispuolella on kallioista metsää. Paikalta on löytynyt kivi- ja kvartsiesineitä. Kyseessä on ilmeisen laaja asuinpaikka.
- 6) **Muhlu 2**, 1000 00 3528, kiinteä muinaisjäänös, kivikautinen, asuinpaikat
Kohde sijaitsee Niiniveteen kurottuvan Muhluniemen Muhlun tilan pellolla, päärakennuksesta 330 m pohjoisluoteeseen, pellon korkeimmassa kohdassa. Kohteen pohjoispuolella on kuusikko kasvava kallioinen mäki sekä Muhlun vanha kylämäki (kohde Muhlu 1). Paikka on tyypillinen kivikautiselle asuinpaikalle. Pellon pinnassa on havaittu kvartseja, joita ei ole otettu talteen. Asuinpaikan laajuus on epäselvä.
- 7) **Muhlu 3**, 992 01 0004, kiinteä muinaisjäänös, kivikautinen, muinaisjäänösryhmä
Paikka sijaitsee Niiniveden kaakkoisosassa, Hirvaslahden ja Koivistonlahden väliin työnnyvän Muhlunniemen pohjoiskärjessä, niemen korkeimmalla kohdalla noin 440 m Muhlun päärakennuksesta pohjoisluoteeseen. Paikalla on viisi kiviröykkiötä (halkaisijat 3-4 m) puskikoituneella aurasalueella. Havaintojen teko on hyvin vaikeaa korkean vatukon takia. Yhtä röykkiötä on pidetty hautaröykkiönä, vaikka röykkiötä ei ole tutkittu. Ne liittyvät lähinnä alueella sijainneeseen Koiviston kyläonttiin. Muhlun 1500-luvulla perustettu talo on sijainnut aikaisemmin paikalla. Metsän aurauksessa on yksi röykkiöstä vahingoittunut osittain.
- 8) **Koskela**, 1000 00 3533, kiinteä muinaisjäänös, kivikautinen, asuinpaikat
Kohde sijaitsee valtatie 4 ja Hirvaskankaan risteyksestä noin 1,45 km itäkoilliseen, kantatien 69 varrella, tien molemmin puolin, Koskelan tilan pellolla. Alue on hiekkapitoista peltoa, pohjoispuolella on metsäinen mäki. Paikalla on havaittu useita kvartsikeskittymiä. Pellosta on aikoinaan löytynyt kivikirves, joka on sittemmin joutunut hukkaan. Kantatien 69 rakentaminen on tuhonnut osaksi asuinpaikkaa.
- 9) **Ryssänhauta**, 1000 00 3534, kiinteä muinaisjäänös, historiallinen, hautapaikat
Kohde sijaitsee kantatien 69 ja Koiviston vanhan kylätien risteuksen tuntumassa, risteuksen koillispuolella, kylätiestä noin 7 m päässä. Paikalla on matala painanne, kooltaan noin 3x1,5 m. Perimätiedon mukaan Suomen sodan (v. 1808-1809) aikana paikalle on haudattu venäläisiä sotilaita, jotka ovat kuolleet paikallisten sissien ja venäläisten sotilaiden välisessä kahakassa.

- 10) **Norola**, 1000 00 3531, kiinteä muinaisjäänös, kivikautinen, asuinpaikat
Kohde sijaitsee Niiniveden kaakkoispäässä, Koivistonlahden koillisrannalla, kallioniemekkeen eteläpuolella olevalla pellolla, muinaisen rantatörmän päällä olevalla tasanteella. Paikka on tyypillinen kivikautisen asuinpaikan sijainnille. Maaperä on savihietaa. Pellolla on havaittu kvartseja, joita ei ole otettu talteen.
- 11) **Venäläiskivi**, 1000 00 3535, kiinteä muinaisjäänös, historiallinen, hautapaikat
Kohde sijaitsee kantatien 69 pohjoispuolella, Koiviston vanhan kylätien varressa. Paikalla on iso siirtolohkare, jossa on muistolaatta Suomen sodan (v. 1808-1809) aikaisesta Koiviston kahakasta. Perimätiedon mukaan paikalla on venäläisten sotilaiden joukkohauta. Siirtolohkareen kaakkoispuolella on rakennuksen pohja, joka on mahdollisesti 1700-luvun talonpohja. Kohteella on suuri paikallinen merkitys. Paikalla on myös opastaulu.
- 12) **Riikosenmäen sairastupa**, 1000 00 3536, kiinteä muinaisjäänös, historiallinen, asuinpaikat.
Kohde sijaitsee kantatien 69 pohjoispuolella, Koiviston vanhan kylätien varressa. Paikalla on ollut kulkutautisairaala, josta jäänteinä on hyvin säilynyt rakennuksen pohja. Paikalla on opastaulu.

Vastaava kohdenumero on osoitettu kaavakartalla merkinnän **sm** yhteydessä.

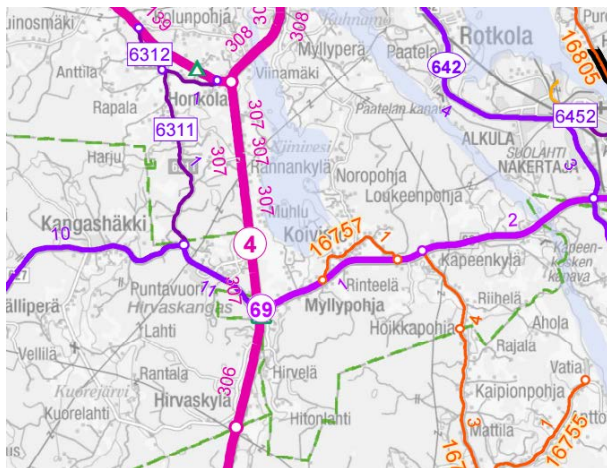
Valtatien 4 uusien tielinjakäytävien osalta on tehty muinaisjäänösinventointi 2015 (Mikroliitti Oy). Selvitysalue koski Laukaan Vehniän aluetta, mutta ulottui pohjoisosastaan Hirvaskangas-Koiviston osayleiskaavan eteläosan alueelle 110 kV voimajohtolinja pohjoispuolelle. Osayleiskaava-alueelta ei tehty uusia muinaisjäänöshavaintoja.

3.8 Liikenne

Alueen läpi kulkee valtakunnallinen pääväylä valtatie 4, jonka kautta kylä liittyy muuhun yhdyskuntarakenteeseen. Valtatie 4 Helsingistä Utsjoelle on Suomen tärkein etelä-pohjoissuuntainen pääväylä. Valtatieltä 4 lähtee idän suuntaan kantatie 69, *Suonenjoentie*. Suonenjoentie jatkuu länteen päin valtatie alituksen jälkeen seututienä 627, *Uraistentie*. Koivistonkylän keskustan kautta kulkee yhdystie 16757, *Koivistonkyläntie*, jolla on myös museotie -luokitus. Muut alueen tiet ovat luonteeltaan pääsysteitä.

Valtatien 4 itäpuolelle on vuonna 2005 rakennettu valtatie ohituskaistajärjestelyjen yhteydessä Hirvaskankaan ja Honkolan välille rinnakkaisväylä (Rannankyläntie). Rannankyläntien linjaus Hirvaskankaalla on muuttumassa voimassa olevan asemakaavan mukaiseksi. Kantatieltä 69 etelän suuntaan johtaa Hirvaskankaantie, jota käyttää mm. joenrannan asutus. Lisäksi Shellin eteläpuolisella alueella on vanhoja tiepohjia, joilla ei nykyisin ole erityistä merkitystä liikkumisen kannalta. Hirvaskankaalla on muinoin sijainnut vanha markkinapaikka.

Koiviston paikallistie Äänekoskella kuuluu Kuopion ja Vaasan väliseen tieyhteyteen. 1800-luvun puoliväliin asti tie oli Keski-Suomen pääteiden risteyskohta.

Kuva. Ote liikennemääräkartasta (lähde: Liikennevirasto).

Liikennevirasto teettää vuosittain koko maan kattavat liikennemääräkartat. Yleiskaava-alueella valtatie 4 keskimääräinen liikennemäärä oli vuonna 2015 n. 11000 ajoneuvoa/vrk, kantatien 69 liikennemäärä oli n. 2750 ajoneuvoa/vrk ja seututien 627 liikennemäärä n. 1200 ajoneuvoa/vrk. Kantatiellä 69 liikennöi vuoden 2014 tilaston mukaan raskaita ajoneuvoja 140/vrk. Sweco Oy:n vuonna 2015 tekemän liikenneselvityksen mukaan ennuste vuodelle 2030 on valtatielle 4 14740 ajoneuvoa/vrk Hirvaskankaan kohdalla.

Keski-Suomen ELY-keskus on käynnistänyt suunnittelun valtatie 4 parantamiseksi Laukaan Vehniän ja Äänekosken Huutomäen välillä. Suunnittelu käynnistettiin YVA-lain mukaisella ympäristövaikutusten arviointimenettelyllä. Laaditun ympäristövaikutusten arviointiohjelman ja ELY-keskuksen lausunnon perusteella laadittiin ympäristövaikutusten arviointiselostus. YVA raportissa on arvioitu valtatie 4 parantamisen osalta neljän linjausvaihtoehdon vaikutuksia (VE 0, VE N, VE B ja VE C). Ympäristövaikutusten arviointiraportti on valmistunut loppuvuodesta 2016. Selvityksessä laaditut linjausvaihtoehdot vaikuttavat pääosin Laukaan Vehniällä, jossa linjaukset on sijaistetaan toisistaan poikkeavat. Hirvaskankaan kohdalla on kaikissa vaihtoehdoissa tielinjaus nykyisellä paikallaan.

Hirvaskangas-Koiviston osayleiskaavaan selvityksellä on vaikutuksia liikenteen näkökulmasta mm. meluselvitysten osalta.

Melu

Valtioneuvoston päätöksen 993/92 mukaisesti ei asuin kiinteistöillä päiväajan keskiäänitaso saisi ylittää 55 dB eikä loma-asuntojen osalta 45 dB tasoa. Melu syntyy ajoneuvojen liikkeestä ja sen voimakkuus riippuu mm. liikennemäärästä, ajonopeudesta, raskaiden ajoneuvojen osuudesta sekä tienpinnan laadusta.

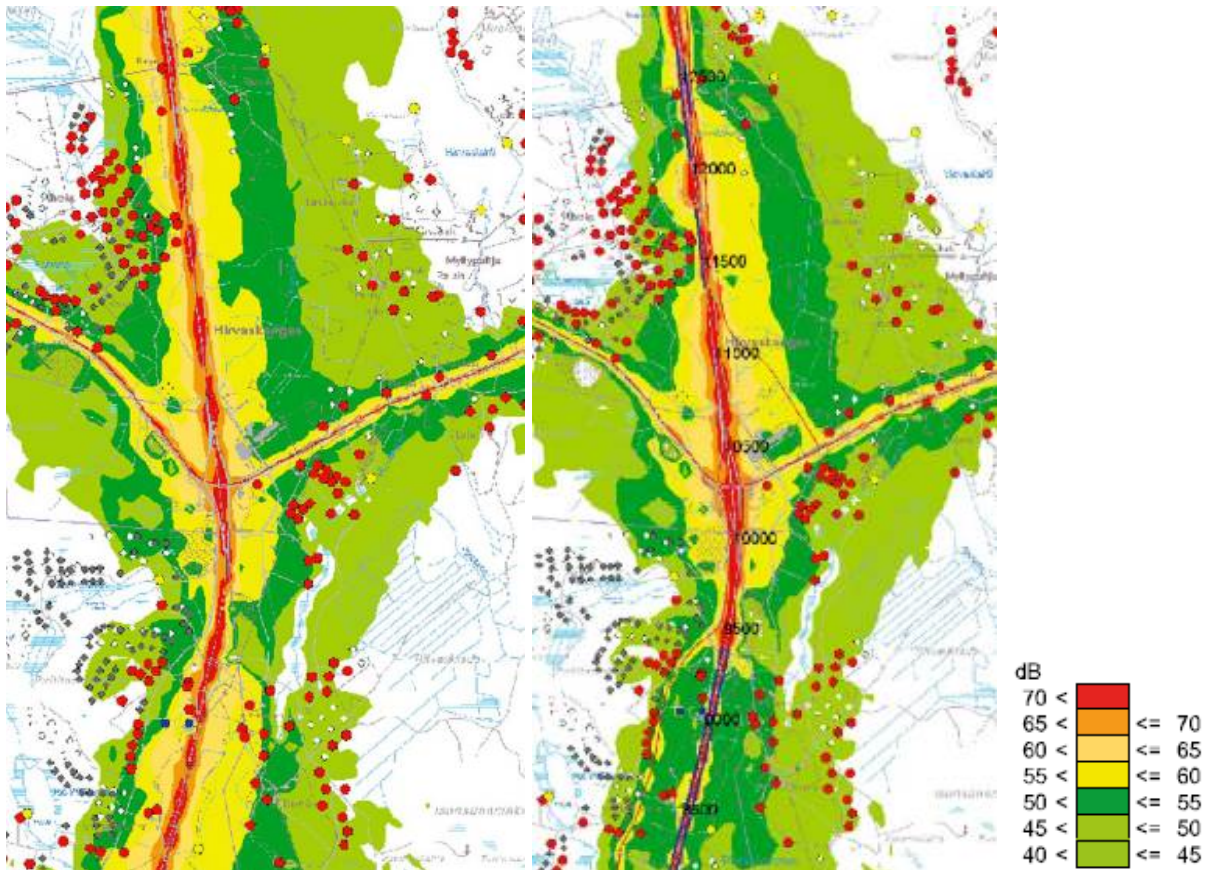
Taulukko. Melun keskiäänitaso eri maankäyttöalueilla.

Ulkona	Melun A-painotettu keskiäänitaso (ekvivalenttitaso) L_{Aeq} enintään	
	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Asumiseen käytettävät alueet	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Virkistysalueet taajamissa ja niiden välittömässä läheisyydessä	55 dB	50 dB (uudet alueet 45 dB)
Hoitolaitoksia palvelevat alueet	55 dB	50 dB
Oppilaitoksia palvelevat alueet	55 dB	-
Loma-asumiseen käytettävät alueet ja leirintäalueet	45 dB	50 dB
Virkistysalueet taajamien ulkopuolella ja luonnonsuojelualueet	45 dB	40 dB
Sisällä	Päivällä klo 7-22	Yöllä klo 22-7
Asuin-, potilas- ja majoitushuoneet	35 dB	30 dB
Opetus- ja kokoontumistilat	35 dB	-
Liike- ja toimistohuoneet	45 dB	-

Eri yhteyksissä on tehty meluselvityksiä valtatie 4 osalta. Valtatie 4 Vehniä-Äänekoski ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on arvio liikennemelusta ennustevuodelle 2040. Selvitys kattaa myös kantatietä 69 n. 3,3 km:n matkalta. Melu on huomioitu 2 metrin korkeudelta maanpinnasta. Melutilanne on arvioitu melumallinnuksen avulla sekä laskemalla meluvyöhykkeellä olevien melulle herkkien kohteiden lukumäärät ilman melusuojausta ja melusuojauksen kanssa. Näistä selviää suojauksen vaikutus vertaamalla suojattua tilannetta nykytilaan. Pohjoismaisen tieliikennemelun laskentamalli ottaa melun leviämisessä huomioon maaston muotojen, rakennusten ja melusteiden vaikutuksen. Haitallisten vaikutusten lieventämisen keskeisin melun leviämisen torjuntamenetelmä on tien tasauksen suunnittelu suhteessa ympäristöön ja toteutettaviin melusteisiin.

Kaavakartalle on huomioitu melutasot ilman melusteivaikutusta.

Kuva. Vasemmalla päivääjan melu nykytilanteessa (v. 2014) ja oikealla VE B ennustevuonna 2040 tavoitetilan meluesteet huomioituna. (Lähde: VT 4 YVA, Ramboll)

Kevyt liikenne

Äänekoskelle laaditussa liikenneturvallisuuksuunnitelmassa (v. 2004) esitetty kevyen liikenteen väylä Koivistontien ja Hirvaskankaan väliille rakennettiin vuonna 2012. Kylälle ei suunnitelmassa ole esitetty toimenpiteitä.

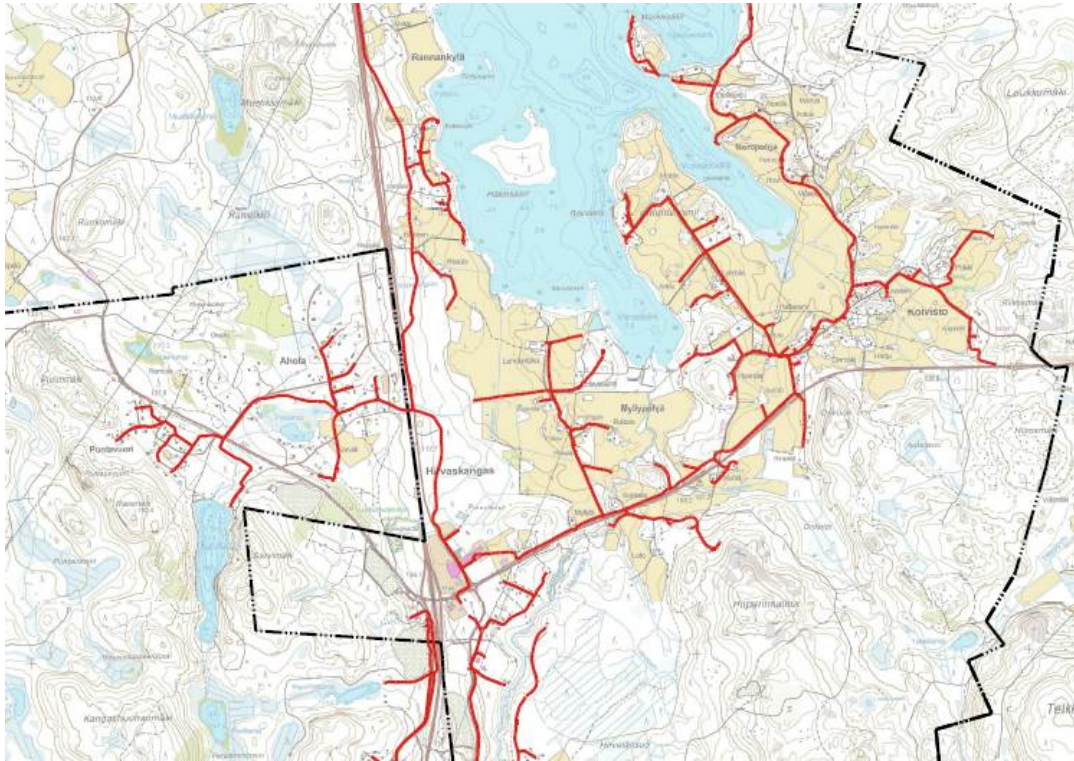
3.9 Tekninen huolto

Vesihuolto

Alueen vesihuollosta vastaa kolme organisaatiota. Äänekosken kaupungin vesijohto- ja viemäriin- jät on rakennettu kaupungin keskustasta Hirvaskankaalle saakka. Shellin liikenneasemalta etelän suuntaan vesihuollosta vastaa Hirvaskylän vesiosuuskunta, jonka verkostoon on liitetty mm. kantatien eteläpuolella sijaitsevat omakotitalokiinteistöt. Äänekosken kaupungin ja Laukaan kunnan alueella toimii Koiviston vesihuolto-osuuskunta.

Koiviston vesihuolto-osuuskunta

Koiviston kylän alueen vesihuollon toteuttajana on Koiviston vesihuolto-osuuskunta. Koiviston vesihuolto-osuuskunta toimii Äänekosken kaupungin ja Laukaan kunnan alueella. Toiminta-alueelle on rakennettu vesi- ja viemäriverkostoa sekä perinteisellä viheralueella että osayleiskaava-alueella ja taajamien lievealueilla. Koivistossa oli vuoden 2015 lopussa yhteensä 282, Valkolan alueella 182, Vahvanniemen alueella 46 osakasta ja Haapasuo-Haapala alueella 32 (jätevesiliittymä). Verkostoa on yhteensä 160 km, linja- ja välipumppaamoja 35 kpl ja kiinteistöpumppaamoja 257 kpl. Vuonna 2013 laskutettiin puhdasta vettä 36 677 m³ ja jätevettä 35 909 m³, josta Laukaan puolelle oli toimitettu 10 457 m³. Vesihuolto-osuuskunta toimii yhteistyössä Äänekosken Energia Oy:n kanssa.

Kuva. Ote vesihuoltoverkostosta. Verkostolinjat on esitetty punaisella..

Hirvaskylän vesiosuuskunta

Hirvaskylän vesiosuuskunta perustettiin HAAVE-projektin myötävaikutuksella vuonna 1998. Vuoden 2011 lopussa liittymiä oli 97 kpl. Vuonna 2013 Hirvaskylän vesihuolto-osuuskunnan ja Vehniän vesiosuuskunnan putkistot liitettiin yhteen. Vuonna 2012 Hirvaskylän vesihuolto-osuuskunta, Vehniän vesiosuuskunta ja Koivistonkylän vesihuolto-osuuskunta aloittivat yhteisen vedenottamohankkeen. Hankkeen tavoitteena on turvata kaikkien kolmen vesiosuuskunnan vedensaanti tulevaisuudessa ja kriisiaikana.

Hirvaskylän vesihuolto-osuuskunnan toiminta-alue jakautuu kahteen erilliseen toiminta-alueeseen. Hirvaskylän toiminta-alue sijoittuu kaava-alueella kantatien 69 eteläpuolelle.

Kuva. Ote Hirvaskylän vesihuolto osuuskunnan toiminta-alueesta.

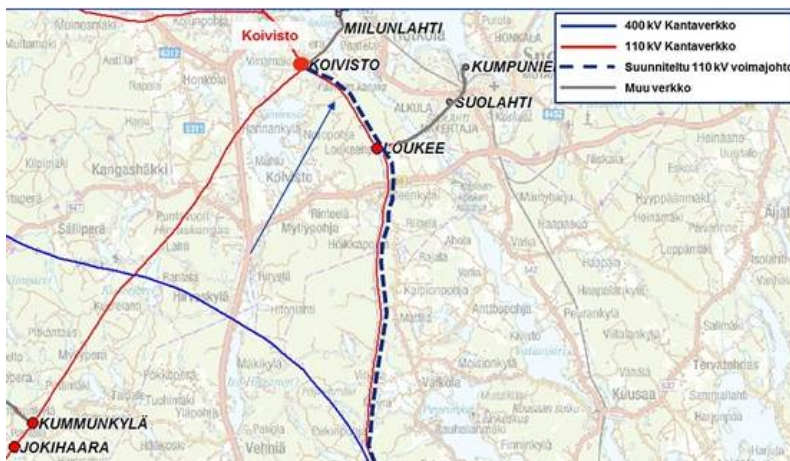
Koiviston keskeinen kyläalue on suurelta osin saatettu vesihuollon piiriin.

Energia

Paikallisen energiatoimijan Äänekosken Energia Oy:n omistaa Äänekosken kaupunki.

Koiviston kylän itäpuolelta kulkee Fingrid Oy:n hallinnoima 110 kV kantaverkko. Suunnittelualueen eteläpuolen tuntumassa kulkee 400 kV kantaverkko. 110 kV kantaverkkoa on suunniteltu vahvistettavan toisella 110 kV linjalla. Teollisuuden kuormat ja sähköntuotanto ovat kasvamassa Äänekosken seudulla ja jotta alueen kantaverkon käyttövarmuusvaatimus ja siirtotarpeet voidaan tulevaisuudessa täyttää, on alueen kantaverkkoa vahvistettava Koiviston sähköasemalta Vihtavuoren sähköasemalle. Linjan pituus tulee olemaan 26 km. Uusi voimajohto sijoittuu nykyisten voimajohtojen rinnalle. Johtoalue levenee hankkeen yhteydessä noin 20-21 metriä. Hankkeen toteutuksen on arvioitu sijoittuva vuosiin 2016-2017.

Kuva. Ote vahvistettavan 110 kV kantaverkon linjauksesta. (Lähde: Fingrid Oy)

3.10 Väestö, työpaikat, palvelut

Yksityiset palvelut ja teollisuustyöpaikat sijoittuvat valtatie 4 varteen Hirvaskankaalle, joka on perinteisesti tunnettu liikenneasemistaan. ABC ja Shell toimivat ympärivuorokautisina ohikulkevan liikenteen palvelupisteinä ja ne ovat mm. rekka- ja bussiliikenteen suosimia pysähdyspaikkoja. Huoltoasemien yhteydessä on kahvila- ja ravintolapalveluita sekä pienimuotoista elintarvikkeiden myyntiä. ABC-liikennemyymälän tiloissa toimii myös Hirvaskankaan Apteekki viikon jokaisena päivänä. Nelostien länsipuolella sijaitsee Teboil Oy:n polttoaineiden jakeluasema (ns. kylmä asema) sekä entinen hotelli, joka nykyisin toimii uskonnollisen yhdistyksen kokoontumistilana. Muutoin kaupalliset palvelut sijaitsevat Äänekosken keskustassa noin 15 km päässä.

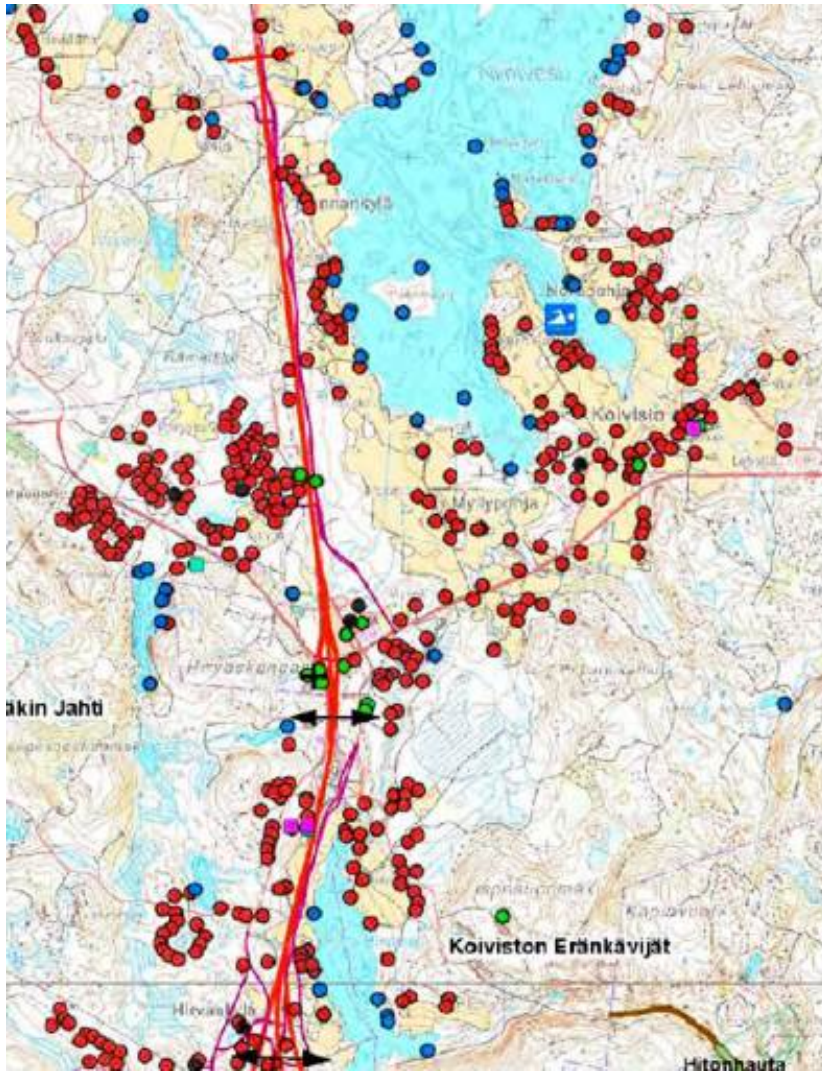
Äänekosken kaupunki on teettänyt vuonna 2012 kartoituksen vapaa-ajan asukkaiden ja Hirvaskankaan ohikulkevan liikenteen ostovoimaa ja sen vaikutusta liiketilan lisätarpeeseen. Valtatiellä 4 kulkevasta liikenteestä Hirvaskankaalla pysähtyvät asiakkaat kasvattavat selvityksen mukaan liiketilan lisätarvetta vuoteen 2030 mennessä noin 4000 kerrosneliömetrillä.

Suunnittelualueella toimii vuonna 1913 toimintansa aloittanut Koiviston kyläkoulu luokille 1-6. Äänekosken keskustassa opiskelu jatkuu luokilla 7-9. Kyläkoulussa toimii kolme opettajaa ja oppilaita oli lukuvuonna 2016-2017 yhteensä 52.

Kylällä toimii aktiivinen Koiviston kyläyhdistys. ”Kyläyhdistys vaalii Koiviston rikasta historiaa ja tekee kunniaa kylällä ennen eläneitten työlle ja perinteelle, eläen ja hengittäen samalla vahvasti tässä päivässä.”

Kylällä toimii useita yrityksiä kuljetukseen, hyvinvointiin, matkailuun ja kädentaitoihin liittyen.

Asuinrakennuksia on osayleiskaavan alueella runsaasti. Suurin keskittymä sijoittuu Uuraisten kunnan puolelle Hirvaskankaan risteysalueen luoteiskulmaan. Yksittäisiä loma-asuntoja on lähinnä ranta-alueilla.

Kuva. Karttaotteessa asuinrakennuksen punaisella ympyrällä osoitettuna, lomarakennukset sinisellä ja liike- tai julkiset rakennukset vihreällä. Musta nuoli osoittaa hirvien kulkureittiä. (Lähde: VT 4 YVA, Ramboll)

3.11 Ympäristön häiriötekijät

Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueelta on tiedossa kolme pilaantuneiksi maa-alueiksi luokiteltua aluetta. Näillä kaikilla on toiminnassa polttoainejakelua.

ID 50700	polttoainejakelupiste
ID 50710	polttoainejakelupiste
ID 50712	polttoaineen jakelupiste

Kuva. Suunnittelualueella tiedossa olevat pilaantuneiksi maa-alueiksi luokitellut kohteet kartalla. (Lähde: Syke)

4 SUUNNITTELUTILANNE JA LAADITUT SELVITYKSET

4.1 Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat osa maankäyttö- ja rakennuslain mukaista alueidenkäytön suunnittelujärjestelmää. Niiden tehtävänä on varmistaa valtakunnallisesti merkittävien seikkojen huomioon ottaminen maakuntien ja kuntien kaavoituksessa.

Valtioneuvosto päätti uudistetuista valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista 14.12.2018. Päätöksellä valtioneuvosto korvaa vuonna 2000 tekemän ja 2008 tarkistaman päätöksen valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista.

Valtioneuvoston päätös on tullut voimaan 1.4.2018. Kuitenkin päätöksen voimaantultua, voidaan valmisteilla oleva kaava hyväksyä päätöksen estämättä 30.9.2018 mennessä ja samalla tarkastella kaavaa aiempien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden perusteella, mikäli kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävillä ennen päätöksen voimaan tuloa eli ennen 1.4.2018.

Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaava on ollut nähtävillä ennen 1.4.2018. Ehdotuksen nähtävilläoloaika oli 10.1. – 9.2.2018.

Aiemmat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, jotka ovat tässä kaavassa lähtökohtana, ovat saaneet lainvoiman 26.11.2001 ja niiden muutokset ovat tulleet voimaan 1.3.2009.

Valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista ja alueen erityispiirteistä arvioidaan tämän hankkeen kannalta alla olevista tavoitteista kohtia 1-4.

1. Toimiva aluerakenne
2. Eheytyvä yhdyskunta
3. Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat
4. Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto
5. Helsingin seudun erityiskysymykset
6. Luonto- ja kulttuuriympäristöinä erityiset aluekokonaisuudet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua ohjaavien vaikutusten perusteella yleis- ja erityistavoitteisiin. Yleistavoitteet ovat luonteeltaan alueidenkäyttöä ja -käytön suunnittelua koskevia periaatteellisia linjauksia. Sen sijaan erityistavoitteet ovat alueidenkäyttöä ja -käytön suunnittelua koskevia veloitteita.

Maankäyttö- ja rakennuslain mukaan tavoitteet on otettava huomioon ja niiden toteuttamista on edistettävä maakunnan suunnittelussa, kuntien kaavoituksessa ja valtion viranomaisten toiminnassa.

Ympäristöministeriö on tarkistanut valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Tavoitteet painottuvat entistä enemmän kaupunkiseutuihin sekä ilmastomuutokseen sopeutumiseen ja sen hillitsemiseen alueidenkäytön keinoin. Tarkistetut tavoitteet tulivat voimaan 1.3.2009.

Monet tavoitteista, kuten elinympäristön laatua koskevat tavoitteet, ovat sellaisia, että niiden huomioiminen tulee tapahtua myös suoraan kuntakaavoituksessa ja erityisesti yleiskaavoissa. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden asiakokonaisuuksista suunnittelualuetta koskevat erityisesti eheytyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu sekä kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat. Erityistavoitteista huomioidaan kylien tukemiseen liittyvät tavoitteet ja kyläverkoston kehittämiseen tähtäävät tavoitteet.

4.2 Maakuntakaava

Maakuntakaava sisältää yleispiirteisen suunnitelman alueiden käytöstä maakunnassa tai sen osaluueella. Maakuntakaavan tehtävä on määrittää alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoittaa aluevarauksia alueiden käyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden taikka useamman kuin yhden kunnan alueiden käytön yhteen sovittamisen kannalta tarpeellisessa laajuudessa ja tarkkuudella.

Yleiskaavaa laadittaessa on maakuntakaava otettava huomioon (MRL 39 §). Käytännössä tämä tarkoittaa mm. sitä, että osayleiskaavassa tulee huomioida tarpeen mukaan tarkentaen ne varaukset, jotka maakuntakaavassa on esitetty.

Keski-Suomen tarkistettu maakuntakaava on hyväksytty maakuntavaltuustossa 1.12.2017 ja se on määrätty tulemaan voimaan 26.1.2018 alkaen (Keski-Suomen maakuntahallitus 26.1.2018 § 6).

Kuva: Ote Keski-Suomen tarkistetusta maakuntakaavasta. (Lähde: www.keskisuomi.fi)

Osayleiskaavoitettavaa aluetta ja sen lähiympäristöä koskevat seuraavat maakuntakaavan kaava-merkinnät ja -määräykset:

Biotalousalueen tukeutuva alue

Merkinnällä osoitetaan pääasiassa maa- ja metsätalouskäyttöön tarkoitettuja alueita.

Suunnittelumääräys: Alueen suunnittelussa varmistetaan maa- ja metsätalouden ja muiden maaseutuelinkeinojen toiminta- ja kehittämisedellytykset sekä turvataan hyvien ja yhtenäisten metsä- ja peltoalueiden säilyminen maaseutuelinkeinojen käytössä.

Monipuolinen työpaikka-alue

Merkinnällä osoitetaan monipuolinen teollisuus- ja/tai työpaikka-alue.

Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee erityistä huomiota kiinnittää liikenteellisten olosuhteiden järjestämiseen. Alueiden käytön suunnittelussa on otettava huomioon valtakunnallisesti merkittävien liikenneverkkojen toimivuuden turvaamiseksi tarvittavat rinnakkaistie- ja eritasojärjestelyt ja turvattava maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt.

Hirvaskangas	Äänekoski, Uurainen	Tulevaisuuden työpaikka-alue, jonka läheisyyteen sekä Äänekosken että Uuraisten puolelle on syntynyt ja tulee syntymään taaja-asutusta.	Suunnittelumääräys: Alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa tulee huomioida liikenteen tarvitsemat palvelut. Alueelle ei tule sijoittaa vaarallisia kemikaleja valmistavaa tai varastoivaa laitosta.
--------------	------------------------	---	---

Valtatien 4 kehittämisakseli

Merkinnällä osoitetaan Keski-Suomen Strategiassa määritelty toiminnallisesti merkittävä liikennekäytävä, jonka runkona toimiva valtatie on osa EU:n TEN-T-ydinliikenneverkkoa.

Suunnittelumääräys: Alueidenkäytön suunnittelussa on kehittämisakselilla varauduttava tavoiteltuaan, joka mahdollistaa valtatiekehittämisen TEN-T-ydinliikenneverkon vaatimusten mukaisena. Sillä tulee kiinnittää huomiota pitkämatkaisen liikenteen sujuvuuteen ja turvallisuuteen sekä liikenteen ja matkailun palveluihin ja yritystoiminnan edistämiseen. Tien kehittämisen tulee perustua matkojen ja kuljetusten käyttäjälähtöiseen palvelutasojatteluun. Kehittämisakseli on myös joukkoliikenteen laatuikäytävä, jonka liityntäyhteyksiä ja -pysäköintiä tulee kehittää.

Moottori- tai moottoriliikennetie, uusi (mo)

Merkinnällä osoitetaan vain moottoriajoneuvoliikenteelle tarkoitettuja maanteitä. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Suunnittelumääräys: Tien ja eritasoliittymien sijainti sekä muun tieverkon järjestelyt täsmentyvät tien suunnittelun yhteydessä. Suunnittelussa tulee ottaa huomioon liikennemelun leviämisen estäminen, pohjavesien suojaustarve sekä Hitonhauta-Kylmähauta-Hirvasjoki -nimiseen Natura 2000 -alueeseen mahdollisesti kohdistuvat merkittävästi heikentävät vaikutukset.

Seututie (st)

Seututeinä osoitetaan seutukuntien liikennettä palvelevia ja seutukuntia pääteihin yhdistäviä teitä. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Vähittäiskaupan suuryksikkö (km)

Merkinnällä osoitetaan vähintään seudullisesti merkittävä vähittäiskaupan suuryksiköiden alue, joka ei sijoitu seudullisten keskusten keskustatoimintojen alueelle (C, ca).

Suunnittelumääräys: Vähittäiskaupan suuryksikkö tulee sijoittaa taajamaan tai sen välittömään läheisyyteen. Yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa alueelle voidaan osoittaa sellaista merkitykseltään seudullista vähittäiskauppaa, joka kaupan laatu ja palvelujen saavutettavuus huomioon ottaen voi perustellusta syystä sijoitua myös keskusta-alueiden ulkopuolelle kuten auto-, rauta-, huonekalu-, puutarha- ja maatalouskauppaa. Alueiden käytön suunnittelussa on turvattava maakunnallisesti ja valtakunnallisesti arvokkaat kulttuuriympäristöt.

Vähittäiskaupan yhteenlasketut enimmäiskerrosalat:

Äänekoski   Hirvaskangas   20 000 k-m²

Maisema-/matkailutie

Merkinnällä osoitetaan maisemallisesti arvokas tie. Alueella on voimassa MRL 33 §:n mukainen ehdollinen rakentamisrajoitus.

Kulttuuriympäristön vetovoima-alue

Merkinnällä osoitetaan maakunnan kulttuuriympäristön monimuotoiset aluekeskittymät.

Suunnittelumääräys: Alueen kehittämisessä tulee hyödyntää kulttuuriympäristön monimuotoisuutta. Alueidenkäytön suunnittelulla edistetään kulttuuriympäristöjen kestävää käyttöä ja hoitoa. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.

maakunnallisesti arvokas maisema-alue

Merkinnällä osoitetaan valtioneuvoston periaatepäätöksen mukainen valtakunnallisesti arvokas maisema-alue sekä maakunnallisesti arvokas maisema-alue.

Suunnittelumääräys: Alueella tulee edistää kestävä maatalouden harjoittamista. Alueen suunnittelussa on otettava huomioon arvokkaan maisema-alueen kokonaisuus, ominaispiirteet ja identiteetti. Alueilla metsien hoito ja käyttö perustuu voimassa olevaan metsälainsäädäntöön.

Natura 2000 -alue

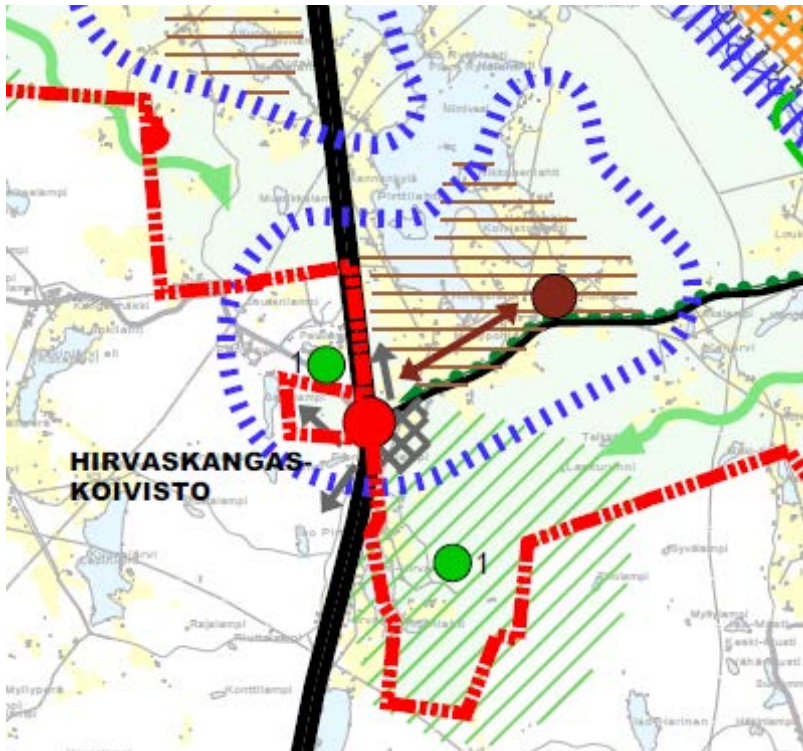

Merkinnällä osoitetaan Natura 2000 -verkostoon kuuluva alue.

keskukselta kohti Hirvaskankaan liikennepalvelujen aluetta. Koiviston kylän alue on merkittävää kulttuurimaisema-alueetta (ruskea vaakaviivarasteri). Koko Hirvaskankaan-Koiviston alue on kylien kehittämisalue -merkinnän sisällä.

KYLIEN KEHITTÄMISALUE

Konginkankaan ja Sumiaisten taajamien lähialueet sekä Koivisto-Hirvaskangas sekä Honkolan ja Hietaman kylien muodostama alue, jotka ovat kiinnostavia asuinalueita ja merkittäviä kulttuurihistoriallisia ja maisemallisia miljöitä. Koivisto-Hirvaskangas on myös merkittävä työssäkäynti- ja palvelualue. Mämmen kylä on kehittyvä palvelukylä, joka osittain tukeutuu Äänekosken taajamaan.

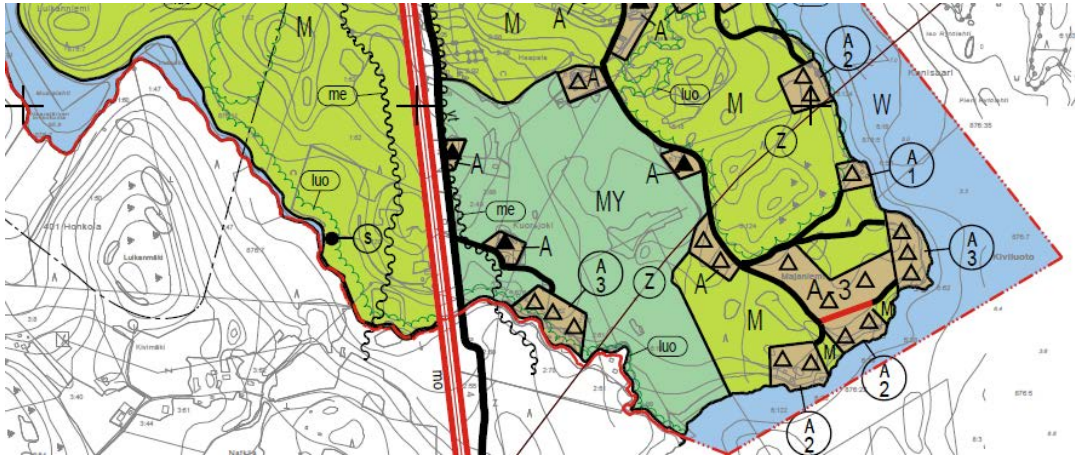
PALVELUKYLÄN KESKUS

Palvelukyläkeskuksissa on kyläkoulu, joka on samalla kylän toiminnallinen keskus. Kylissä voi sijaita myös lähipalveluja, kuten terveydenhuollon palvelupiste ja jokin kaupallinen palvelu, esimerkiksi kioski. Osa palveluista kuljetetaan alueelle, esimerkiksi kirjastopalvelut. Palvelukyläkeskukset ovat maisemallisesti ja kulttuurihistoriallisesti mielenkiintoisia kohteita, joten niihin kehitetty virkistys- ja vapaa-ajanpalveluja sekä paikallisille asukkaille että matkailijoille. Kylien ilmeeseen ja viihtyisyyteen kiinnitetään erityishuomiota. Palvelukyliltä on järjestetty joukkoliikenteen palveluja, esimerkiksi terveydenhuollon asiakkaille palvelulinja, joka kulkee tietyin väliajoin kaupungin keskustaan.

Kuva. Ote rakenneyleiskaavasta ja määräyksistä.

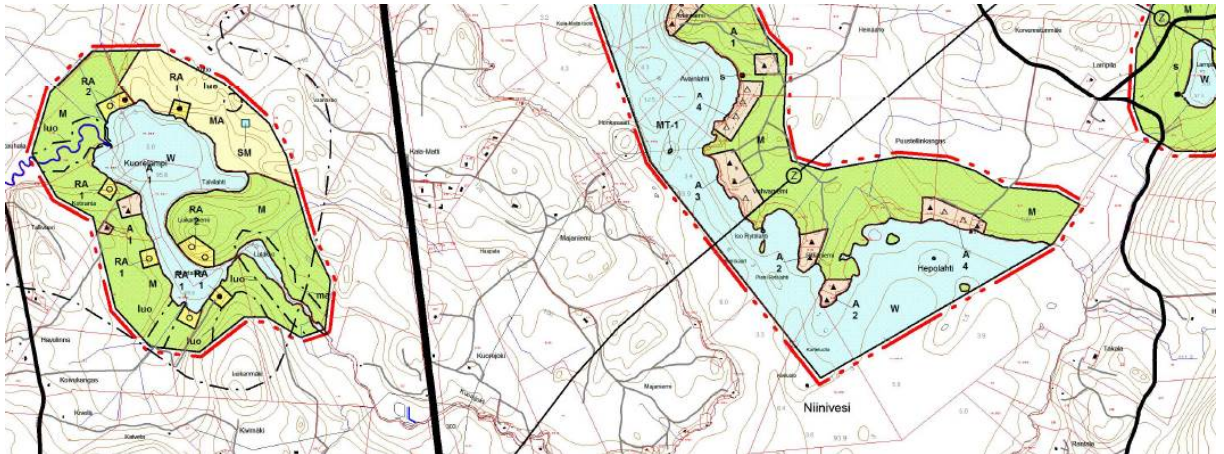
Honkolan yleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.6.2006. Hirvaskangas-Koiviston osayleiskaavan pohjoisosa rajautuu Honkolan yleiskaavan alueeseen.

Kuva. Ote Honkolan yleiskaavan kaavakartasta.

Äänekosken rantayleiskaava on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 18.12.2006. Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaava rajautuu Äänekosken rantayleiskaavaan.

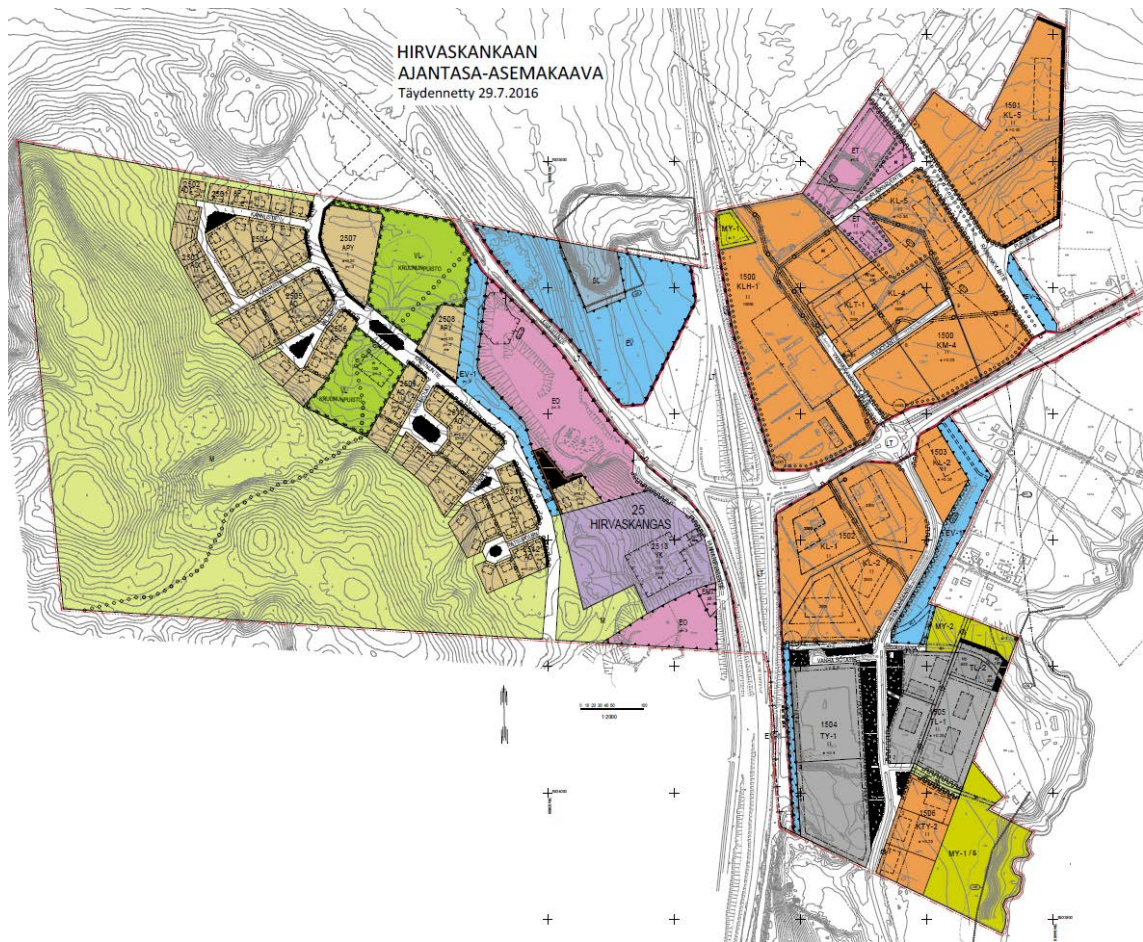
Kuva. Ote Äänekosken rantayleiskaavan kaavakartasta Niiniveden ranta-alueelta.

Kaava-alue rajoittuu Uuraisten ja Laukaan kuntien rajalle. Uuraisten kunnan puolella on voimassa Hirvaskankaan osayleiskaava ja rantayleiskaavan muutos. Laukaan puolella ei yleiskaavoja ulotu kuntien rajalle.

4.4 Asemakaavat

Hirvaskankaan valtatie 4 ja kantatie 69 risteysalueen ympäristö on asemakaavoitettu. Valtatie 4 itäpuoliselle alueelle on osoitettu suuri osa liikerakennusten korttelialuetta sekä teollisuusrakennusten korttelialuetta. Länsipuolelle valtatie 4 on osoitettu laajasti asumisen korttelialueita. Haastava maasto länsiosassa, Uuraisten kunnan rajalla on osoitettu maa- ja metsätalousalueeksi.

Hirvimäen asemakaava on viimeisin Hirvaskankaan alueella hyväksytyistä asemakaavoista. Asemakaavassa osoitettiin uusia alueita pysyvän asumisen tarpeisiin. Muutoin osoitettiin kaava-alueen toteutunut tilanne maa-ainesten otolle sekä kirkkojen ja muiden seurakunnallisten rakennusten korttelialueelle.

Kuva. Ote ajantasakaavasta, johon myös Hirvimäen asemakaava on lisätty.

4.5 Laaditut suunnitelmat ja selvitykset

Kaavan laadinnassa on lähtötietoina käytetty aikaisemmin laadittuja suunnitelmia ja selvityksiä, eikä kaavaa varten ole laadittu uusia selvityksiä. Muita hankkeita varten laadittuja selvityksiä on huomioitu kaavanlaadinnan yhteydessä, kuten maakuntakaavoja varten laaditut selvitykset.

- Länsi- ja itäosan rantojen luonto- ja maisemaselvitykset (Äänekosken kaupunki / Kimmo Tuikka, 1991 ja 1992)
- Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaisema-alueet (Keski-Suomen liitto, 1996)
- Keski-Suomen maakunnallisesti arvokkaiden maisema-alueiden ja perinnemaisemien päivitys- ja täydennysinventointi (Keski-Suomen ympäristökeskus, 2004-2005)
- Hirvaskankaan osayleiskaavan laajennuksen luontoselvitys (Kimmo Tuikka, 2004)
- Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan luontoselvitys (Äänekosken kaupunki / Ari Jäntti, 2004)
- Maatalousalueiden luonnon monimuotoisuuden yleissuunnitelma / Honkola ja Koivisto (Keski-Suomen ympäristökeskus / Liisa Horppila-Jämsä, 2005)
- Liikennevarausten ympäristöselvitykset (Keski-Suomen liitto / Keski-Suomen ympäristökeskus 2008).
- Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoskohteiden luonto- ja maisemaselvitys (Mia Rahinanti, 2013)
- Vt 4 Vehniä-Äänekoski YVA (Keski-Suomen ELY-keskus, 2016)
- Modernin rakennusperinnön inventointi (Keski-Suomen museo, 2014)
- Hirvaskankaan-Koiviston muinaisjäännösinventointi (Mikroliitti Oy, 2004)

- Äänekosken Honkolan ja Koiviston vanhan rakennetun ympäristön selvitys (Keski-Suomen museo, Mari Murtoniemi, 2004)
- Äänekosken kulttuuriympäristöohjelma, Koivistolta Klubinmäelle (V. Savolainen, S. Silen, M. Muhonen, M. Murtoniemi, 2006)
- Museotien hoito- ja ylläpitosuunnitelma (M. Piltz, L. Soosalu, 2013)
- Hirvaskankaan alueen liikenneselvitys (Sweco, 2015)

4.6 Rakennusjärjestys ja rakennuskiellot

Pääosa osayleiskaava-alueesta on merkitty kaupunginvaltuuston 11.12.2006 hyväksymässä ja 1.1.2007 voimaan tullessa rakennusjärjestyksessä suunnittelutarvealueeksi. Alueella ei ole rakennuskielloja.

4.7 Pohjakartta

Suunnittelun pohjana käytetään kaupungin maastotietokanta-aineistoa sekä 18.8.2017 mukaisia kiinteistörajaja. Kaavan pohjakarttana on maanmittauslaitoksen maastokarttarasteri, joka on ladattu maanmittauslaitoksen tietopalvelusta 2017.

5 KAAVAN TAVOITTEET

5.1 Yleistavoitteet

Äänekosken kaupunginvaltuusto on hyväksynyt 3.11.2008 kaupungin aluerakenteen ja sen kehittämisen pohjaksi Rakenneyleiskaavan 2016. Oikeusvaikutuksettomassa kaavassa on määritelty yhdeksi palvelukylien kehittämistoimenpiteeksi osayleiskaavan laatiminen, joista ensimmäisenä on laadittu osayleiskaava Hirvaskankaan-Koiviston alueelle vuosina 2004 – 2006.

Tässä kaavoitusprosessissa tarkistetaan kaupunginvaltuuston 26.6.2006 hyväksymää Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavaa. Yleiskaavan tavoitteena on mahdollistaa rakentaminen suoralla rakennusluvalla kaavassa osoitetuilla A, A-3 ja RA alueilla. Vastaavanlaiset osayleiskaavat on laadittu Hietaman, Honkolan ja Mämmen alueille.

Kaavoitustyön keskeiset tavoitteet ovat:

- Luodaan Äänekoskelle monipuolisia uusia asumisen mahdollisuuksia: vastapainoksi keskusta-asumiselle tarjotaan väljempää asumista kyläympäristöissä.
- Uusia asuin ympäristöjä kaavoitetaan ja suunnitellaan niin, että ne tukevat palvelujen säilymistä ja vähentävät turhaa liikkumista.
- Yrityksille ja työpaikoille sekä asumiseen osoitetuille alueille kaavoituksessa kiinnitetään erityistä huomiota turvallisiin liikennejärjestelyihin sekä rakentamisen ympäristö- ja maisema-vaikutuksiin.
- Alueelle tulee suunnitella maaseutu ympäristöön rakennustavaltaan ja tonttikooltaan soveltuvia asuntoalueita, jotka yhdistävät maaseutumaisen ja kaupunkimaisen asutuksen parhaita puolia.
- Asuntoalueiden mitoitus sekä kaavan tarkkuus ja ohjausvaikutus tulee järjestää sellaiseksi, ettei detaljikaavan laatiminen ole tarpeellista.
- Kyläalueelle sijoittuvan rakentamisen tulee tarjota taajamatyyppiselle rakentamistavalle vaihtoehtoinen malli ja monipuoliseen rakennuspaikkatarjontaan tulee kiinnittää erityistä huomiota: vaihtelevat rakennuspaikkojen koot / yksittäisiä rakennuspaikkoja ja -ryhmiä / peltoalueita / metsäalueita / rantarakennuspaikkoja.
- Suunnittelun lähtökohdaksi asetetaan asuntoalueiden ja rakennuspaikkojen sijoittaminen kulttuurimaiseman keskeiset arvot säilyttäen: kaavoituksen tulee pyrkiä luomaan edellytykset arvokkaiden peltoalueiden ja näkymien säilymiselle vapaana rakentamiselta.
- Asuntoryhmien ja rakennuspaikkojen sijoittelulla tulee pyrkiä edistämään keskitetyn vesihuollon toimivaa ja kustannuksiltaan kohtuullista järjestämistä.

5.2 Tavoitteet rannoilla

Osayleiskaavan ranta-alueet käsitellään kuten muut Äänekosken kaupungin rantaosayleiskaavoitetut rannat.

Ranta-alueen rakennusoikeuden määrä on tutkittu emätilatarkastelulla Äänekosken rantaosayleiskaavan laatimisen yhteydessä sekä Niiniveden osalta myös Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan laatimisen yhteydessä. Mitoituslukuna on käytetty lukua 6. Ranta-alueen osalta osayleiskaava toteuttaa voimassa olevan osayleiskaavan tilannetta. Yksittäiset muutokset tarkistetaan tarpeen mukaan.

Ranta-alueen osalta pyritään säilyttämään tarpeellinen määrä vapaita ranta-alueita yleiseen käyttöön. Rakentamattomia rannanosia pyritään osoittamaan siten, että niillä on käytännössä merkitystä rantautumisen ja jokamiehenoikeuden kannalta. Vapaan rannan sijoittelussa pyritään myös siihen, että maisemallisesti arat kohteet jäävät rakentamatta. Tällaisia kohteita ovat mm. suojattomat niemi- ja salmialueet sekä ranta-alueille ulottuvat pelot.

Luonnonympäristön ja -maiseman erityisarvot pyritään ensisijaisesti turvaamaan rakentamisen sijoittamisella ja rakennusoikeuksien siirroilla sekä kaavamääräyksillä.

5.3 Tavoitteet sisämaalla

Vakituisen asutuksen ohjaamiseksi suunnittelualueelle määritetään mitoitusvyöhykkeitä, joiden muodostamisessa on huomioitu vesihuollon suunnitelmat, tiestö, maakuntakaavan ohjausvaikutus, olemassa oleva rakennuskanta, kaavan yleistavoitteet ja laaditut selvitykset. Hirvaskankaan kehittämissuunnitelmassa on asetettu tavoitteeksi, että Hirvaskankaan-Koivistonkylän alueella olisi noin 2100 asukasta ja noin 750 työpaikkaa vuonna 2020. Osayleiskaavan mukaan asuminen sijoittuu pääosin Koivistonkylän alueelle ja työpaikka-alueet valtatie 4 varteen.

Mitoituksen avulla ohjataan uutta vakituista asutusta olemassa oleviin asutuskeskittyymiin ja näin tiivistämään ja täydentämään olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Rakennuspaikkojen sijoittelussa huomioidaan olemassa olevat tai suunnitteilla olevat vesihuoltoverkostot, palvelut ja ympäristö. Rakennuspaikat sijoitetaan laajat peltoalueet huomioon ottaen peltojen reuna-alueille, metsäisille alueille, teiden varsille tai olemassa olevien talouskeskusten läheisyyteen. Luonnonympäristön ja maiseman erityisarvot pyritään ensisijaisesti turvaamaan rakentamisen sijoittamisella ja rakennusoikeuksien siirroilla sekä kaavamääräyksillä.

5.4 Lähtökohta-aineistojen asettamat tavoitteet

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston antamat valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on otettava huomioon yleiskaavaa laadittaessa siten, että edistetään niiden toteutumista. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat saaneet lainvoiman 26.11.2001 ja niiden muutokset ovat tulleet voimaan 1.3.2009.

Maakuntakaava

Maakuntakaava on ollut ohjeena laadittaessa yleiskaavaa. Yleiskaavassa huomioidaan maakuntakaavan asettamat maankäyttötavoitteet. Yleiskaava tarkentaa maakuntakaavan asettamia maankäyttötavoitteita perustuen yleiskaavan selvitysaineistoihin ja yksityiskohtaisempaan suunnittelu-tarkkuuteen.

Yleiskaava

Yleiskaavaa laadittaessa otetaan huomioon suunnittelualueen läheisyydessä olevat yleiskaavoitetut alueet sekä mahdollisesti vireillä olevat kaavahankkeet. Suunnittelualueen sijainti huomioiden tarkastellaan naapurikuntien kaavatilanne ja tavoitteet suhteessa tämän kaavahankkeen tavoitteisiin.

Asemakaava

Yleiskaavaa laadittaessa otetaan huomioon asemakaavoitetut alueet sekä mahdollisesti vireillä olevat kaavahankkeet. Suunnittelualueen sijainti huomioiden tarkastellaan naapurikuntien kaavatilanne ja tavoitteet suhteessa tämän kaavahankkeen tavoitteisiin.

SELVITYSAINEISTO

Luontoselvitys

Lähtökohtaisesti rakentamisalueet sijoitetaan siten, että arvokkaat luonto- ja maisemakohteet jätetään rakentamisesta vapaaksi. Avoimet peltoaukiot pyritään myös säilyttämään rakentamisesta vapaina ja uudet rakennuspaikat sijoitetaan ensisijaisesti peltojen reuna-alueille maaseutumaiseen ilmeen säilyttämiseksi. Luonnonympäristön- ja maiseman erityisarvot turvataan rakennuspaikkojen sijoittelulla sekä kaavamääräyksillä.

Kulttuuriympäristö

Yleiskaavalla edistetään suunnittelualueella sijaitsevien arvokkaiden kulttuurihistoriallisten ympäristöjen sekä kiinteiden muinaisjäänneiden säilymistä.

6 MITOITUSPERIAATTEET

6.1 Yleistä

Äänekosken osayleiskaavojen pohjaksi on laadittu yhteinen kaavasunnittelun tavoitteita ja mitoituserusteita käsittelevä osa. Maankäytön suunnittelussa pyritään noudattamaan mahdollisimman tarkasti yleistavoitteita ja suunnitteluperiaatteita. Mitoitusnormeista voidaan erityistapauksissa poiketa mahdollisten luonto- ja maisemaselvityksen laadinnan yhteydessä ilmenevien erityispiirteiden tai kohtuullisuusnäkökohtien perusteella. Seuraavat rantayleiskaavojen tavoitteet ja mitoituserusteet on hyväksytty Äänekosken kaupunginvaltuustossa 25.11.1991 (87 §).

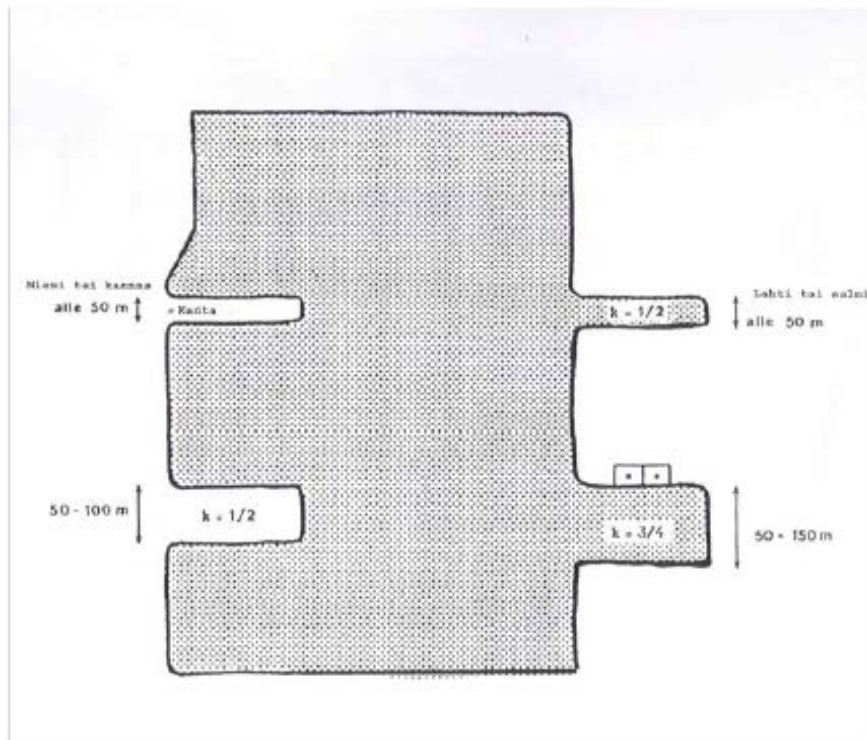
6.2 Ranta-alueiden rakennusoikeuden mitoituseriaatteet

Ranta-alueiden mitoituksessa kaavassa käytetään soveltuvin osin 18.12.2006 hyväksytyn Äänekosken rantayleiskaavan mitoituseriaatteita, jotka ovat olleet perusteena myös Mämmen kylän rannat käsittäneissä Keski-Suomen ensimmäisissä rantayleiskaavoissa (Länsiosan rantojen osayleiskaava vuodelta 1992 ja Itäosan rantojen osayleiskaava vuodelta 1993). Tämän kaavan yhteydessä poistetaan talousrakennusten lukumäärää rantatontilla koskeva kaavamääräys ja sallitaan omakotitontilla sivuasunnon rakentaminen talousrakennuksen yhteyteen.

Ranta-alue on rannan osa, jolla rannassa oleva tai rantaan tukeutuva asutus vaatii järjestämistä. Se ulottuu rantaviivasta sisämaahan päin niin pitkälle kuin asutus vaikuttaa vesistöön. Äänekosken rantayleiskaavoissa ranta-alueen leveydeksi on määritelty yleisesti käytössä olevan tavan mukaisesti 150-200 metriä. Yksittäistapauksessa leveys riippuu maisemasta ja muista olosuhteista.

Keskeiset rantojen mitoitustekijät ja -periaatteet ovat seuraavat:

- Mitoitusnormina rakennuspaikkojen lukumäärää laskettaessa käytetään pääsääntöisesti ”**rakennuspaikkojen lukumäärä / muunnettu rantakilometri**”. Muunnettu rantaviiva lasketaan kartalta rantaviivan pienmuodot yleistäen. Alle 50 metrin kapeikkojen (saaret, salmet, lahdet, niemet, kannakset) sekä rakennuskelvottomien suorantojen, merkittävien teiden eristämien rantojen yms. kohteiden rantaviivaa ei lasketa. 50-100 metrin kapeikkojen rantaviivasta otetaan huomioon 50 %. Saarissa mitoitus voi perustua ”**maapinta-alaan ha / rakennuspaikka**” ja pienten lampien rannoilla ”**vesipinta-alaan ha / rakennuspaikka**”.

Kuva: Rantaviivan muuntaminen

- Mitoitusperiaatteet määritellään seuraavasti:
  - Mannerranta: 4-6 rakennuspaikkaa / rantakilometri
  - Alle 50 ha saaret: 3-4 rakennuspaikkaa / rantakilometri
  - Yli 50 ha saaret: 4 rakennuspaikkaa / rantakilometri
  - Alle 2 ha saaret ja lampien rannat: ei rakennusoikeutta, paitsi milloin tilaan ei kuulu muita rakentamiskelpoisia ranta-alueita
- Rantaviiva lasketaan muunnettuna paitsi jokirannoilla, joiden mitoitus perustuu rantojen erityisluonteesta johtuen todellisen rantaviivan pituuteen. Laskentamalli pyrkii ottamaan huomioon vastarannan ja luontotekijöiden rakentamistoiminnalle aiheuttamat rajoitukset kapeiden saarten, salmien, lahtien, niemien ja kannasten kohdalla.
- Käytetyksi rakennusoikeudeksi lasketaan rakennuslain voimaantulon 1.7.1959 jälkeen tilasta erotetut rantarakentamiskaupat, tilan ranta-alueelle myönnettyt rakennusluvut sekä tilaan kuuluvat rannalla sijaitsevat loma-asunnot ja ympärivuotiset asunnot.
- Samalle maanomistajalle kuuluvia alueita käsitellään yhtenä yksikkönä, jota rakennusoikeuslaskelma koskee. Maanomistajayksikön sisällä rakennuspaikkojen sijoittamista ei ole sidottu kiinteistöyksiköihin: samalle maanomistajalle kuuluvilla alueilla rakennusoikeutta voidaan siirtää alueelta toiselle.
- Vahvistetut rakennetut rantakaavat otetaan sellaisenaan huomioon. Pääosin rakentamattomia rantakaavoja voidaan tiivistää, mikäli rakennusoikeuden siirtomenettely on esim. luonto- ja maisematekijöiden kannalta tarkoituksenmukaista.
- Mitoituslaskelmalla ei ole vaikutusta olemassa olevien laillisesti rakennettujen rakennusten laajentamiseen, peruskorjaamiseen ja uudelleenrakentamiseen.
- Rakennusoikeuden määrä ranta-alueen rakennuspaikalla riippuu rakennusjärjestyksen mukaan rakennusten etäisyydestä rantaviivaan:
  - 30 - 60 metrin etäisyydelle rantaviivasta saa rakentaa enintään 80 k-m²:n asuinrakennuksen ja talousrakennuksia siten, että rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 250 m² (loma-asunnot) tai 350 m² (ympäri- vuotinen asuminen). Yksi kerrosalaltaan enintään 25 m²:n talousrakennus voi sijaita vähintään 15 metrin etäisyydellä rantaviivasta.

- Kerrosalaltaan yli 80 m²:n asuinrakennukset ja talousrakennukset tulee sijoittaa yli 60 metrin etäisyydelle rantaviivasta. Rakennuspaikan pinta-alasta saa käyttää rakentamiseen yhteensä enintään 10 %.

6.3 Kuivanmaan mitoitus

Ns. kuivanmaan rakennusoikeus määritellään Äänekosken kyläalueiden osayleiskaavoissa seuraavasti:

- Rakennusoikeustarkastelun lähtökohtana pidetään kiinteistötietojärjestelmän mukaista tilarakennetta 1.10.2008 tilanteen mukaisena. Pinta-alaperusteista mitoitusta sovelletaan ns. emätiloihin sekä vähintään 1,5 hehtaarin suuruisiin rakennettuihin ja rakentamattomiin lohkotiloihin. Alle 1,5 hehtaarin rakennetuille tiloille voidaan muodostaa uusia rakennuspaikkoja erityisestä syystä, kuten esimerkiksi rakentaminen sijoittuu tiiviisti nykyiseen kylärakenteeseen ja edullisesti olemassa olevaan tie- ja vesihuoltoverkostoon nähden, peitteinen maasto.
- Käytettynä rakennusoikeutena otetaan pääsäännön mukaan huomioon tilalle myönnettyt asuinrakennusten rakennusluvut sekä tilasta 1.1.1990 jälkeen lohkotut asuinrakennusten rakennuspaikat.
- Mitoitettavaan pinta-alaan ei huomioida 150 - 200 metriä leveää ranta-alueita eikä saaria, joiden rakennusoikeus on otettu huomioon rantayleiskaavan yhteydessä.
- Mitoituspinta-aloihin ei huomioida soistuneita alueita eikä vastaavia rakentamiseen soveltumattomia alueita, peltojen pinta-alasta otetaan huomioon korkeintaan puolet.
- Tiloille osoitettavien rakennuspaikkojen määrässä huomioidaan lisäksi tilan sijainti kylärakenteessa, sijainti vesihuollon ja tiestön suhteen sekä luonnonympäristön ja maiseman olosuhteet.
- Pinta-alaperusteisesta mitoituksesta voidaan poiketa erityisessä tapauksessa kohtuullisuussyistä.

Edellä mainitut suunnitteluperusteet huomioiden määräytyy ei-omarantaisten tilojen rakennusoikeus tilojen pinta-alan perusteella seuraavan taulukon mukaisesti:

TILAN PINTA-ALA	TONTTIEN ENIMMÄISMÄÄRÄ
0,2 – 1,5 ha	1
1,5 – 4	1 – 2
4 – 8	2 – 3
8 – 12	3 – 4
12 – 15	4 – 5
15 – 20	5 – 6
20 – 30	6 – 8
30 – 40	8 – 10
40 – 60	10 – 15
yli 80	max. 20

7 SUUNNITTELUN VAIHEET

7.1 Osallistuminen ja yhteistyö

Yleiskaavan vireilletulosta on päätetty kaavoituskatsauksen 2007 hyväksymisen yhteydessä 25.6.2007 § 239. Kaavan vireilletulosta ja nähtävilläoloista on kuulutettu kaupungin ilmoitustaululla, kotisivuilla sekä Sisä-Suomen lehdessä ja Pikkukaupunkilaisessa. Lisäksi nähtävillä olojen yhteydessä on kylällä pidetty kaavan esittelytilaisuudet.

Aloituvaiheen viranomaisneuvottelu pidettiin 25.9.2012.

Osallisia ovat alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa, sekä viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Työn alkuvaiheessa on laadittu osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS), joka on ollut nähtävillä kaavaprosessin alkuvaiheesta lähtien. Osallistumis- ja arviointisuunnitelmaa on täydennetty kaavoitustyön etenemisen kuluessa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on liitteenä 1.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa on esitetty osalliset, joita ovat suunnittelualueen ja lähimyräristön maanomistajien lisäksi mm. Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Keski-Suomen liitto, Keski-Suomen museo, tekninen lautakunta, ympäristölautakunta sekä Koiviston kyläyhdistys ry.

Kaavoituksen alkuvaiheessa laadittiin kysely alueen maanomistajille keväällä 2015. Kyselyyn saatiin noin 120 vastausta. Keskeisiksi teemoiksi nousivat koulun säilyttäminen nykyisellä paikalla, maalasimaisema, rauha, turvallisuus ja kyläyhteisön tärkeys.

7.2 Luonnosvaihe

Kaavaluonnos I

Kaavaluonnos valmistui kesäkuussa 2013 ja se oli nähtävillä 17.6. – 19.7.2013 välisen ajan. Suunnittelualue sisälsi Hirvaskankaan asemakaavoitetun alueen sekä tuolloin asemakaavoitettavana olevan Hirvimäen alueen.

Luonnoksesta saatiin lausunnot Keski-Suomen ELY-keskukselta, Keski-Suomen liitolta, Äänekosken Energia Oy:ltä sekä vapaa-aikalautakunnalta. Mielenpitoita jätettiin kolme.

Kaavaluonnos II

Kaavaluonnos laadittiin ensimmäistä kaavaluonnosta laajemmalle alueelle voimassa olevan Hirvaskangas-Koiviston osayleiskaavan mukaiselle alueelle. Vuoden 2015 keväällä kaupunki järjesti suunnittelualueen asukkaille ja maanomistajille kyselyn, jossa tiedusteltiin mm. näkemyksiä tuolloin avoimena olleesta koulun sijaintipaikkaratkaisusta ja tonttien myyntihalukkuudesta. Tonttikotouvet jakaantuivat hyvin tasaisesti luokkiin 3000-5000 m² ja 5000-10000 m². Kyselyyn saatiin noin 115 vastausta.

Kaavaluonnokseen osoitettiin uusia merkintöjä, kuten ydinkylän mitoitusvyöhyke –merkintä joka osoittaa Koiviston koululta tieverkkoa pitkin 3 kilometrin etäisyydelle muodostuvan alueen. Ydinkylän mitoitusvyöhykkeen mukaiselle alueelle on laadittu kuivan maan mitoitusperusteita noudattaen pinta-alaperusteinen mitoitus ja rakennuspaikkoja osoitettu teiden ja vesihuoltoverkoston läheisyyteen.

Kaavaluonnos II oli nähtävillä 25.4. – 25.5.2017 välisen ajan.

Luonnoksesta pyydettiin lausunnot viranomaisilta ja alueen toimijoilta. Lausunnon jätti Keski-Suomen ELY-keskus, Keski-Suomen liitto, Uuraisten kunta, Metsähallitus, Telia Finland Oyj, Koiviston kyläyhdistys ry, Koiviston vesihuolto-osuuskunta, Hirvaskylän vesihuolto osuuskunta, Äänekosken Energia Oy, kasvun ja oppimisen lautakunta, perusturvalautakunta, tekninen lautakunta, vapaa-aikalautakunta ja ympäristölautakunta.

Mielenpitoita saatiin määräaikaan mennessä viisi. Mielenpitoissa oli kysymyksessä muutamien rakennuspaikkojen lisääminen sekä Niinivedentien linjauksen muuttaminen.

7.3 Ehdotusvaihe

Ehdotusaineisto valmisteltiin huomioiden kaavaluonnoksesta saadut lausunnot ja mielipiteet. Ennen ehdotuksen nähtäville asettamista pidettiin Keski-Suomen ELY-keskuksessa työneuvottelu kaavaan tehtävistä muutoksista. Ydinkylän mitoitusvyöhykkeen osalta poistettiin mahdollisuus uusien rakennuspaikkojen jakaminen kahdeksi kerrosalaltaan pienemmäksi rakennuspaikaksi ja vyöhykkeen nimeksi muutettiin *ydinkylän alue*. Hirvaskankaan risteysalueen tuntumaan osoitettiin osa T -merkintäalueesta Pkm –merkinnällä, joka mahdollistaa kaupallisten palveluiden sijoittamisen alueelle. Muut luonnoksessa olleet T –merkintäpohjaiset alueet osoitettiin TY –merkinnällä. Merkinnät noudattavat Äänekoski 2030 osayleiskaavan merkintätapaa.

Kaavaehdotus oli nähtävillä 10.1. – 9.2.2018 välisen ajan.

Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot viranomaisilta, kaava-alueeseen rajoittuvilta naapurikunnilta ja alueen toimijoilta.

Kaavaehdotuksesta saatiin lausunnot K-S ELY-keskukselta, Äänekosken Energia Oy:lta, Koiviston vesihuolto-osuuskunnalta. Uuraisten ja Laukaan kunnilta, Äänekosken tekniseltä ja ympäristölautakunnalta, Keski-Suomen liitolta ja Metsähallitukselta.

Lisäksi kaavaehdotuksesta jätettiin 5 kpl yksityisten muistutuksia.

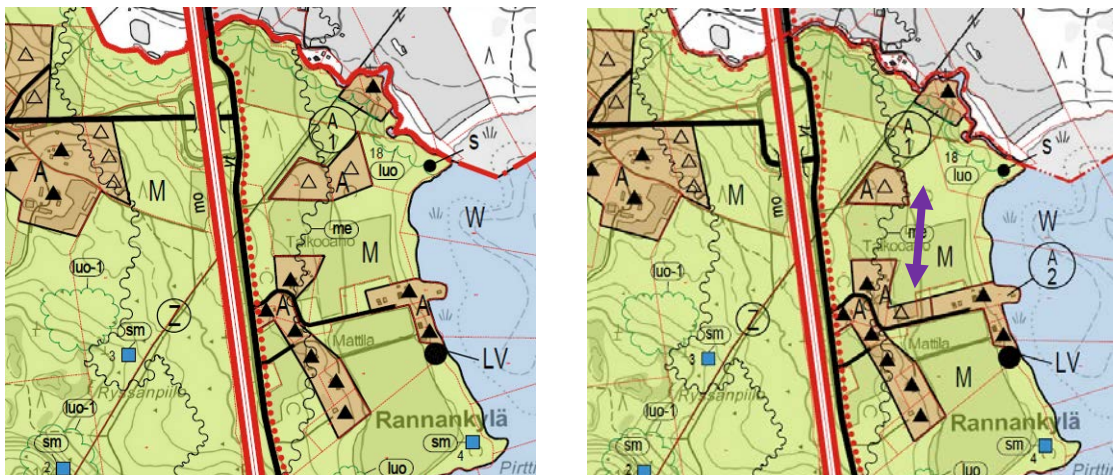
Kaavoittajan vastine kaavaehdotuksesta saatuihin lausuntoihin ja muistutuksiin on kaavaselostuksen liitteenä.

7.4 Kaavaehdotuksen nähtävillä olon jälkeen tehdyt muutokset

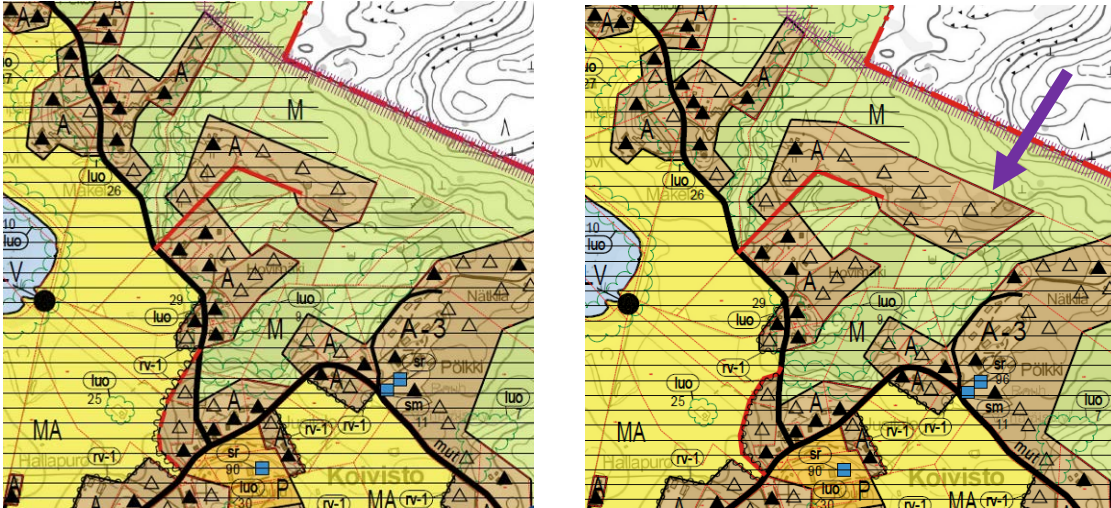
Osayleiskaavaehdotukseen on nähtävilläolon jälkeen tehty joitain muutoksia ja tarkistuksia kaavasta saatujen palautteiden ja kaavassa havaittujen teknisien korjaamistarpeiden perusteella.

Kaksi keskeisintä muistutusten perusteella tehtyä muutosta on yksi rakennuspaikan siirto ja mitoitusaulukosta havaitun virheen perusteella osoitetut kaavasta puuttuneet rakennuspaikat. Näiden muutosten osalta kaupunki kuuli osallisia erikseen.

Hirvaskankaan – Koiviston osayleiskaavan muutoksen uudelleen nähtäville asettaminen ei ole MRA 32 §:n perusteella tarpeen: ”Jos kaavaehdotusta on olennaisesti muutettu sen jälkeen, kun se on asetettu julkisesti nähtäville, se on asetettava uudelleen nähtäville. Uudelleen nähtäville asettaminen ei kuitenkaan ole tarpeen, jos muutokset koskevat vain yksityistä etua ja niitä osallisia, joita muutokset koskevat, kuullaan erikseen.”

Kuva: Vasemmalla nähtävillä ollut osayleiskaavaehdotus ja oikealla hyväksyttävä osayleiskaavaehdotus. Muutoskohteen sijainti on esitetty violetilla nuolella.

Kuva: Vasemmalla nähtävillä ollut osayleiskaavaehdotus ja oikealla hyväksyttävä osayleiskaava. Muutoskohteen sijainti on esitetty violetilla nuolella.

Lisäksi osayleiskaavaan on tehty lähinnä teknisluontoisina tarkistuksina seuraavat muutokset:

- kahden maa-ainesten ottoalueen (EO) rajauksien tarkistaminen voimassa olevan lupatilanteen mukaiseksi. Muutos tehty ympäristölautakunnalta saadun lausunnon perusteella.
- Hirvaskankaalla olevan maa-ainesten ottoalueen EO-merkinnän muuttaminen EO-1-merkinnäksi ympäristölautakunnan lausunnon ja maanomistajan muistutuksen perusteella.
- Koiviston koulun lähellä uusi ohjeellinen tieyhteys (katkoviiva) muuttaminen uudeksi tieyhteydeksi (yhtenäinen viiva) kuvaamaan paremmin toteutuvaa tilannetta.
- Kivimäen kohdalla olevan alikulun siirtäminen toteutuneeseen paikkaan ELY:n lausunnon perusteella.
- voimassa olevan kaavan mukaisen rakennetun ympärivuotisen asuinrakennuksen lisääminen kaava-alueen pohjoisosaan Kangashäkintien varrella, Kuorejoen lähellä.
- Hirvasjoen varrella 69-tien pohjoispuolella yhden olevan A-rakennuspaikan rajauksen tarkistaminen
- me-määräyksen alkuosan tarkentaminen
  - kaavaehdotuksessa ollut määräys: ”Merkinnällä on osoitettu mallinnukseen perustuvat melualueet, joiden laskennallinen melutaso ylittää ennustetulla liikennemäärällä valtioneuvoston meluntorjuntalain nojalla antamassaan päätöksessä annetut melutason ohjearvot. Merkintä osoittaa alueen, jolla melutaso ylittää sallitun päivämelun ohjearvon (55 dB)...”
  - hyväksyttävä osayleiskaava: Merkinnällä on osoitettu ne alueet, joissa melumallinnuksen mukainen laskennallinen melutaso ennustetuilla liikennemäärillä ylittää valtioneuvoston päätöksessä annetun melutason päiväohjearvon (55 dB)...”
- kaavamääräyksen tarkentaminen: Yleiskaava-alue on kokonaisuudessaan maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n 3 momentin tarkoittamaa suunnittelutarvealuetta *lukuun ottamatta rakentamiseen osoitettuja alueita.*
- ma-1 –määräyksen tarkistaminen: *Maisemallisesti arvokas kulttuurimaisema* muutettu muotoon *Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema* voimassa olevan kaavan mukaisesti.
- sr-määräyksen tarkistaminen: *Suojeltu rakennus tai rakennettu ympäristö* muutettu muotoon *Suojeltava rakennus tai rakennettu ympäristö* voimassa olevan kaavan mukaisesti ja merkinnän tarkoitusta paremmin kuvaavaksi.
- kaavarajan ja kaupunginrajan merkintätavan muuttaminen kaavakartalla siten, että merkinnät on paremmin luettavissa.

- nat-määräyksen tarkistaminen: *Natura 2000 -verkostoon kuuluva tai ehdotettu alue* muutettu muotoon *Natura 2000 –verkostoon kuuluva alue*. Kaavoitettavalla alueella ei ole Natura 2000 –verkostoon ehdotettuja alueita.
- asuinrakennuksen symboli-merkinnän kuvausta täsmennetty: *Rakennetun asuinrakennuksen rakennuspaikka* muutettu muotoon *Ympärivuotisen asuinrakennuksen rakennuspaikka*.
- erityiskohteiden merkintätavan tarkentaminen kaavan merkinnät ja määräykset osiossa (LV – venevalkama, V – virkistyskohde, ET – yhdyskuntateknisen huollon kohde).
- rantarakennusoikeuden osoittavan kaavamerkintätavan tarkistaminen
- SR-kohteeseen nro 96 (Pölkki) kaavakartalta puuttuneen kohdenumeron lisääminen ja kaava-selostukseen kohteen kuvauksen täsmäntäminen *Pölkin aittarivi* (voimassa olevan kaavan mukaisesti).
- museotien osoittaminen kaavakartalla ruskealla tieviivalla kaavakartan luettavuuden ja havainnollistavuuden parantamiseksi
- yhdysteihin ja kantateihin yt- ja kt- tunnuksien lisääminen kaavakartan luettavuuden ja havainnollistavuuden parantamiseksi.

7.5 Hyväksyminen

Kaupunginvaltuusto hyväksyi osayleiskaavan 11.6.2018 § 25.

8 OSAYLEISKAAVAN KUVAUS

8.1 Kokonaisrakenne

Osayleiskaavan ideana on ollut sijoittaa uudet asumiselle soveliaat alueet nykyistä kylärakennetta täydentäville alueille olemassa olevaa tiestöä ja kunnallistekniikkaa mahdollisuuksien mukaan hyödyntäen. Erityistä huomiota on kiinnitetty uuden asumisen ohjaamiseen rakennettavuustarkastelun perusteella edullisiksi todetuille vyöhykkeille, jotka pääsääntöisesti ovat metsäisiä alueita. Lisäksi rakentamista on osoitettu pääasiassa ydinkylän alueelle kyläkoulun saavutettavuus huomioiden. Uudet palveluille, kaupalle ja työpaikkarakentamiselle kaavoitetut alueet sijoittuvat valtatie 4 tuntumaan Hirvaskankaan ympäristöön. Liikenneverkon osalta valtatie 4 muutokset Hirvaskankaan risteysalueella ovat toteutuneet ja tulevat parannustarpeet on osoitettu kaavakartalla. Yleiskaavassa huomioidaan tavoitteena olevan moottoritien tarvitsemat rinnakkaistiet.

8.2 Maankäyttö

8.2.1 Asuminen

A -merkinnällä on kaavoitettu yksittäiset tai muutaman tontin ryhmiin sijoittuvat omakotitalotontit, jotka voidaan toteuttaa suoraan rakennuslupamenettelyllä. A-3-alueille edellytetään laadittavaksi osayleiskaavaa tarkempi maankäyttösuunnitelma ("palstoitussuunnitelma" tai asemakaava), jossa tarkemmin esitetään tonttien muodostaminen, vesihuollon ja tiestön järjestäminen, rakennusten sijoittuminen jne. A-3-merkintöjä on käytetty myös tapauksissa, joissa saman maanomistajan alueelle on kaavoitettu yleensä vähintään neljä uutta rakennuspaikkaa eikä olemassa oleva tiestö tai kiinteistöjaotus välittömästi ohjaa uusien rakennuspaikkojen muodostamista.

Äänekosken rantayleiskaavassa osoitettuun rantojen mitoitulusukuun ei tässä kaavassa esitetä muutosta: suurelta osin jo ennen Äänekosken rantojen yleiskaavoitusta rakennetuilla rannoilla tehokkuusluvun nostolla ei olisi huomattavaa rakennusoikeudellista merkitystä.

Ranta-alueen rakennusoikeuden laskemisessa noudatetaan Äänekosken kaupunginvaltuuston 25.11.1991 hyväksymiä periaatteita, joiden pohjalta kaikki Äänekosken rantayleiskaavat on laadittu. Rakennuspaikkojen lukumäärää laskettaessa käytetään ns. muunnettua rantaviivaa, joka laskeaan kartalta rantaviivan pienmuodot yleistäen. Käytetyksi rakennusoikeudeksi lasketaan rakennuslain voimaantulon 1.7.1959 jälkeen tilasta erotetut rantarakennus-paikat, tilan ranta-alueelle myön-

netyt rakennusluvut sekä tilaan kuuluvat rannalla sijaitsevat loma-asunnot ja ympärivuotiset asunnot.

Muunnetun rantaviivan mittausperiaate on esitetty kohdassa 6.2.

Uudet kaavan perusteella suoraan rakennusluvan mahdollisesti saavat tontit voivat sijaita A- tai A-3-alueilla. Muilla alueilla ympärivuotisen asuntorakentamisen edellytyksenä ennen rakennuslupaa on myönteinen suunnittelutarvepäätös tai poikkeaminen.

Yhteensä kaavassa on runsaat 430 asuinrakennuksen rakennuspaikkaa, joista rakentamattomia pientalotontteja noin 190 kpl. Ydinkylän mitoitusvyöhykkeellä sijaitsee kaavassa symbolilla osoitettuja sisämaan rakennuspaikkoja noin 220 kpl, joista rakentamattomia on noin 130 kpl.

A Asuntoalue.

Alue on tarkoitettu ympärivuotiseen asumiseen. Tontin rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 350 m². Maatilan talouskeskuksen yhteyteen sallitaan lisäksi maaseutuyrittämistä palvelevien rakennusten rakentaminen. Numero tai kolmioiden määrä osoittaa alueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

A-3 Asuntoalue.

Alue on tarkoitettu ympärivuotiseen asumiseen. Tontin rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 350 m². Alueen tonttijärjestelyistä tulee laatia yksityiskohtaisempi suunnitelma, joka tulee saattaa kaupungin hyväksyttäväksi. Numero tai kolmioiden määrä osoittaa alueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

Rakennuspaikan muuttaminen pysyvään asumiseen soveltuvaksi edellyttää seuraavien vaatimusten täyttymistä:

- rantaviivaa vähintään 50 m
- tontin pinta-ala vähintään 3000 m² vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella ja 5000 m² toiminta-alueen ulkopuolella
- asuinrakennuksen etäisyys rantaviivasta vähintään 30 m / 60 m asunnon koosta riippuen.

Olemassa olevan loma-asunnon muuttaminen omakotitaloksi edellyttää lisäksi lakien ja määräysten mukaisten normien täyttymistä mm. energiatehokkuuden, huonekokojen yms. suhteen.

Käytännössä ympärivuotinen asuminen po. alueilla saattaa monessa tapauksessa edellyttää rakennuspaikan koon kasvattamista sisämaan suuntaan ja / tai vanhan loma-asunnon purkamista ja korvaamista uudisrakennuksella.

AP Pientalovaltainen asuntoalue

Alue on tarkoitettu asemakaavoitettavaksi.

8.2.2 Palvelut ja työpaikat

Palvelujen ja hallinnon alueena on osoitettu koulun alue Koiviston kylällä. Valtatien 4 asemakaavoitetulle lähialueelle Hirvaskankaan risteysalueen ympäristöön on osoitettu elinkeinoelämän alueena kohdentuen liikennehakuisille työpaikka- ja palvelutoiminnoille. Hiukan pohjoisempaan oleva erillinen elinkeinoelämän alue on varattu myös yritystoiminnalle.

P Palvelujen ja hallinnon alue.

Alue on tarkoitettu julkisia ja yksityisiä palveluja varten.

Pkm Kaupallisten palvelujen alue.

Alue varataan seudullisesti merkittävälle kaupan palveluille (vähittäiskaupan suuryksikkö) sekä muille kaupan palveluille. Alue on osa maakuntakaavan mukaista km aluetta, jolla vähittäiskaupan yh-

teenlaskettu enimmäiskerrosala on 20 000 k-m². Ympäristön tulee olla viihtyisä, turvallinen ja esteettisesti laadukas autoilijan, pyöräilijän ja jalankulkijan näkökulmasta.

TY Elinkeinoelämän alue.

Alue varataan yrityksille ja työpaikoille. Toiminnan laatuun ja rakennetun ympäristön kaupunkivalliseen ilmeeseen kiinnitetään läheisen asutuksen ja/tai valtatievarren sijainnista johtuen erityistä huomiota.

8.2.3 Virkistys

Kaavassa on osoitettu pääasiassa asemakaavoitetun alueen virkistysalueet Hirvimäen alueelle sekä Hirvaskankaan kaakkoissektoriin. Venesatama/venevalkama –merkintöjä on osoitettu Niiniveden ranta-alueelle kolme. Rakentunut uimaranta-alue on kaavassa osoitettu V -symbolilla Niiniveden rantaan Muhluniemen itärannalle.

V Virkistysalue.

Alue on tarkoitettu virkistys- ja ulkoilualueeksi, jolle voidaan sijoittaa myös alueen käyttöön liittyviä pieniä rakennelmia ja rakennuksia.

8.2.4 Loma-asuminen

Osayleiskaavassa on osoitettu Niiniveden ranta-alueelle ainoastaan neljä rakentunutta lomiasunnon rakennuspaikkaa. Häkinsaareen on osoitettu yhteensä kolme rakennuspaikkaa, joista kaksi on rakentuneita. Mustikkalammen ranta-alueelle on osoitettu kaksi uutta lomiasunnon rakennuspaikkaa voimassa olevan kaavan mukaisesti sekä Tallijoen ranta-alueelle kaksi rakentunutta rakennuspaikkaa. Pieni-Hirvasen ranta-alueelle on osoitettu yhteensä seitsemän lomiasunnon rakennuspaikkaa, joista kuusi on rakentuneita. Telkkälammen ranta-alueelle on osoitettu yksi rakentunut rakennuspaikka. Ranta-alueiden rakennuspaikat perustuvat voimassa olevaan osayleiskaavaan ja tuolloin laadittuun mitoitukseen, joka tarkistettiin tämän kaavamutoksen yhteydessä. Yksittäisiä saunan rakennuspaikkoja on osoitettu voimassa olevan osayleiskaavan mukaisesti yhteensä kymmenen kappaletta (neljä Niiniveden ja kaksi Pieni-Hirvasen ranta-alueelle sekä loput kuivalle maalle).

RA Loma-asuntoalue.

Alue on tarkoitettu loma-asuntojen rakentamiseen. Tontin rakennusten yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 250 m². Numero osoittaa alueen rakennuspaikkojen enimmäismäärän.

S Kerrosaltaan enintään 25 neliömetrin saunan tai loma-asunnon paikka.

s-1 Kerrosaltaan enintään 50 neliömetrin saunan tai loma-asunnon paikka.

8.2.5 Liikenne

Valtatie 4 on merkitty moottoritietasoiseksi koko suunnittelualueen osalta. Valtatie 4 jakaa suunnittelualueen maankäyttöä itäiseen ja läntiseen osaan. Moottoritien alituksia on kaavassa osoitettu kaksi, Hirvaskankaan risteysalueelle **eritasoliittymä** –merkinnällä sekä pohjoisemmassa sijaitseva valtatie 4 alitus **eritasoristeys** -merkinnällä. Valtatien länsipuolelle on osoitettu suojaviheraluetta rajoittuen seututiehen 627. Hirvaskankaan eritasoliittymästä idän suuntaan kulkee kantatie ja sen pohjoispuolelle on osoitettu kevyen liikenteen väylä koko kaava-alueen matkalta. Koivistontie on osoitettu **museotie** -merkinnällä. Eritasoliittymästä lännen suuntaan kulkevan seututien eteläpuolelle on osoitettu kevyen liikenteen väylä.

Liikenneturvallisuuden parantaminen on tavoitteena myös uusien kevyen liikenteen väylien varauksilla. Uusien asuntoalueiden osalta on esitetty turvallisten ja toimivien kulkuyhteyksien liittymäjärjestelyt valtatie 4 alitse. Kaavassa esitetyt uudet linjaukset kuvaavat tarkoituksenmukaista ratkai-

sua, joka voi kuitenkin käytännön suunnittelussa ja toteutuksessa esim. maanomistussyistä johtuen jonkin verran poiketa tässä esitetystä.

Valtion maantieverkon varrelle suoraan tai välillisesti sijoittuvien rakennuspaikkojen osalta tulee olla yhteydessä Keski-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukseen liittymälupa-asioissa sekä liittymien käyttötarkoitusten laajennuksissa ja muutoksissa. Yhdistysten varsille osoitettujen rakennuspaikkojen kulkuyhteyksiä tulee yhdistellä ja johtaa jo olemassa olevien väylien ja liittymien kautta maantielle. Lisäksi tulee huomioida tienvarsille sijoittuvan rakentamisen osalta valta- ja yhdysteiden suoja-alueiden tienvarsirakentamiselle asettamat vaikutukset.

Melun huomioiminen.

Rakennusjärjestyksen mukaan uudisrakentaminen lähemmäksi kuin 100 metriä valtatie keskiliinjasta on kielletty. Valtatie 4 parantamisen yhteydessä on laadittu ympäristövaikutusten arviointiraportti, jonka tausta-aineistona on myös laaditut melukartat. Melukarttojen vaihtoehdon B mukainen 55 dB raja on huomioitu kaavakartalla ennustevuoden 2040 liikennemäärien mukaan. Uusia asu- rakennuspaikkoja sijoittuu tämän melualueen sisäpuolelle muutamia kappaleita. Muuten kaavassa on maanomistusojojen mukaan uudet rakennuspaikat osoitettu melualueen ulkopuolelle. Melualueen sisäpuolelle sijoittuvien olemassa olevien rakennuspaikkojen laajennuksissa ja peruskorjauksissa tulee huomioida melumääräys.

Kaavan yleismääräyksen mukaan rakentajan on huolehdittava siitä, että yleisten teiden läheisyyteen rakennettaessa meluolosuhteet on tarkemmin selvitetty ja etteivät sallitun melutason ohjearvot ylity. Valtatie melualueella rakentamishankkeeseen ryhtyvä vastaa tarvittavista meluntorjunnan aiheuttamista kustannuksista.

me Melualue.

Merkinnällä on osoitettu ne alueet, joissa melumallinnuksen mukainen laskennallinen melutaso ennustetuilla liikennemäärillä ylittää valtioneuvoston päätöksessä annetun melutason päiväohjearvon (55 dB asumiseen käytettävillä alueilla)...”Suunniteltaessa rakentamista lähelle melualueita, tulee sisämeluntorjunta ottaa huomioon julkisivun rakenteellisissa ratkaisuissa ja ulkomeluntorjunta rakennusten sijoittelussa tai muuten rakenteellisin keinoin. Melusuojaus tulee toteuttaa kiinteistön omistajien toimesta.

8.2.6 Erityisalueet

Suunnittelualueelle sijoittuu maa-ainesten ottoalueita, jotka on osoitettu omilla merkinnöillään. Käytössä olevien maa-ainesten ottoalueiden rajaukset noudattavat pääosin voimassa olevia maa-ainesten ottoa koskevien lupien tilannetta. Valtatie 4 länsipuolelle Hirvaskankaan risteysalueen luoteisosaan on osoitettu suojaviheraluetta. Maakuntakaavan muutosehdotuksessa osoitettu suojavyöhyke läheisen varaa tai huomattavaa häiriötä aiheuttavan toiminnan vuoksi osoitettu alue on huomioitu osayleiskaavassa. Merkinnän suojelumääräys maakuntakaavaehdotuksessa koskee Tikkakosken varalaskupaikkaa.

EV Suojaviheralue.

EO Maa-ainesten ottoalue joka ottamisen päätyttyä kunnostetaan maa- ja metsätaloustalaiseksi alueeksi.

EO-1 Maa-ainesten ottoalue, joka ottamisen päätyttyä asemakaavoitetaan virkistys- tai työpaikka-alueeksi.

Ympäristö- tai maisemavaurion korjaustarve -merkintä on osoitettu EO-1 merkinnän alueelle. *Alueen käyttöä suunniteltaessa ja toteutettaessa on huolehdittava alueen maisemavaurioiden korjaamisesta muokkaamalla käytöstä poistuneiden maa-ainesten ottoalueiden pinnanmuodostusta ja kasvillisuutta luonnonmukaisen kaltaiseksi.*

sv Suojavyöhyke.

Lentoesteiden muodostavista mastoista ja rakenteista on pyydettävä puolustusvoimien ja liikenneviranomaisen lausunto.

8.2.7 Maa- ja metsätalous

Maa- ja metsätalousvaltaiset alueet (M, MA, MY) on tarkoitettu pääasiassa maa- ja metsätaloukseen. Haja-asutusluonteinen tai maaseutumainen rakentaminen osalla alueita saattaa tulla kyseeseen. Koko yleiskaava-alue on määritelty maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n 3. momentin mukaisesti suunnittelutarvealueeksi.

M Maa- ja metsätalousvaltainen alue.

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen sekä maaseutumaiseen rakentamiseen. Asutusta ei saa sijoittaa 150-200 metriä lähemmäksi rantaviivaa. Pysyvän asutuksen talousrakennukset on sijoitettava asunnon välittömään läheisyyteen. Maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun ranta-alueen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty RA- tai A-alueille tai s-merkinnällä osoitettuihin kohtiin.

MA Maisemallisesti arvokas peltoalue.

Alueiden säilyminen avoimina ja viljelykäytössä on maisemakuvan kannalta tärkeää. Alueelle laaditun maisemaselvityksen suositukset tulee ottaa alueen suunnittelussa huomioon. Maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun ranta-alueen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty RA- tai A -alueille tai s -merkinnällä osoitettuihin kohtiin.

Merkinnällä on osoitettu Koiviston kylän Niinivesi -järven ja kantatien välisiä peltoalueita.

MY Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja.

Alue on tarkoitettu maa- ja metsätalouden harjoittamiseen. Alue on suunniteltava niin, että pellot säilyvät vapaana rakentamiselta. Metsänhoito on suoritettava alueen erityisluonteen edellyttämällä tavalla siten, että maisemalliset ja muut ympäristölliset arvot säilyvät. Maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitetun ranta-alueen rakennusoikeus on maanomistajakohtaisesti siirretty RA- tai A -alueille tai s -merkinnällä osoitettuihin kohtiin.

8.2.8 Vesialueet

W Vesialue.

Vesialueina on osoitettu osia järvistä Niinivesi ja Pieni-Hirvanen sekä kokonaisuudessaan pieni Mustikkalampi.

8.2.9 Kulttuuriperintö ja luonnonympäristö

Keski-Suomen maakuntakaavassa on Koiviston kylän alueelle osoitettu maakunnallisesti arvokas maisema-alue. Alueen rajaus on tarkistettu maakuntakaavan tarkistuksen yhteydessä. Avoimet peltoaukeat on kaavassa jätetty rakentamisen ulkopuolelle. Uusi rakentaminen on osoitettu pääsääntöisesti rakentuneiden teiden varsille, tukeutuen tieverkkoon tai metsäiseen reunavyöhykkeeseen.

ma-1 Maakunnallisesti arvokas kulttuurimaisema on osoitettu viivarasterilla.

Rakentamisessa ja alueella suoritettavissa toimenpiteissä tulee ottaa huomioon alueen kuuluminen maakunnallisesti arvokkaaseen maisema-alueeseen ja erityisesti se, etteivät toimenpiteet heikennä metsäalueen maisema-arvoja kaukomaisemassa.

sm Muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös.

Kohteen kaivaminen, peittäminen, muuttaminen ja muu siihen kajoaminen on muinaismuistolain nojalla kielletty. Kohdetta koskevat maankäyttösuunnitelmat on lähetettävä Museovirastoon lausuntoa varten.

Kohteina on kaavakartalla osoitettu:

1. Ruokomäki
2. Ryssänpiilo 1
3. Ryssänpiilo 2
4. Pirttiniemi
5. Muhlu 1
6. Muhlu 2
7. Muhlu 3
8. Koskela
9. Ryssänhauta
10. Norola
11. Venäläiskivi
12. Riikosenmäen sairastupa

sr Suojeltava rakennus tai rakennettu ympäristö.

Ennen rakennuksen tai sen ympäristön merkittävästi muuttaviin toimenpiteisiin ryhtymistä tulee museoviranomaiselle varata tilaisuus lausunnon antamiseen. Numero viittaa kaavaselostuksen kohdeluetteloon.

Merkinnällä on osoitettu rakennusinventoinnin kohteita. Kohteiden numerointi viittaa kaavakarttaan ja rakennusinventointiin. Arvoluokat ovat maakunnallisesti arvokas (M) ja paikallisesti arvokas (P).

41. Hirvelä (P)
59. Lustila [Ketola] (P)
90. Koiviston koulu [vanha hirsirakennus] (M)
91. Koiviston seuratalo (P)
93. Lahdentaka (P)
94. Muhlu – Muhluniemi (P)
96. Pölkin aittarivi (P)

mut Museotie.

Tiehen liittyvissä toimenpiteissä tulee soveltuvin osin ottaa huomioon museotien hoito- ja ylläpito-suunnitelmassa (v. 2013) esitetyt suositukset.

Merkinnällä on osoitettu Koivistonkyläntie, Koiviston museotie.

sä-1 Alue, jolla ympäristö säilytetään.

Rakentamisessa tulee ottaa huomioon alueen kulttuurihistoriallisesti arvokas luonne siten, että uudisrakentaminen rakennustavaltaan ja sijainniltaan liittyy olemassa olevaan rakennuskantaan ja ympäristöön ja että olemassa olevat kulttuurihistoriallisesti merkittävät rakennukset sekä puusto ja muu kasvillisuus säilyvät.

Merkinnällä on osoitettu yksi rakennettu ympäristö, jonka alueelle ei sijoitu suojeltavaksi osoitettuja rakennuksia eikä maakunnallisesti arvokasta maisema-aluetta. Merkinnällä turvataan rakennetun ympäristön säilyminen osana arvokasta kulttuurihistoriaa.

rv-1 Reunavyöhyke.

Peltoja rajaavaa puustoa ei saa kokonaan poistaa. Alueelle tulee istuttaa perinteiseen maalaismaisemaan soveltuvista puista ja pensaista reunavyöhyke.

Luonnonympäristön kohteet on huomioitu laadittujen selvitysten ja tiedossa olevien esiintymien perusteella. Luonnonsuojelualueita on kaava-alueella kaksi, jotka on osoitettu SL-1 merkinnällä; osa kylmähaudasta sekä Kuppihauta suunnittelualan eteläosassa. Natura-2000 kohteet on huomioitu

kaavakartalla; kylmähaudan ja *Hirvasjoen* ympäristöissä sekä myös luonnonsuojelualueenakin osoitettu Kuppihauta.

SL-1 Luonnonsuojelualue.

Yksityismaan luonnonsuojelualueena perustettu tai valtiolle luonnonsuojelutarkoituksessa hankittu alue.

nat Natura 2000 –verkostoon kuuluva alue.

luo Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.

Numero viittaa kaavaselostuksen kohdeluetteloon.

Kohteiden on osoitettu vapaasti juoksevilla numeroinnilla. Kaavakartalla esitetyt kohteen perustuvat laadittuihin selvityksiin. Kohteina on kaavakartalla osoitettu:

1. Arvokas linnustoalue
2. Hitonhaudan kallioalueet ja Kapirovuoren alue
3. Viinapuro – arvokas vesistöalue
4. Hirvasjoki- arvokas vesistö- ja kasvillisuusalue
5. Orivuoren merkittävä kasvillisuusalue
6. Telkkäpuro – arvokas vesistöalue
7. Leppälän metsäalue
8. Mäkelämpuro – arvokas vesistö- ja kasvillisuusalue
9. Arvokas vesistö- ja kasvillisuusalue
10. Koivistonlahden pohjukka – vesilintujen pesimäpaikka
11. Pieni Lehtomäki – merkittävä kasvillisuusalue
12. Merkittävä kasvillisuusalue
13. Mustikkalampi – arvokas vesistö- ja kasvillisuusalue
14. Raiviokallio – näköalapaikka
15. Kivimäki – merkittävä kasvillisuusalue, kallioinen
16. Katvelan ja Luikanmäen merkittävät kasvillisuusalueet
17. Tallijoki – arvokas vesistöalue
18. Kuorejoki – arvokas vesistö – ja kasvillisuusalue
19. Merkittävä kasvillisuusalue
20. Vanha hakokoivu ja niitty laikku
21. Luonnonlaidun – hakamaa
22. Viinalähde – merkittävä kasvillisuusalue
23. Romulanpuro – arvokas vesistöalue
24. Metsäsaareke
25. Latosaareke
26. Piennar
27. Pellon reunavyöhyke
28. Peltomaiseman luontoarvot
29. Tienvarren kallioinen rinne
30. Kivirauniot
31. Lehtomainen kangas
32. Suohautakosteikko

luo-1 Luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue.

Liito-oravahavaintokohde. Alueen luontoarvot tulee selvittää tarkemmin ja ottaa huomioon alueen yksityiskohtaisemmassa suunnittelussa ja aluetta koskevissa hankkeiden toteutuksessa.

pv Tärkeä tai vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue.

Alueella tapahtuva toiminta ei saa aiheuttaa maaperän eikä pohjaveden pilaantumista (ympäristön-suojelulaki 16 § ja 17 §) tai näihin verrattavia ympäristöhaittoja. Rakennukset tulee perustaa niin, että rakentaminen ei vaikuta pohjaveden korkeuteen.

8.2.10 Yleiskaavamääräykset

Yleiskaavaa käytetään rakennusluvan perusteena maankäyttö- ja rakennuslain 72 §:n 1 ja 2 momenteissa tarkoitetulla ranta-alueella.

Maankäyttö- ja rakennuslain 44 §:n mukaisesti määrätään, että tämä osayleiskaavan mukaisen rakennuksen rakennuslupa voidaan myöntää suoraan yleiskaavan perusteella A, A-3 ja RA -alueilla sekä s –kohteissa.

Yleiskaava-alue on kokonaisuudessaan maankäyttö- ja rakennuslain 16 §:n 3 momentin tarkoittama suunnittelutarvealuetta lukuun ottamatta rakentamiseen osoitettuja alueita.

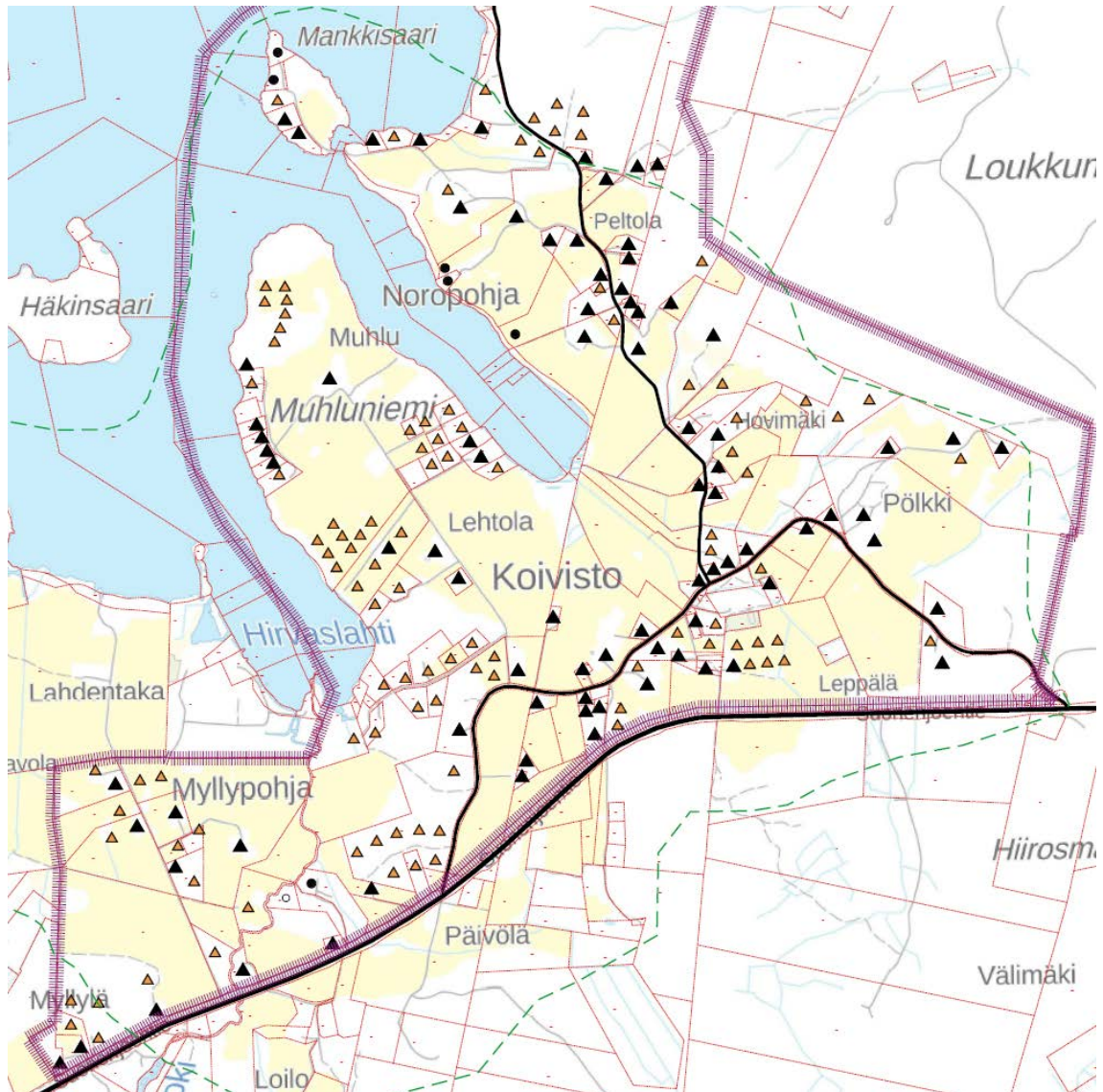
YLEISMÄÄRÄYKSET, JOITA NOUDATETAAN, ELLEI KÄYTTÖTARKOITUSMERKINNÄN YHTEYDESSÄ TOISIN MÄÄRÄTÄ:

1. Kuivan maan asuntoalueen rakennuspaikalle saa rakentaa kaksi yksiasuntoista asuinrakennusta tai yhden kaksiasuntoisen rakennuksen sekä tarpeellisen määrän talousrakennuksia.
2. Rakennuspaikan pinta-alan on oltava vähintään 3000 m². Vesihuoltolaitoksen toiminta-alueella rakennuspaikka on liitettävä keskitettyyn vesijohto- ja viemäriverkkoon. Ellei liittäminen ole mahdollista, tulee ympärivuotiseen asumiseen tarkoitettun rakennuspaikan pinta-alan olla vähintään 5000 m².

Kaavassa osoitettujen rakennuslain aikaisena muodostettujen rakennuspaikkojen tulee olla kooltaan vähintään 2000 m². Uudestaan rakentaminen, peruskorjaus ja vähäinen lisärakentaminen saadaan suorittaa sen estämättä, mitä edellä on määrätty, jos rakennuspaikka pysyy samana.
3. Vesistöön tai vesijättöön rajoittuvan rantaviivan pituuden tulee olla vähintään 50 m.
4. Rakennuksen etäisyyden keskivedenkorkeuden mukaisesta rantaviivasta tulee olla vähintään 30 m. Yhden kerrosalaltaan enintään 25 m²:n talousrakennuksen saa sijoittaa vähintään 15 m etäisyydelle rantaviivasta.
5. Rakennettaessa lähemmäksi kuin 60 m rantaviivasta, saa rakennuspaikalle rakentaa yhden yksiasuntoisen kerrosalaltaan enintään 80 m²:n asuinrakennuksen ja kolme talousrakennusta, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 70 m².
6. Rakennettaessa vähintään 60 m rantaviivasta, saa rakennuspaikalle rakentaa yhden yksiasuntoisen kerrosalaltaan enintään 80 m²:n asuinrakennuksen ja kolme talousrakennusta, joiden yhteenlaskettu kerrosala saa olla enintään 70 m².
7. Rakennettaessa vähintään 100 m muunnettua rantaviivaa käsittävälle rakennuspaikalle, saa rakennuspaikalle rakentaa kaksi yksiasuntoista kerrosalaltaan enintään 80 m²:n asuinrakennusta ja kolme talousrakennusta. Tällaista rakennuspaikkaa ei saa lohkomalla muodostaa useammaksi tilaksi.
8. Rakentaminen tulee sovittaa mahdollisimman hyvin olemassa oleviin maaston muotoihin. Rakennuspaikan rantakasvillisuus on säilytettävä mahdollisimman luonnonmukaisena.
9. Rakennusluvan myöntävä viranomainen voi myöntää rakennuksen sijoittamista koskevasta määräyksestä poikkeuksen, ellei rakennusta voida rakennuspaikan maasto-olosuhteista tai muodosta johtuen sijoittaa kaavamääräyksen mukaiselle etäisyydelle rantaviivasta.
10. Rakentamisessa tulee noudattaa alueelle laadittuja rakennustapaohjeita.
11. Alueelle rakennettavien uusien rakennusten tulee olla puuta. Täydennysrakentaminen on sovitettava olemassa olevaan rakennuskantaan.
12. Rakentajan on huolehdittava siitä, että valta- ja kantateiden läheisyyteen rakennettaessa meluolosuhteet on tarkemmin selvitetty ja etteivät sallitun melutason ohjeavrot ylity.

9 MITOITUS

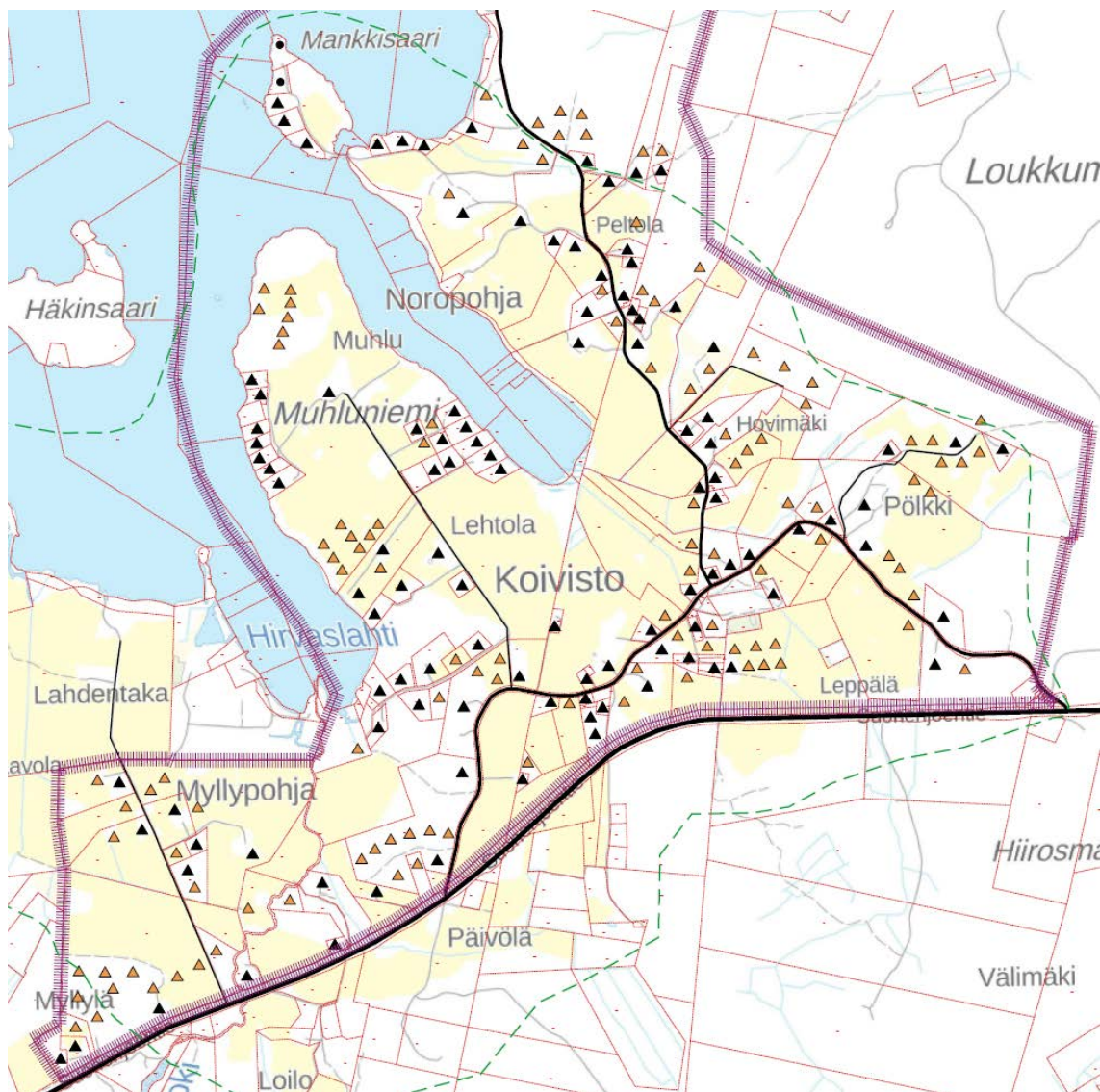
Uusia aluevarauksia on osoitettu asumiselle. Kaavassa on mitoitettu rakennuspaikkojen lukumäärä pinta-alaan perustuen. Mitoitus on tehty kiinteistökohtaisesti tiestöä pitkin mitattuna kolmen kilometrin etäisyydelle Koiviston koulusta sijoittuville kiinteistöille. Rajaus tehtiin perustuen Koiviston koulun saavutettavuuteen.

Ydinkylän alueella on voimassa olevassa kaavassa yhteensä reilut 200 ympärivuotiseen asumiseen osoitettua rakennuspaikkaa, näistä noin 120 kpl on uusia ja noin 90 kpl rakennettuja rakennuspaikkoja. Näiden rakennuspaikkojen lisäksi kaavassa on osoitettu kaksi loma-asunnon rakennuspaikkaa *Hirvasjoen* rantaan. Nämä kaksi loma-asunnon rakennuspaikkaa osoitetaan uudessa kaavassa pysyvän asumisen rakennuspaikkoina. *Niiniveden* rantaan Mankkisaareen osoitetut kaksi loma-asunnon rakennuspaikkaa säilyvät kaavamuutoksessa loma-asunnon rakennuspaikkoina.

Kuva: Nykyisin voimassa olevassa Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavassa osoitetut rakennuspaikat (A, RA, s) ydinkylän alueella.

Kaavamuutoksessa ydinkylän alueelle osoitetaan yhteensä reilu 250 pysyvän asumisen rakennuspaikkaa, näistä noin 140 kpl uusia ja hieman yli 110 kpl rakennettuja.

Kuva. Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutoksessa osoitettavat rakennuspaikat ydinkylän alueella. Kartta on kaavaehdotuksen mukainen. Kaavaehdotuksen jälkeen tehdyt muutokset on kerrottu kohdassa 7.4. Maakunnallisesti arvokkaan maisema-alueen raja-alue osoitettu kuvassa vihreällä katkoviivalla.

Koko kaava-alueella on voimassa olevassa kaavassa yhteensä alle 380 ympärivuotisen asumisen rakennuspaikkaa, joista uusia on lähes 200 kpl ja rakennettuja alle 180. Loma-asuntojen rakennuspaikkoja on osoitettu yhteensä noin 30, joista puolet uusia ja puolet rakennettuja. Lisäksi kaavassa on osoitettu 10 saunan rakennuspaikkaa.

Kaavamuutoksessa muodostuu yhteensä yli 430 ympärivuotisen asumisen rakennuspaikkaa, näistä noin 45 % on uusia ja 55 % jo rakennettuja. Loma-asuntojen rakennuspaikkoja on osoitettu yhteensä noin 20, joista 25 % on uusia ja 75% jo rakennettuja. Lisäksi kaavassa on osoitettu 9 saunan rakennuspaikkaa.

Tarkemmat mitoitustiedot on esitetty alla olevassa taulukossa:

Rakennuspaikka	voimassa oleva kaava	kaavamuuotos	erotus
AP (rakennettu)	177	240	+63
AP (uusi)	197	193	-4
RA (rakennettu)	14	15	+1
RA (uusi)	14	4	-10
sauna	10	9	-1
Yhteensä	412	461	+49

Maakunnallisesti merkittävälle maisema-alueelle sijoittuu yhteensä noin 250 pysyvän asumisen rakennuspaikkaa, näistä noin puolet on uusia ja noin puolet rakennettuja.. Näiden lisäksi maisema-alueelle sijoittuu neljä rakennettua loma-asunnon rakennuspaikkaa ja neljä saunarakennuksen rakennuspaikkaa.

10 OSAYLEISKAAVAN VAIKUTUKSET

Kaavaa laadittaessa selvitetään suunnitelman toteutumisen aiheuttamia vaikutuksia. Erityisesti tarkastellaan kaavan vaikutuksia yhdyskuntarakenteeseen ja rakennettuun ympäristöön, luonnonympäristöön ja maisemaan sekä ilmastonmuutoksen vaikutuksia. Rantarakentamisessa otetaan huomioon myös maanomistajien tasapuolinen kohtelu, joka on huomioitu rakennusoikeuden määrässä.

10.1 Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden toteutuminen

Valtion ja kuntien viranomaisten tulee toiminnassaan ottaa huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja edistää niiden toteutumista. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet (VAT) on jaettu alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua ohjaavien vaikutusten perusteella yleis- ja erityistavoitteisiin. Yleistavoitteet ovat luonteeltaan alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua koskevia periaatteellisia linjauksia. Erityistavoitteet ovat alueidenkäyttöä ja alueidenkäytön suunnittelua koskevia velvoitteita, jotka koskevat myös yleiskaavoitusta.

Uudistetut valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ovat tulleet voimaan 1.4.2018. Siirtymäsäännöksen perusteella tässä kaavassa osayleiskaavassa noudatetaan 26.11.2001 ja 1.3.2009 voimaan tulleita valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Siirtymäsäännöksestä on kerrottu tarkemmin kohdassa 4.1.

Seuraavassa on esitetty miten VAT on otettu huomioon tässä kaavassa.

Toimiva aluerakenne: Alueidenkäytöllä tuetaan aluerakenteen tasapainoista kehittämistä sekä elinkeinoelämän kilpailukyvyyn ja kansainvälisen aseman vahvistamista hyödyntämällä mahdollisimman hyvin olemassa olevia rakenteita sekä edistämällä elinympäristön laadun parantamista ja luonnon voimavarojen kestävästä hyödyntämisestä. Aluerakenteen ja alueidenkäytön kehittäminen perustuu ensisijaisesti alueiden omiin vahvuuksiin ja sijaintitekijöihin.

Alueidenkäytöllä edistetään kaupunkien ja maaseudun vuorovaikutusta sekä kyläverkoston kehittämistä. Erityisesti harvaan asutulla maaseudulla ja taantuvilla alueilla kiinnitetään alueidenkäytössä huomiota jo olemassa olevien rakenteiden hyödyntämiseen sekä elinkeinotoiminnan ja muun toimintapohjan monipuolistamiseen. Alueidenkäytössä otetaan huomioon haja-asutukseen ja yksittäistoimintoihin perustuvat elinkeinot sekä maaseudun tarve saada uusia pysyviä asukkaita.

Kaavaratkaisu perustuu olemassa olevan liikenne- ja infraverkoston hyväksikäyttöön. Uudisrakennusalueet on osoitettu olemassa olevien kulkuyhteyksien varrelle ja myös vesihuollon runkolinjat ovat tai tulevat olemaan uusien alueiden läheisyydessä. Näin ollen alueen toteuttaminen ei edellytä normaalia haja-asutusta ja pientaloaluetta suurempaa panostusta infraverkkoon. Kaavasuunnittelussa on otettu huomioon alueen yhdyskuntarakenteen kehittämiseen liittyvät toimenpiteet. Vesihuoltoverkoston toiminnan tehostaminen tuo rakentamistarpeita runkoverkolle. Keskitetty vesihuolto on kuitenkin yhdyskuntataloudellisempi vaihtoehto yksittäisten järjestelmien sijaan. Monipuolisel-

la suunnittelulla kehitetään Hirvaskankaan ja Koiviston aluetta turvalliseksi ja monipuoliseksi alueeksi, jossa huomioidaan yhdyskuntarakenteen uudistaminen, kyläalueen kehittyminen, elinkeinoelämän monipuolistaminen ja alueen ympäristöarvot. Kaava mahdollistaa toteutuessaan merkittäviä taloudellisia etuja kylän alueelle (tonttien myynti, vesihuoltoon liittyminen ym.) ja luo osaltaan edellytyksiä palvelujen säilymiselle ja uusien palvelujen ja työpaikkojen syntymiselle. Huomattava vaikutus kaavatyöllä saattaa olla myös kylähengen luomisessa ja sen vahvistamisessa.

Ehetyvä yhdyskuntarakenne ja elinympäristön laatu: Alueidenkäytöllä edistetään yhdyskuntien ja elinympäristöjen ekologista, taloudellista, sosiaalista ja kulttuurista kestävyyttä. Olemassa olevia yhdyskuntarakenteita hyödynnetään sekä eheytetään kaupunkiseutuja ja taajamia. Taajamia eheyttäessä parannetaan elinympäristön laatua.

Yhdyskuntarakennetta kehitetään siten, että palvelut ja työpaikat ovat hyvin eri väestöryhmien saatavissa ja mahdollisuuksien mukaan asuinalueiden läheisyydessä siten, että henkilöautoliikenteen tarve on mahdollisimman vähäinen. Liikenneturvallisuutta sekä joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn edellytyksiä parannetaan.

Alueidenkäytöllä edistetään elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä osoittamalla elinkeinotoiminnalle riittävästi sijoittumismahdollisuuksia olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta hyödyntäen. Runsaasti henkilöliikennettä aiheuttavat elinkeinoelämän toiminnot suunnataan olemassa olevan yhdyskuntarakenteen sisään tai muutoin hyvien joukkoliikenneyhteyksien äärelle.

Alueidenkäytössä kiinnitetään erityistä huomiota ihmisten terveydelle aiheutuvien haittojen ja riskien ennalta ehkäisemiseen ja olemassa olevien haittojen poistamiseen.

Alueidenkäytön suunnittelussa olemassa olevat tai odotettavissa olevat ympäristöhaitat ja poikkeukselliset luonnonolot tunnistetaan ja niiden vaikutuksia ehkäistään. Alueidenkäytössä luodaan edellytykset ilmastonmuutokseen sopeutumiselle.

Erytystavoitteet: Maakuntakaavan ja yleiskaavan lähtökohtana on oltava perusteltu väestönkehitysarvio. Yleiskaavoituksessa on tarkasteltava pitkällä aikavälillä sekä taajama- että maaseutualueiden väestömäärän kehityksen erilaisia vaihtoehtoja.

Alueidenkäytön suunnittelulla on huolehdittava, että asunto- ja työpaikkarakentamiseen on tarjolla riittävästi tonttimaata. Uusia huomattavia asuin-, työpaikka- tai palvelutoimintojen alueita ei tule sijoittaa irralleen olemassa olevasta yhdyskuntarakenteesta. Vähittäiskaupan suuryksiköt sijoitetaan tukemaan yhdyskuntarakennetta.

Alueidenkäytön suunnittelussa on maaseudun asutusta sekä matkailua- ja muita vapaa-ajan toimintoja suunnattava tukemaan maaseudun taajamia ja kyläverkostoa sekä infrastruktuuria.

Alueidenkäytössä on ehkäistävä melusta, tärinästä ja ilman epäpuhtauksista aiheutuvaa haittaa ja pyrittävä vähentämään jo olemassa olevia haittoja. Uusia asuinalueita tai muita melulle herkkiä toimintoja ei tule sijoittaa melualueille varmistamatta riittävää meluntorjuntaa.

Alueidenkäytön suunnittelussa on turvattava terveellisen ja hyvälaatuisen veden riittävä saanti ja se, että taajamien alueelliset vesihuoltoratkaisut voidaan toteuttaa. Lisäksi alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon jätevesihaittojen ehkäisy.

Kaavaratkaisussa on hyödynnetty olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta ja uusi rakentaminen on osoitettu nykyisen tieverkon läheisyyteen. Kaava-alueelle ei ole sijoitettu toimintoja, joilla voisi olla haitallisia vaikutuksia terveyteen. Liikennemeluun liittyvät ympäristöhaitat on huomioitu kaavaratkaisussa alueiden sijoittelulla. Kaavaratkaisu tukeutuu pääasiassa vesiosuuskunnan vesihuoltoverkostoon. Uusia pysyvään asumiseen tarkoitettuja alueita on pyritty osoittamaan rakentuneiden teiden varsille olevan yhdyskuntarakenteen lähelle. Suunnittelussa on huomioitu taajamakuva ja olemassa olevan rakennuskannan hyödyntäminen. Yhtenäisiä peltomaisemia on osoitettu kaavakartalla omalla merkinnällään. Suunnittelussa on otettu huomioon maa- ja kallioperä sekä pilaantuneet maa-alueet. Pilaantuneita maa-alueita suunnittelualueella on kolme, joista kaikki sijoittuvat toiminnassa olevien polttoaineenjakeleua harjoittavien toimijoiden alueelle, eikä niitä ole kaavakartalla erikseen osoitettu. Maankäyttö näillä alueilla ratkaistaan asemakaavoituksella eikä näköpiirissä ole maankäytön muuttamista ko. alueilla. Melu on huomioitu kaavamääräyksissä.

Kulttuuri- ja luonnonperintö, virkistyskäyttö ja luonnonvarat: Alueidenkäytöllä edistetään kansallisen kulttuuriympäristön ja rakennusperinnön sekä niiden alueellisesti vaihtelevan luonteen säilymistä.

Alueidenkäytöllä edistetään elollisen ja elottoman luonnon kannalta arvokkaiden ja herkkien alueiden monimuotoisuuden säilymistä. Ekologisten yhteyksien säilymistä suojelualueiden sekä tarpeen mukaan niiden ja muiden arvokkaiden luonnonalueiden välillä edistetään.

Alueidenkäytöllä edistetään luonnon virkistyskäyttöä sekä luonto- ja kulttuurimatkailua parantamalla moninaiskäytön edellytyksiä. Alueidenkäytöllä edistetään vesien hyvän tilan saavuttamista ja ylläpitämistä.

Erityistavoitteet: Alueidenkäytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävä kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Viranomaisten laatimat valtakunnalliset inventoinnit otetaan huomioon alueidenkäytön suunnittelun lähtökohtina.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Alueidenkäyttöä on ohjattava siten, ettei näitä aluekokonaisuuksia tarpeettomasti pirstota.

Alueidenkäytön suunnittelussa rantaan tukeutuva loma-asutus on suunniteltava siten, että turvataan luontoarvoiltaan arvokkaiden ranta-alueiden säilyminen sekä loma-asumisen viihtyisyys.

Alueidenkäytössä on otettava huomioon pohja- ja pintavesien suojelutarve ja käyttötarpeet. Pohjavesien pilaantumisen- ja muuttamisriskiä aiheuttavat laitokset ja toiminnot on sijoitettava riittävän etäälle niistä pohjavesialueista, jotka ovat vedenhankinnan kannalta tärkeitä ja soveltuvat vedenhankintaan.

Ilman erityisiä perusteita ei hyviä ja yhtenäisiä peltoalueita tule ottaa taajamatoimintojen käyttöön eikä hyviä ja laajoja metsätalousalueita pirstoa muulla maankäytöllä.

Maakunnallisesti, maisemallisesti ja kyläkuvallisesti arvokkaat alueet ja paikallisesti arvokkaat rakennukset on osoitettu asianmukaisilla merkinnöillä ja annettu yleismääräyksiä ja aluekohtaisia määräyksiä alueiden ja kohteiden arvojen säilyttämiseksi. Kaavasunnittelussa on otettu huomioon alueen vahvuudet, kuten maisemalliset arvot, virkistysmahdollisuudet ja luonnonympäristö ja turvattu näiden arvojen säilyminen ja kehittäminen. Yleiskaava tukee Koiviston alueen asukaspuhjan laajenemista.

Toimivat yhteysverkot ja energiahuolto: Liikennejärjestelmiä suunnitellaan ja kehitetään kokonaisuuksina, jotka käsittävät eri liikennemuodot ja palvelevat sekä asutusta että elinkeinoelämän toimintaedellytyksiä. Liikennejärjestelmä ja alueidenkäyttö sovitetaan yhteen siten, että vähennetään henkilöautoliikenteen tarvetta ja parannetaan ympäristöä vähän kuormittavien liikennemuotojen käyttöedellytyksiä. Erityistä huomiota kiinnitetään lisäksi liikenneturvallisuuden parantamiseen.

Tarvittaviin liikenneyhteyksiin varaudutaan kehittämällä ensisijaisesti olemassa olevia pääliikenneyhteyksiä ja –verkostoja.

Alueidenkäytössä turvataan energiahuollon valtakunnalliset tarpeet ja edistetään uusiutuvien energialähteiden hyödyntämismahdollisuuksia.

Lentoasemien ympäristön maankäytössä tulee ottaa huomioon lentoliikenteen turvallisuuteen liittyvät tekijät, erityisesti lentoesteiden korkeusrajoitukset, sekä lentomelun aiheuttamat rajoitukset. Alueidenkäytössä on turvattava lentoliikenteen nykyisten varalaskupaikkojen ja lennonvarmistusjärjestelmien kehittämismahdollisuudet sekä sotilasilmailun tarpeen.

Valtatien 4 parantaminen on otettu huomioon yleiskaavassa. Uusien tielinjojen vaatimat tilatarpeet on huomioitu (rinnakkaistie). Kevyen liikenteen yhteydet on kaavassa osoitettu kantatien ja yhdystien varteen joko rakennettuina tai tulevaisuudessa rakennettavina yhteyksinä. Liikenneturvallisuus on huomioitu uusien rakennuspaikkojen mitoituksessa ja osoittamisessa. Mitoitus perustuu kyläkoulun turvalliseen saavutettavuuteen. Energiahuollon osalta on huomioitu olevat voimajohtolinjat.

Yhteenvetona voidaan todeta, että yleiskaava toteuttaa valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita.

10.2 Maakuntakaavan toteutuminen

Kaava edistää voimassa olevan maakuntakaavan tavoitteita. Valtatien 4 kehittäminen moottoritietasoisiksi ja sen rinnalla kulkeva yhdystie on osoitettu maakuntakaavassa. Tämä on huomioitu osayleiskaavassa vastaavilla merkinnöillä. Valtateiden risteysalueelle osoitettu vähittäiskaupan suuryksikkö –merkintä ja sallittu enimmäiskerrosalamäärä (20 000 k-m²) on huomioitu osayleiskaavassa osoittamalla elinkeinoelämän alueen itäpuolelle kaupallisten palveluiden aluetta (Pkm).

Koivistonkylän alue on merkitty maakuntakaavassa maakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi. Osayleiskaavassa keskeinen palvelujen sijainnin ja kunnallistekniikan toteuttamisen kannalta edullinen rakentamisen alue sijoittuu maakunnallisesti arvokkaalle maisema-alueelle. Rakennuspaikkojen sijoittelu on kaavassa osoitettu rakentuneen kunnallistekniikan, tiestön ja rakennuskannan yhteyteen. Maisemallisesti arvokkaat peltomaisemat ja näkymät on kaavassa huomioitu. Rakennuspaikkojen sijoittaminen ryhmiin rajoittaa liittymien määrää olemassa olevan tiestön yhteyteen.

Koko osayleiskaavan alue on merkitty kulttuuriympäristön vetovoima-alueeksi. Tämä on huomioitu osoittamalla laajoja yhtenäisiä alueita pirstomatta liikaa maa- ja metsätalousalueita pieniin osiin.

10.3 Ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön

Kaavalla toteutetaan Äänekosken kaupungin strategisen yleiskaavan (Rakenneyleiskaava 2016) yhtä keskeistä ajatusta: tarjotaan rakentajille vaihtoehtoisia houkuttelevia rakennuspaikkoja kaupungin yhdyskuntarakenteeseen hyvin soveltuvilta maaseutualueilta. Näiksi kehitettäviksi palvelukyliksi on rakenneyleiskaavassa nimetty Hirvaskangas-Koivisto, Honkola, Hietama ja Mämme. Hirvaskankaan-Koiviston sijainti on Äänekosken kaupunkirakenteessa edullinen liikenneyhteyksien, kunnallisteknisen valmiuden sekä Hirvaskankaalla sijaitsevien palvelujen saavutettavuuden osalta.

10.3.1 Luonnonympäristö

Yleiskaavaratkaisulla pyritään siihen, että suunnittelun alueen luonto- ja ympäristöarvot eivät vaarannu. Merkittävästi muuttuvaa maankäyttöä ei ole osoitettu luonnonympäristön kannalta arvokkaille alueille. Luonnonympäristöön kohdistuvia mahdollisesti haitallisia vaikutuksia on pyritty ehkäisemään jättämällä herkemät alueet rakentamisesta kokonaan vapaaksi sijoittamalla uudet rakennuspaikat paremmin rakentamista kestäville alueille. Säilytettäviksi tarkoitetut luonnonympäristöt on osoitettu kaavassa käyttötarkoitukseensa sopivilla merkinnöillä. Hirvimäen alueelle ei voimassa olevassa asemakaavassa ole osoitettu voimassa olevan osayleiskaavan mukaista luo –aluetta Sarvimäen lakiosaan. Alueen luontoselvityksen (v. 2012) perusteella ei kohdetta ole ollut tarpeen esittää kaavakartalla. Alueelle ei ole osoitettu asemakaavassa rakentamista. Kohde on jätetty pois myös osayleiskaavakartalta.

Uuden asutuksen vaikutukset luonnonympäristöön, vesistöön ja pohjaveteen jäävät kaavan toteuttua vähäisiksi noudatettaessa voimassa olevia vesi- ja jätevesihuoltoa koskevia viranomais määräyksiä. Tavoitteena on liittää suurin osa uusista rakennuspaikoista, sekä mahdollisimman moni oleva rakennuspaikka keskitetyn vesihuollon piiriin. Rakennuspaikkoja on mitoituksen perusteella osoitettu olemassa olevan kunnallistekniikan vaikutusalueelle ja vain muutamia haja-asutuksen alueelle.

Alueella osittain sijaitsevat pohjavesialueet on huomioitu kaavassa asianmukaisella merkinnällä sekä aluetta koskevilla kaavamääräyksillä.

10.3.2 Maisema ja kulttuuriperintö

Yleiskaava-alueelle on laadittu useita maisemaan liittyviä selvityksiä, joissa on selvitetty kaava-alueen maisemallisesti merkittävät kohteet ja ympäristöt niin, että ne tulevat otetuksi huomioon maankäytön suunnittelussa. Maisemallisesti arvokkaat peltoalueet on huomioitu kaavassa ja kaava mahdollistaa niiden säilyttämisen avoimina ja maatalouskäytössä uusien rakennuspaikkojen osoittamisesta huolimatta. Peltoalueiden viereisille rakentamisen alueille on osoitettu oma kaavamerkin täänsä, joka huomioi peltojen rajaamisen maalaismaisemaan soveltuvin puin ja pensain.

Uudet rakennukset on pyritty pääosin sijoittamaan olevan rakennuskannan läheisyyteen ja yhdysteiden varsille sekä metsän reuna-alueille tai metsäiselle alueelle. Avoimiin maisemanäkymiin kohdistuvaa vaikutusta on vähennetty jättämällä Niinivedentien länsipuolen alueita rakentamiselta vapaaksi ja maanomistajien rakennuspaikat sijoitettu toisaalle maanomistajan omistamalle kiinteistölle. Niinivedentien uusi tielinjaus (tietoimitus tehty) on huomioitu kaavassa vaihtoehtoisella tielinjauksella ja sen linjauksen länsipuoli edelleen rakentamiselta vapaaksi.

Kaavamuutoksessa koko kaava-alueelle on osoitettu yhteensä yli 430 asuinrakennuksen rakennuspaikkaa. Näistä noin 250 sijoittuu maisemallisesti arvokkaan kulttuurimaiseman alueelle, joista noin puolet on uusia ja noin puolet rakennettuja yksikköjä.

Voimassa olevassa osayleiskaavassa on maakunnallisesti arvokkaalle kulttuurimaisema-alueelle osoitettu yhteensä noin 220 rakennuspaikkaa, joista uusina yksiköinä noin 60 % ja rakennettuina noin 40 % rakennuspaikoista. Maisema-alueella rakennuspaikkojen lukumäärä lisääntyy alle 40 rakennuspaikalla.

Kaavan yleismääräys mahdollistaa kuivan maan asuntoalueen rakennuspaikalle yhden kaksiasuntoisen asuinrakennuksen tai kahden yksiasuntoisen asuinrakennuksen rakentamisen. Mikäli useampi rakennuspaikka toteutuu siten, että rakennuspaikalle toteutuu yhden sijaan kaksi asuinrakennusta, tulee uusien asuinrakennuksien lukumäärä olemaan aiempaan todettua isompi. Tällä ei kuitenkaan arvioida olevan kovin merkittäviä vaikutuksia maisemaan ja kulttuuriympäristöön, sillä kaavassa osoitetut rakentamiseen tarkoitetut alueet ovat selkeästi rajattuja, jolloin uusi rakentaminen sijoittuu joka tapauksessa ns. ruskean alueen sisälle.

Uudet rakennuspaikat sijoittuvat pääosin jo olevan rakennetun ympäristön yhteyteen täydentäen olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta. Vaikutuksia maisemaan erityisesti avoimien peltoalueiden reunalla on pyritty lieventämään kaavan reunavyöhyke -merkinnällä (rv-1). Lisäksi merkittäville maisema-alueilla suuremmissa uuden rakentamisen ryhmissä on käytetty kaavamerkintää A-3, joka edellyttää tarkemman suunnitelman tekemistä, jolloin myös tässä yhteydessä voidaan huomioida rakentamisen sopeutuminen ympäristöön. Lisäksi voimassa olevassa kaavassa osoitettuja rakennuspaikkoja on sijoitettu uudelleen mahdollisuuksien mukaan pois peltoalueilta.

Voimassa oleva kaava	Kaavamuutos (nähtävillä ollut kaavaehdotus)
	
	

Edellä oleviin on osoitettu voimassa olevan kaavan tilanne ja uusi kaavatilanne kaavaehdotuksen mukaisena. Kaavaehdotuksen jälkeen tehdyt tarkistukset on kerrottu kohdassa 7.4.

Aiempana todetun sekä edellä esitettyjen ilmakuvissa havainnollistetun perusteella voidaan todeta, että kaavamuutoksessa on hyvin huomioitu maakunnallisesti arvokkaat kulttuurimaiseman alueet.

Kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti merkittävät kohteet on osoitettu yleiskaavakartalla **sr** –merkinnöin ja museotie **mut** –merkinnällä. Arvokkaiden kohteiden säilyminen turvataan kaavassa annetuilla määräyksillä. Rakennettuja pihapiirejä on lisäksi osoitettu **sä-1** –merkinnällä, jolla turvataan alueen kulttuurihistoriallisen arvon säilyminen myös suojeltujen rakennusten lähiympäristössä.

Osayleiskaavassa olevat kulttuuri- ja rakennushistoriallisesti merkittävät kohteet (sr, sä-1) on osoitettu pääosin voimassa olevan osayleiskaavan mukaisina sekä arvioiden erityisesti ne kohteet, joilla on hyvät säilymisen edellytykset ja merkittävä vaikutus kylän maiseman ja rakennushistorian kannalta. Kaikkia inventoinneissa todettuja kohteita ei ole osoitettu yleiskaavassa.

Kaavan toteutuessa voidaan katsoa alueen maiseman ja kulttuuriperinnön säilyvän hallitummin kuin jos kaavaa ei toteutettaisi. Yleispiirteisenä kaavana pelkkä osayleiskaava merkintöineen ja määräyksineen ei välttämättä riitä turvaamaan kulttuurihistoriallisesti merkittävien kohteiden säilymistä. Kohteiden säilyminen edellyttää lisäksi kylän asukkaiden ja maanomistajien sekä kaavan toteuttajien (rakennustarkastus, metsänhoitoyhdistys ym.) taholta kulttuuriympäristön arvostusta ja samanhenkistä yhteistyötä hankkeiden toteutuksessa. Kaavaan on merkitty rakennuskannan osalta keskeiset ympäristöarvoja omaavat pihapiirit ja maisemallisesti arvokkaat avarat peltoalueet. Lisäksi MY-merkinnässä korostetaan peltoja ja rantoja rajaavan puuston säilyttämisen merkitystä.

10.3.3 Rakennettu ympäristö ja yhdyskuntarakenne

Kaavassa osoitettu uudisrakentaminen pääasiassa täydentää olemassa olevaa rakennettua ympäristöä. Toteutuessaan osayleiskaava muuttaa kyläkuvaan taajaan asutummaksi Koiviston kylän ydinalueella, jonne on osoitettu mitoitus- ja suunnitteluperusteiden mukaisesti lisää rakennuspaikkoja. Uudet rakentamisalueet on kaavoitettu pääsääntöisesti olemassa olevan tiestön varrelle, jonka läheisyydessä sijaitsee myös vesiosuuskunnan hallinnoima vesijohtolinja. Kiinteistöjen liittämisen järjestettyyn kunnallistekniikan verkostoon tukee myös verkoston kustannusten pysymistä kohtuullisina kaikille käyttäjille. Investointikustannuksia verkoston laajentamisesta aiheutuu sen mukaan, kuinka rakennuspaikat alueella rakentuvat tulevien vuosien kuluessa.

Avoimien peltoalueiden läheisyyteen sijoituvassa rakentamisessa tulee huomioida uusien reuna-vyöhykkeiden perustaminen maaseutumaisemaan soveltuvan puuston ja istutusten avulla.

Vaikutukset rakennetun kulttuuriympäristön kohteisiin on kerrottu edellisessä luvussa.

10.3.4 Liikenteelliset vaikutukset

Kaavassa on huomioitu valtatie 4 parantamisen yhteydessä toteutettavat toimenpiteet, kuten rinnakkaistiejärjestelyt Rannankyläntien ja kantatien 69 välillä. Rinnakkaistien sijoittuminen osoitettiin

luonnosvaiheessa vaihtoehtoisina merkintöinä. Tarkempi rinnakkaistien sijoittuminen selvitetiin erillissuunnitelmalla ja tiesuunnitelman laatiminen valtatielle 4 välillä Hirvaskangas – Kuorejoki on aloitettu. Tiesuunnitelman valmistuminen on ajoitettu tammikuun 2018 loppuun mennessä. Kaavassa osoitettu rinnakkaistieratkaisu perustuu käytyjen neuvottelujen lopputulokseen, jonka mukaan tiesuunnitelmia laaditaan.

Joukkoliikenteen keskeisenä laatukäytävänä kehitetään valtatiejaksoa Jämsä-Jyväskylä-Äänekoski-Pihtipudas. Jyväskylän seutu jatkaa kasvuaan pääteiden suunnissa ja kasvuvaikutukset ulottuvat lähitaajamiin. Kehitys luo aiempaa parempia edellytyksiä joukkoliikenteelle pääteiden suunnissa. Tähän on erityisesti kiinnitettävä huomiota Ääneseudulta Jyväskylään ulottuvalla vyöhykkeellä ja näiden kuntien maankäytön suunnittelussa. Muussa tapauksessa työssäkäyntialueen laajeneminen ja pendelöinti lisää yksityisautoilua ja sen seurauksena tarvetta infrastruktuuri-investointeihin. Joukkoliikenne on kehittämisperiaatteena Jyväskylän kaupunkiseudulle johtavien pääliikenneväylien sekä taajamien kohdalla. (Lähde: Maakuntakaavan selostus). Toteutuessaan Hirvaskangas-Koiviston osayleiskaava sekä Hirvimäen asemakaava lisäävät edellytyksiä joukkoliikenteelle ja sen kehittämiseksi. Tarkemmassa suunnittelussa tulee huomioidavaksi mahdollisuus liitännäisliikenteeseen Hirvaskankaan risteysalueen lähiympäristössä. Nykyisellään ei alueelle ole järjestetty erillisiä merkintöitä liitännäisliikenteelle. Valtatielle 4 johtavien ramppien kohdalla on linja-autopysäkit sekä pohjoisen, että etelän suuntaan matkustaville. Pysäkkien saavutettavuus on hyvä rakentuneiden kevyen liikenteen väylien johdosta.

Alueen asukasmäärän kasvaessa myös liikennemäärä kasvaa hieman. Alueen nykyinen tieverkosto kattaa nykyisen ja tulevan rakentamisen tarpeet.

Koiviston kylän alueelle kantatielle 69 sekä uudelle valtatie 4 rinnakkaistielle on kaavaan merkitty kevyen liikenteen reitti. Toteutuessaan se mahdollistaa Hirvaskankaan palveluiden turvallisen saavuttamisen runsaamman asutuksen suunnasta. Myös kantatien varteen on osoitettu kevyen liikenteen väylä, jolloin uudelta Hirvimäen asemakaavoitetulta asuinalueelta saavutetaan turvalliset yhteydet Hirvaskankaan palveluihin ja Koiviston kyläkouluun.

Valtatien 4 meluhaittoja voidaan ehkäistä esimerkiksi maavallein toteutettavilla melusuojauksilla valtatie 4 ja asutuksen välisillä alueilla. Valtatie 4 on osoitettu moottoritie –merkinnällä tulevaisuuden perusrakennukset huomioiden. Tulevaisuuden tavoitella on, että pohjois-eteläsuuntainen valtatie 4 rakentuisi joustavaksi kasvava liikennevirta ja melu huomioiden.

10.3.5 Kaupalliset vaikutukset

Osayleiskaavan kaupan ratkaisut suhteessa Äänekosken kaupungin keskustan palveluihin eivät lähivuosina tule vaikuttamaan. Vähittäiskaupan enimmäismitoitus on maakuntakaavan mukainen 20 000 k-m² ja se on osoitettu sijoittuvaksi Hirvaskankaan risteysalueen koillisosaan. Hirvaskankaan alueelle on kaavassa osoitettu alue yrityksille ja työpaikoille, mikä tukee tavoitetta kehittää aluetta palvelemaan lisääntyvää liikennemäärää ja raskasta ajoneuvoliikennettä. Ajatuksena on, että alueelle hakeutuisi liikennehakuista palvelutoimintaa ja logistiikkaan keskittyvää yritystoimintaa. Alueen kaupalliset palvelut toimivat pääosin ohikulkuliikenteen ostovoimaan tukeutuen.

Hirvaskankaan alue on myös valtakunnallisesti tunnettu liikenteellisenä palvelukeskittymänä, joka hyvän sijaintinsa vuoksi on herättänyt ja herättää kiinnostusta sekä elinkeinotoiminnan että asumisen sijoittumisalueena. Hirvaskankaan kehittäminen pääosin liikennepalvelujen ja tilaa vaativan erikoiskaupan alueena palvelee lisääntyvän raskaan liikenteen määrää Äänekosken keskustan ulkopuolella.

Erityisesti tilaa vaativan erikoiskaupan palvelutarjonnan lisääntyminen ja monipuolistuminen vahvistaa Äänekosken kaupallista vetovoimaa, vähentää ostovoiman siirtymää Jyväskylään ja lisää Hirvaskankaan vetovoimaa valtakunnallisena liikennepalvelujen keskittymänä. Osayleiskaavassa huomioidaan alueen kehittämisen tarpeet.

Mikäli Hirvaskankaan alue toteutuu pääosin ohikulkuliikenteelle suunnattujen palvelujen ja tilaa vaativan erikoiskaupan alueena, ei sillä ole merkittävää haitallista vaikutusta Äänekosken ja Uuraisten ydinkeskustan kaupan toimintaedellytyksiin ja kehittämismahdollisuuksiin.

Uutta asuinrakentamista on kaavassa osoitettu Koiviston kylän alueelle pinta-alaan perustuvan mitoituksen pohjalta. Uusi asuinrakentaminen tukee kaupan palveluiden säilymistä ja kehittymistä Hirvaskankaan alueella.

10.3.6 Yhdyskuntataloudelliset vaikutukset

Kaavan avulla pystytään hahmottamaan alueen maankäytön nykytilaa sekä tulevaisuutta. Koiviston kylän maaseutumainen alue valtatievarressa kohtuullisella etäisyydellä Jyväskylästä houkuttelee uusien asukkaiden sijoittumista seudulle. Uusien rakennuspaikkojen toteutuessa lisääntyy asutus, mikä tuo kaupungille verotuloja, liittymismaksuja ja välillisiä tuloja. Lisääntyvä asutus vahvistaa alueen nykyisten palveluiden, erityisesti kyläkoulun säilymisen edellytyksiä. Rakennuspaikoille johtavista kulkuyhteyksistä kertyy kustannuksia rakentajille. Useamman rakennuspaikan sijoittuminen kulkuyhteyden varteen jakaa kustannuksia maanomistajien kesken.

Yleiskaavan toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista tärkeimpiä ovat yleisten teiden parantamiseen liittyvät kustannukset sekä vesihuoltokustannukset, joista osa on kiinteistökohtaisia. Vesihuoltoverkoston laajentaminen tuo kustannuksia ja veden riittävyys osakkaille on yksi Äänekosken Energia Oy:n haasteista Hirvaskankaan alueella. Uutta kunnallistekniikan putkistoa täytyy rakentaa laadittavien suunnitelmien ja tavoitteiden mukaan.

10.3.7 Sosiaaliset vaikutukset

Kaavaprosessin aikana on pyritty myönteisiin sosiaalisiin vaikutuksiin toisaalta osallistuvalla, tasa-puolisella suunnittelulla ja toisaalta huomioimalla kaavaratkaisussa yksityisten maanomistajien edun lisäksi myös kaikkien asukkaiden rannankäyttötarpeet ja -toiveet. Koulun säilyminen kylällä on ollut yksi asukkaiden tärkeimmistä toiveista. Uusi rakentaminen tukee koulun säilymisedellytyksiä. Kylän kehittymistä vahvistetaan pysyvää asutusta tihentämällä Koiviston kylän ydinalueella, jolloin alueen sosiaalinen verkosto vahvistuu ja yleinen turvallisuus lisääntyy. Ympäristönsäilytyksen lisäämisestä huolimatta alueen identiteetti ja yhtenäisyys maaseutumaisena ympäristönä kuitenkin säilytetään.

Pysyvän asutuksen kasvaessa myös päivähoiton tarve tulee kasvamaan. Tämä on myös positiivinen suuntaus kylän elinvoimaisena pysymisen kannalta.

Maanomistajia on kohdeltu tasapuolisesti suunnittelun eri vaiheissa. Sekä maanomistajia että asukkaita on kuultu eri tavoin ja saadut mielipiteet on huomioitu.

10.3.8 Ilmastonmuutos

Kaavoitushankkeen yhteydessä on arvioitu yleispiirteisesti ilmastonmuutoksen vaikutusta alueen maankäyttöön sekä toisaalta alueen toteutumisen vaikutusta ilmastonmuutokseen.

Ilmastonmuutoksen vaikutukset saattavat kohdistua alueelle lähinnä tulvina ja vedenpinnan nousuna. Kaava-alueeseen kuuluu joitakin alavampia rantaosuuksia, mutta pääsääntöisesti alueen rannoilla on korkeuseroja vedenpintaan nähden. Uusia rantapaikkoja ranta-alueelle kaavassa ei ole osoitettu. Saaresta on yksi rakennuspaikka siirretty mantereelle muun asutuksen yhteyteen. Kaava-alueella ei ole varsinaisia tulvavaara-alueita. Ranta-alueilla vedenpinnan nousun ei katsota olevan suuri ongelma, koska korkeuserot vedenpintaan nähden ovat kohtalaisia.

Kaavan toteutumisen aiheuttamia vaikutuksia ilmaston muutokseen on pyritty vähentämään sijoittamalla uudet rakennuspaikat pääasiassa olevan asutuksen yhteyteen tiiviimmiksi rakentamisalueiksi ja olevien tieyhteyksien varteen, jolloin laajemmat, rakentamisesta vapaat alueet säilyvät. Lisääntyvällä asumisella pyritään edistämään myös joukkoliikenteen kannattavuutta ja tätä kautta yksityisautoilun vähentämistä.

Toteutuessaan kaava lisää valtatie 4 liikennettä välillä Hirvaskangas – Äänekosken keskusta, jolla on nykyisin turvalliset yhteydet sekä autoliikenteelle että kevyelle liikenteelle. Hyvät edellytykset julkisen liikenteen käyttämiselle (valtatie 4) tai polkupyöräilyn lisääntymiselle ovat sinänsä olemassa. Käytännössä Äänekosken keskustassa sijaitsevien palvelujen hakeminen perustuu jatkossakin pitkälti yksityisautoilun varaan.

11 YLEISKAAVAN OIKEUSVAIKUTUKSET JA SEN TOTEUTTAMINEN

Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan muutos on Äänekosken kaupunginvaltuuston hyväksymä oikeusvaikutteinen kaava, jota voidaan käyttää rakennuslupien myöntämisen perusteena ranta-alueella (MRL 72 §) sekä kaavassa osoitetuilla ns. kuivan maan rakennuspaikoilla (A-, A-3 ja s-alueet, MRL 44 §).

Rakennusluvut

Rakennuslupia myönnettäessä on katsottava, ettei alueen käyttöä yleiskaavassa varattuun tarkoitukseen vaaranneta. Viranomaisten on suunnitellussa alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja määräyksiä katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta yleiskaavan toteuttamista. Nämä oikeusvaikutukset tulee ottaa huomioon myös turvallisten liittymäjärjestelyjen takaamiseksi.

Rakentamiseen kaavoitetuilla alueilla on osoitettu kolmioilla asuinrakennusten ohjeelliset paikat. Merkintä on symbolinen eikä sen tarkoitus ole kuvata tarkasti rakennuksen fyysistä sijaintia. Rakennusten sijainti sekä rakennuspaikan koko ja muoto täsmentyvät rakennuslupavaiheessa. Rakennuspaikka ei ole ulottuvuudeltaan sidottu yleispiirteisessä osayleiskaavassa rajattuihin asunto-alueisiin: rakennusten tulee sijaita kaavassa rakentamiseen osoitetuilla alueilla, mutta rakennuspaikkojen rajat voivat niistä huomattavastikin poiketa.

A-3-alueilla edellytetään maanomistajalta tonttijärjestelyjen yksityiskohtaisempaa suunnittelua, jonka yhteydessä pystytään yleiskaavaa tarkemmin selvittämään vesihuollon ja tiestön järjestäminen, yhtenäinen rakennustapa sekä tarkoituksenmukainen kiinteistöjaotus. Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan yhteydessä käyttöön otetusta toteutustavasta on saatu myönteisiä kokemuksia kaikkien rakentamisen osapuolten kannalta (maanomistajat, rakentajat, vesiosuuskunnat, lupaviranomainen). A-3 -alueiden tarkemman suunnitelman laatimista ohjaa ja sen hyväksyy kaupungin kaavoituspäällikkö.

M-alueelle (maa- ja metsätalousvaltainen alue) rakentamisen edellytyksenä on suunnittelutarveratkaisu, minkä jälkeen voi hakea rakennuslupaa.

Rakentamisen ohjaamista varten on Äänekoskella laadittu Hirvaskankaan-Koiviston osayleiskaavan yhteydessä erilliset rakennustapaohjeet. Ohjeissa on esitetty maaseutu ympäristöön sopivat periaateratkaisut rakentamisen sijoittamisesta erityyppisille osa-alueille.

Vaikutus yleiskaavaan

Yleiskaavassa on huomioitu kaava-alueeseen rajoittuvat yleiskaavat. Tämä yleiskaava korvaa kaava-alueella voimassa olevat yleiskaavat.

Vaikutus asemakaavaan

Yleiskaava ei ole voimassa asemakaava-alueilla, mutta yleiskaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa asemakaavaa. Ranta-asemakaava voidaan myös kumota kokonaan tai osittain.

12 YLEISKAAVAN TOTEUTTAMINEN

Osayleiskaavan toteuttaminen rakennuspaikkojen osalta on täysin riippuvainen maanomistajien halukkuudesta luovuttaa tontteja. Kaupunki luo kaavalla edellytykset kylän kehittämiselle, mutta sillä ei ole mahdollisuutta eikä intressiä pakottaa maanomistajia tonttien luovutukseen. Tonttien luovutuksen lisäksi myös teiden rakentaminen kuuluu käytännössä maanomistajien tehtäviin. Vesihuollosta alueella vastaa vesiosuuskunnat sekä asemakaavoitetulla alueella Äänekosken kaupungin omistama energiayhtiö Äänekosken Energia Oy.

Kaavassa osoitetut venevalkamat voidaan toteuttaa joko kaupungin tai yksityisten toimesta. Yleiset uimarannat, matonpesupaikat yms. virkistyskohteet kuuluvat luontevasti kaupungin toteuttamisvastuulle.

Äänekoskella on kylien rakentamisen ohjaamiseen laadittu rakennustapaohjeet (LIITE 6).

Äänekoskella 29.5.2018

ÄÄNEKOSKEN KAUPUNKI – KAAVOITUSPALVELUT

Olli Kinnunen
kaavoituspäällikkö

Nina Marjoniemi
kaavasunnittelija

Tuuli Tolonen
kaavasunnittelija